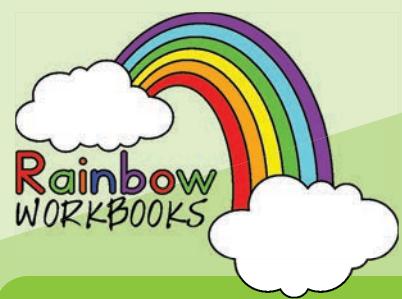

SESOZO PUO YA LAPENG

Buka ya!
kotara | & 2

SESOZO HOME LANGUAGE
GRADE 3 – BOOK 1
TERMS 1 & 2

ISBN 978-1-920458-33-1

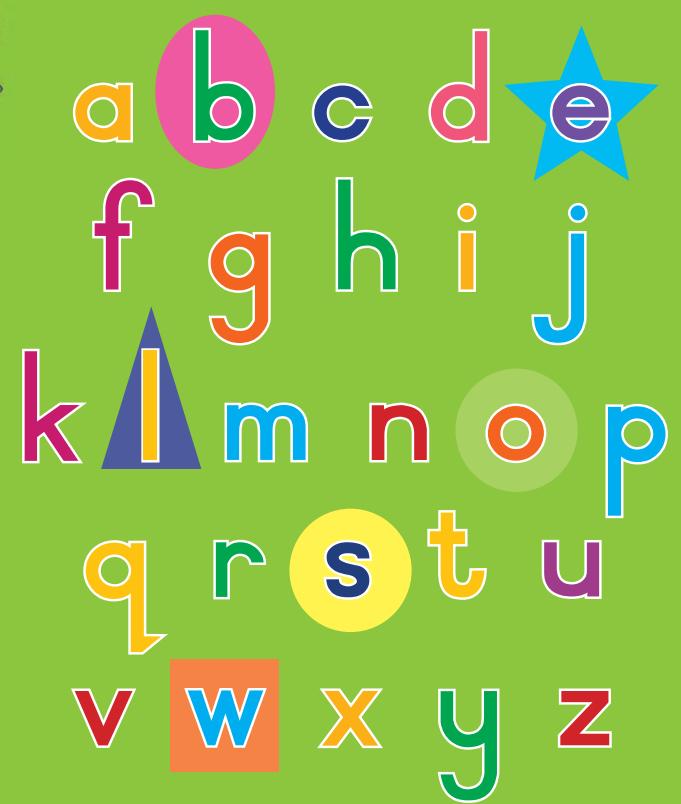
THIS BOOK MAY NOT BE SOLD.

9th Edition

ISBN 978-1-920458-33-1

9 781920 458331

ISBN 978-1-920458-33-1

SESOZO PUO YA LAPENG – Kereiti 3 Buka ya!

Lebitso:

Phaposi:

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

Mofumahadi Angie Motshetka,
letona la Lafapha la
Thuto ya Motheo

Mong. Enver Surty,
Motlatso wa Letona la
Thuto ya Motheo

Dibuka tsena tsa tshebetso di etseditswe bana ba Afrika Borwa tlasa boetapele ba Letona la Thuto ya Motheo, Mof. Angie Motshetka, mmoho le Motlatso Letona la Thuto ya Motheo, Mong. Enver Surty.

Dibuka tsa tshebetso tsa Rainbow di bopa karolo ya Lefapha la Thuto ya Motheo, ya thuso e reretsweng ho netefatsa tshebetso ya baithuti ba Afrika Borwa dikereiting tse qalang tse tsheletseng. Jwaleka e nngwe ya dintlha tsa boholokwa tsa Moralo wa Tshebetso ya Mmuso, projek ena e etsahetse ka tshehetso ya letlole la Polokelo la Setjhaba. Sena se entse hore Lefapha le etse dibuka tsena tsa tshebetso ka dipuo tsohle tsa semmuso, ntle le tefello ya letho.

Re tshepa hore, matitjhere a tla fumana dibuka tsa tshebetso di le boholokwa mosebetsing wa bona wa letsatsi le letsatsi, le ho etsa bonnete ba hore baithuti ba bona ba etsa kharikhulamo yohle. Re nkile boikarabelo ba ho tataisa titjhere mosebetsing ka e nngwe le e nngwe ya mosebetsi, ka ho kenyelletsa motshwao a bontshang hore na seo barutwana ba tshwanelang ho se etsa ke sefe.

Re a kgolwa hore bana ba tla natefelwa ke ho sebetsa ka buka ena ha ba ntse ba hola le ho ithuta, le hore wena titjhere, o tla natefelwa mmoho le bana.

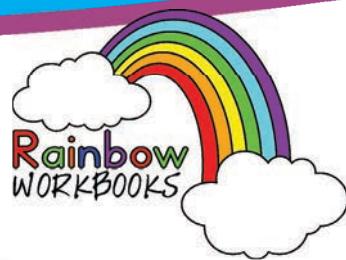
Re le lakalletsa katleho ho sebediseng dibuka tsena tsa tshebetso.

BOIKARABELO BA BATJHA BA AFRIKA BORWA

Tekatekano Tshwara motho e mong le e mong ka ho lekana, ntle le leeme. Se kgetholle.	Seriti sa batho Hlompha motho e mong le e mong Eba pelonolo mme o be le tlhokomelo.	Bophelo Bophelo ke ntho ya boholokwa Hlompha bophelo bo bong le bo bong.
Lelapa Tlotla mme o hlomphe batswadi ba hao. Eba mosa le botshepehi ho ba lapa leno.	Thuto Kena sekolo, ithute o sebetse ka thata. Mamela melao ya sekolo.	Mosebetsi Thusa ba lapa leno ka mosebetsi lapeng. Bana ha ba tlamellwa ho batla mosebetsi.
Bolokolohi/tokollo le polokelo Se lematse, tshosa, kapa hona ho hlekefatsa batho ba bang, hape o dumelle ba bang ho etsa jwalo. Rarolla dikganyetsano ka kgotso.	Thepa/leruo Hlompha thepa ya batho ba bang. Se senye thepa kapa hona ho utswa.	Bodumedi, ditumelo le maikutlo Hlompha ditumelo le maikutlo a batho ba bang.
Boipaballo Hlokomele lefatshe. O se senye metsi le motlakasi. Boloka lehae le tikolloho ya hao di hlwekile e bile di bolokehile.	Boahi Eba Moafrikaborwa ya lokileng ebile a tshepeha. Hlompha melao, mme o netefatse hore ba bang ba etsa jwalo.	Tokolloho ya puo O se ke wa hasanya leshano le lehloyo. Netefatsa hore batho ba bang ha ba hlapaolwe kapa maikutlo a bona ha a utlwiswe boholoko.

Kereiti 3

P u o Y a
L a p e n g

YA SESOTHO

Buka ena ke ya:

SESOTHO

Buka

I

TATASO YA MATITJHERE

Sebedisa bukatshebetso ena mmoho le dithusathuto tse ding tsa hao, ha o ntse o tswella ho atisa haholo dikhopolo tsa motheo tsa ditaba tse ngotsweng ho barutwana:

- **Ho tshwara buka:** Tsela e nepahetseng yah o tshwara buka le ho e phetla.
- **Kutlwisiso ya buka:** Leqephe le pele, leqephe le morao, sehlooho le lenaneo.
- **Tatelo:** Ho bala ho tloha pele ho leba morao, ho tloha ho leq2ele ho leba ho le letshehadi le ho tloha hodimo ho leba faatshe.

DITEMOSO TSA HO RUTA

Ho mamela le ho bua

Tadima Curriculum and Assessment Policy Statement(Sesotho Puo ya Lapeng), leq 10. Barutwana ba hlahisetswe dipaleng, diraemeng tse kgutshwane, dithothokiso le dipina.

Puisano ka ditshwantsho

1. Tataisa morutwana ka:
 - Ho bona le ho buisana ka dintho (boholo, seboleho, mmala le bongata)
 - Ho hhalosa ditshwantsho ka ho botsa dipotso: mang, eng, kae, neng, hobaneng, ho etsahetse eng pele, ho etsahetse eng morao?
 - Ho qapa pale ya tlelase(bolelele bo laolwa ke boemo ba morutwana ba kutlwisiso)
2. Dumella morutwana ka mong ho phetela motswalle pale tlelase.
3. Rala ho ngolwa ha pale ya tlelase(CAPS Puo ya Lapeng, leq 12, ho bala ho arolelanwang).
Atametsa tshebediso ya ditlhaku tse kgolo, ho arohanngwa ha mantswe le matshwao a puo, ho temoho ya morutwana
4. Dumella barutwana ho bala pale ya tlelase le wena.
5. Kopa barutwana ho sehela le ho etsetsa sedikadikwe mediumo kapa seboleho sa puo sab eke. Paleng ya tlelase.

Ho bala

Tadima Curriculum and Assessment Policy Statement (Sesotho Puo ya Lapeng), leq 12-18 malebana le dintla tse hlano tsa ho ruta ho bala.

Ho ngola

Tadima Curriculum and Assessment Statement Policy (Sesotho Puo ya Lapeng), leq 18-19, malebana le mokgwa wa ho ngola le ho bala. Qetellong ya kotare, barutwana ba tloha ho mongolo o arohaneng ba leba ho o kopaneng(cursive). Thuto ya mongolo e kwetlisa ho ngola ditlhaku tse kgolo le tse nnyane le kamoo e hlokalang bakeng sa mongolo o motjha. Barutwana ba kgone ho kopa mongolo o ngotsweng ka porinti. (mohlala: sengolwa ho hlaha bukeng) ka mongolo o kopaneng.

Hopola tsena:

- Thahasello ya barutwana yah o ithuta e fapanne. Ho molemo ba tjhesechediswe ka ho bona, ho utlwa le ka ho ama(ho etsa) hore ba ithute ka katleho.
- Barutwana ba etse/ba leke/ ba utlwe thuto, kahoo boikgathollo/ ho etsa di etswe pele di ka ngolwa, mohlala:

Popo ya dipolelo: Neha barutwana monyela wa ho bopa mantswe ba sebedisa ba sebedisa dikarete tsa ditlaku.

Kutlwisiso: Barutwana ba arabe ka molomo dihlopheng tsa bona pele b aka ngola. Moetapele o botsa dipotso ha ba bang ba ntse ba fumana dikarabo le ho araba.

Kgetho ya mantswe ho araba dipotso: Neha sehlopha diterepe tsa ho ngola le dikarete tsa mantswe se sa fellang. Barutwana ba qetella dipolelo dipolelo ka ho beha dikarete tsa mantswe ka nepo.

Ho nalanya mantswe le ditshwantsho: Hodisa leqephe e be A3. Dihlopheng barutwana ba beha dikarabong tse nepahetseng.

Ho nyalanya dikarolo tse pedi tsa dipolelo: Dihlopheng tsa bona barutwana ba nyalanya dikarolo tsa polelo.

Ho ingolla atikele ya bona ya koranta: E re barutwana ba ngole atikele ya koranta ya tlelase, e latelwe key a sehlopha pele ba ingolla ya bona.

Bukantswe: ebedisa bukantswe kamehla. Bokgoni ba morutwana bot la supa seo ba tiang ho se etsa.

Ela hloko:

Ha ho ntse ho sebetswa, neha moetapele dikarabo hore a kgone ho tataisa sehlopha ka nepo.

L
e
n
a
n
e
o

Tema 1: Ho kgutlela sekolong

1 Re kereiting ya boraro jwale 2

Ho bua: Sebedisa se ka bonwang ho lepa hore pale e bua ka eng
 Ho bala: Ho bala ho kopanetsweng(ho qoqa)
 Hlakiso ya kutlwisiso
 Kgetha mmokotaba wa se badilweng
 Medumo: medumo ya didumannotshi o, i, a, e
 Ho ngola dipolelo bukeng ya dihlakiso o sebedisa mantswe a hlahang lebokoseng la mantswe
 Ho bala: Mantswe a bonwang

2 Ke kgutletse sekolong 4

Ho bua: Bua le metswalle ya hao ka dipapadi tseo o di ratang
 Puo: Lenane la nteterwana, mabitsobitso
 Ho ngola: Sebedisa mantswe ao o a fuweng ho ngola dipolelo bukeng ya hlakiso
 Tlatsa tlhahiso leseding ka wena foromong
 Ngola dipolelo ka seo o se ratang le hore metswalle ya hao ke bo mang
 Puo: Etsetsa mabitsobitso a qalang ka tlhaku tse kgolo sedikadikwe
 Ho ngola: Etsa phousetara

3 Letsatsi la tswalo la tithere 6

Ho bala le kutlwisiso: Ho tshwana le ho leqephetshebetso 1
 Puo: Ho hlophisa mabitso tlasa dihlooho tsa motho, sebaka kappa ntho
 Medumo: ng, ph, hl, tjh, ny, ts

4 Lekunutu la takaletso ya mahlohonolo a letsatsi la tswalo 8

Ho ngola: Etsetsa motho ya kgethehileng ho wena karete ya letsatsi la tswalo
 Ho bala: Bala buka-tsatsi ya Amo mme o bue le motswalle wa hao ka takatso ya sephiring ya letsatsi la hae la tswalo
 Ho ngola: Ngola takatso ya hao ya letsatsi la tswalo mme o e ngole buka tsatsing ya hao

Kotara ya 1: dibeke 1-4

Ho ngola: Ngola ka setshwantsho se seng le se seng

Puo: Sebedisa matshwao a puo dipolelong

Puo: Mabitsobitso, Sebedisa mabitsobitso dipolelong Boikgathollo: Thusa rasetimamollo ho fumana tsela

11 Tsatsi la laeborari 22

Ho bala le kutlwisiso: Ho tshwana le ho leqephetshebetso 1

Medumo: Etsetsa mantswe a nang le modumo wa sh- paleng sedikadikwe

Puo: Kopanya dikarolo tse pedi tsa dipolelo ho bopa polelo mararane ka ho sebedisa lekopanyi "hobane" (ho bontsha lebaka)
 Medumo: Sh qalong le qetellong ya mantswe

12 Re bala dibuka 24

Ngola ka boemo ba buka Fumana mantswe a nang le morethetho

Ho bua: Rala matshwao mme o a halosetse motswalle

13 Dintho tseo re di ratang 26

Ho bala le kutlwisiso: resipe

Medumo: oo, tsh, i, ng, ts Boikgathollo ba ho kgetha se nepahetseng letotong

14 Dintho tseo re di ratang 28

Ho ngola: ho botsa metswalle dipotsa le ho tlatsa foromo.

Ngola resipe eo o e ratang ka ho fetisia

Puo: Ho kopanya dipolelo—moetsi le moetsuwa

15 Podi e kene sekolong sa rona 30

Tshwantshisa pale ya ha podi e ne e tlie sekolong

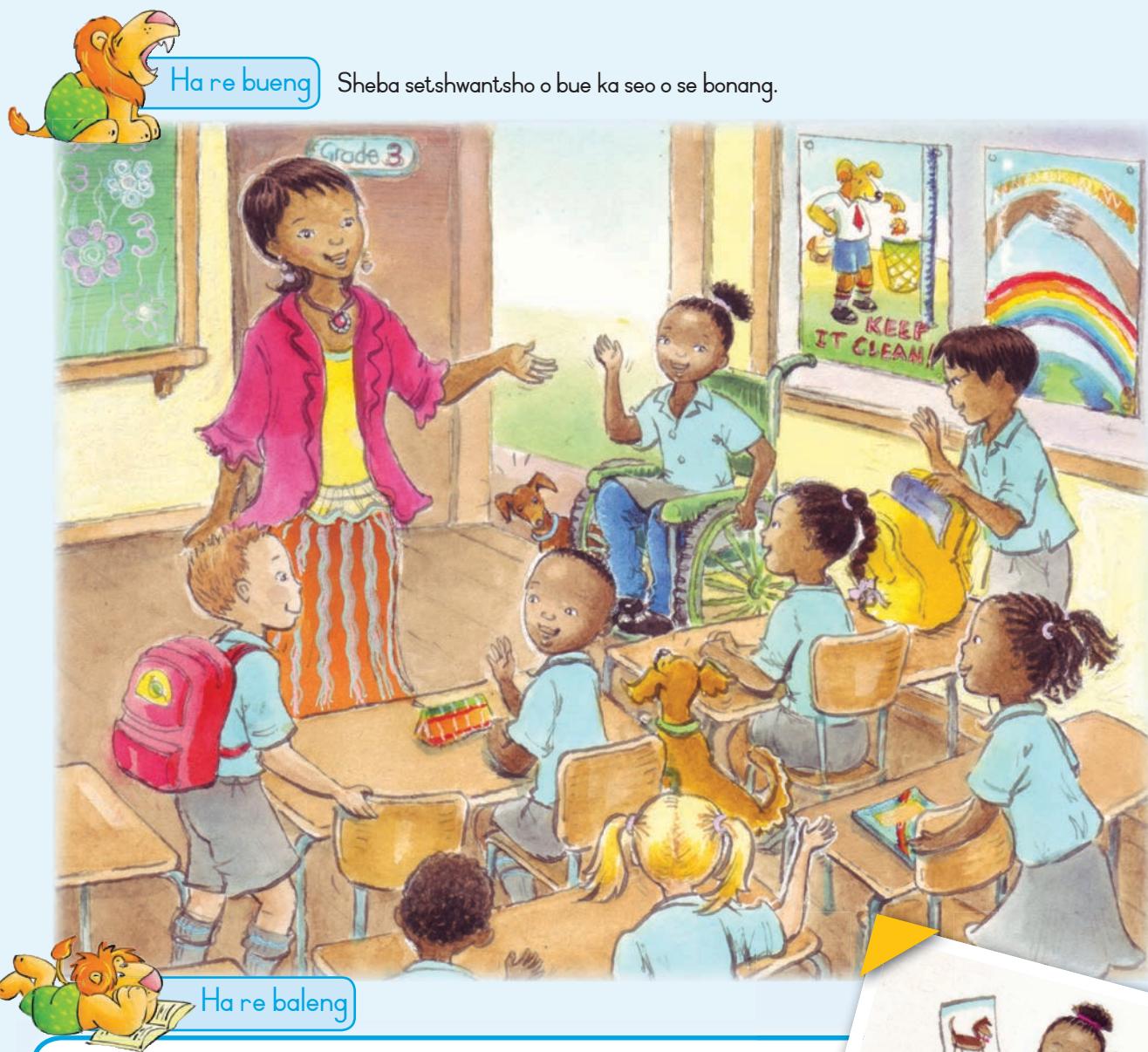
Medumo: pu, ng, hl, th, ny

Ho ngola: Nomora ditshwantsho ka tatellano e nepahetseng ya pale; Ngola polelo bakeng sa setshwantsho ka seng

Ngola buka ya dipale o sebedisa tempoleiti ya disehwa. Pale e be le qalo, bohare le pheletso.

1 Re kereiting ya boraro jwale

Re thabetse ho ba kereiting ya boraro.

"Dumelang bana ba sekolo. Ke nna **Titjhere Patel**."

"Ke thabile hobane ke tla ba titjhere ya lona" ho rialo Mof. Patel.

"Re na le bana ba **batjha** ba babedi. Ke Piet le Lebo." Ho bua Titjhere.

Lebo ha a **tsebe ho tsamaya**. O sebedisa setulwana sa mabidi.

Re tshwanela ho mo thusa hore a tsebe ho tla sekolong.

Phaposing ya rona ya ho **ithuta** ho **hlwekile**.

Ho **kganya kgotso**. Ho na le **phousetara** leboteng,
e re **hopotsang** ka **bohlokwa** ba ho **boloka sekolo**
se **hlwekile kamehla**.

Bala mantswe. Mamela medumo.
Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole
dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

hlwekile	dumelang	kganya	tsebe	thata
bohlokwa	phaposing	kgotso	tsamaya	ithuta
kamehla	hopotsang	kgora	hopotsa	thuto

Araba dipotso tsena. Lentswe la pele la karabo le tshwanetse ho qala ka **tlhaku e kgolo**. Hopola ho qetella polelo ka **kgutlo**.

Bana ba bala sehlopha sefe jwale?

Ba etsa sehlopha sa

Ke mang ya tl Lang sekolong ka setulo se nang le mabidi?

Hobaneng ho na le phousta ra e kgolo leboteng?

Ke ho ba hopotsa

Ke bomang bana ba batjha sekolong?

Ke le

2 Ke kgutletse sekolong

Ha re etseng

Qoqela motswalle wa hao ka dipapadi tseo o di ratang.

Ha re ngoleng

Ngola mabitso a metswalle ya hao e mene ka ho latela ditlhaku tsa alfabete tafoleng e ka tlase.

1		3	
2		4	

Tlotlontswe

Etsa sedikadikwe mabisong a tlamehang ho qala ka tlhaku tse kgolo.

Batla mabitso ao e leng mabitso a batho kapa mabitso a dibaka.

Jwale sebedisa mantswe a mahlano o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

Mabitso

dikausu	Mmesa	dieta	durban
Mofumahadi patel	jabu	sam	lebopong
ntlo	sontaha	pherekong	motsekapa
cape town	baesekele	bese	polokwane

Jwale qetella karete ka bowena.

Boikgathollo

Lebitso la ka ke _____.

Ke kereiting ya _____ . Ke lemo di _____.

Lebitso la motswalle wa ka ke _____.

Papadi eo ke e ratang ke _____.

Buka eo ke e ratang ke _____.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo tse pedi, ka dintho tseo o di ratang le tseo
o sa di rateng ka metswalle ya hao.

Mantswe a
tlwaelehileng

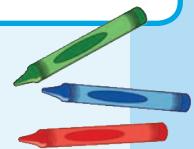

kamora
hohle
bana

Boikgathollo

Sheba phousetara e bontshang bohlokwa ba ho hlwekisa sekolo.
Bolella motswalle wa hao hore na phousetara e re, re etse eng.
O ka eketsa dipolelo tse ding phousetareng ho bontsha tlhweko.
Sebedisa mongolo wa hao o motle.

Se ka iketsa kokwana
ya ditshila.
E ba kokwana e hlwekileng.

Sekolo sa hao se dule se hlwekile kamehla.
Thonaka dipampiri.
Sebedisa moqomo wa matlakala.

Titjhere: Saena

Letsatsi

3 Letsatsi la tswalo la tijthere

Tsatsing lena, ke **letsatsi la tswalo la titjhere**. Kuku ya **tsatsi la tswalo la hae e ne e na** le dikerese tse **ngata**.

Kamora hore Mof. Patel a time dikerese tse kukung, re ile ra bina pina ya takaletso ya mahlohonolo a letsatsi la tswalo.

Re file titjhere dimpho tse ngata: dipalesa, watjhe le mokotlana.
Re ile ra ngola melaetsa e monate. Melaetsa e ne e mo lakaletsa mahlohonolo dilemong tse tlang.

Re ile ra ngola mabitso a rona ho Alemanaka ya matsatsi a tswalo.

Letsatsi la tswalo la Mosi le ka Hlakubele. Ati yena letsatsi la hae la tswalo le ka Phupjane. Thabo yena o hlahile ka Mmesa.

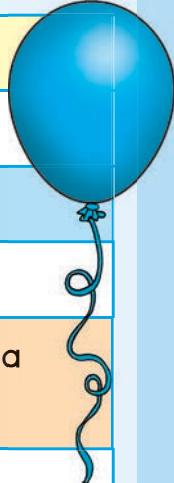

Letsatsi:

Araba dipotso tse latelang. Hopola ho sebedisa tlhaku tse
kgolo le kgutlo qetellong ya polelo.

Ke mang ya neng a keteka letsatsi la tswalo kajeno?

Ke mang a tla be a na le moketjana wa letsatsi la tswalo hwetla?

Na Bongi o tla kgonna ho ba le moketjana wa ho sesa mohla tsatsi la hae la
tswalo? Hobaneng?

Tlotlontswe

Bala mantswe, mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng,
o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

letsatsi	ngola	bohloko	mpho	watjhe	monyaka
molaetsa	lengole	hlompha	dimpho	tjhesa	monyadi
mabitso	lengolo	hlola	phomola	tjheha	monyako

Sebedisa mantswe ana o a ngole dikareteng tse nepahetseng.

dieta

Durban

setulo

Greentree

sekolo

pene

Jabu

Polokwane

Cape Town

Motho

Ntho

Tulo

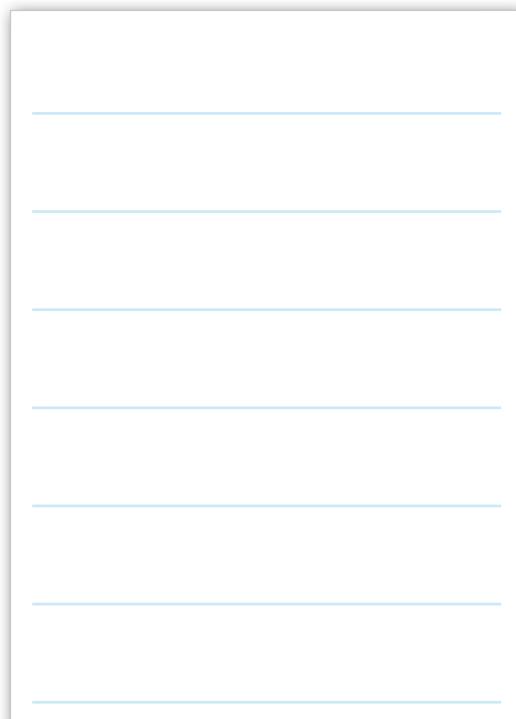
4

Lekunutu la takaletso ya mahlohonolo a letsatsi la tswalo

Ha re etseng

Etsetsa motho eo o mo ratang karete ya letsatsi la tswalo.
Ngola molaetsa wa bohlokwa kapele ho karete. Ngola ka hodimo ho setshwantsho.
Jwale, ngola molaetsa wa bohlokwa ka hare ho karete.

Ha re ngoleng

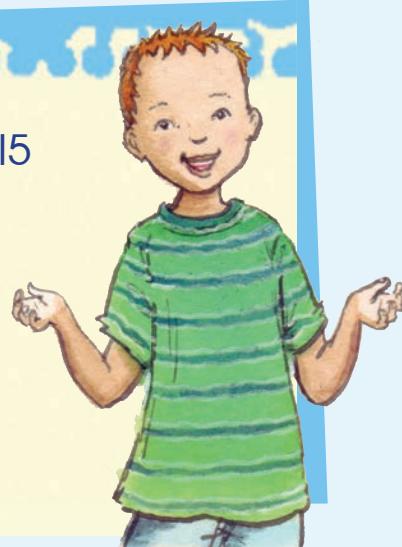
Bala buka ya Amo ya lenane la diketsahalo tsa letsatsi ka leng, ebe o buisana le motswalle wa hao ka lekunutu la seo Amo o se labalabelang letsatsing la hae la tswalo.

Lenane la diketsahalo

21 Hlakubele 2015

21 Hlakubele 2012: Ha ke ba dilemo tse robedi, ke batla mokete wa tswalo o kgethehileng le mpho.

Ha ke batle dibapadiswa. Ha ke batle letho. Ke batla ntate a tle hae ka tsatsi la ka la tswalo hore a tle a nkise papading ya bolo.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Jwale ngola diketsahalo tsa letsatsi ka leng bukatsatsing ya hao.

Lenane la diketsahalo

Letsatsi

Mantswe a tlwaelehileng

kamora
tswalo
bona

Boikgathollo

Tlatsa mabitso a metswalla ya hao, kgwedi le matsatsi a bona a tswalo.

ALHMANAKA YA MATSATSIA TSWALO

Pherekong

Hlakola

Hlakubele

Mmesa

Motsheanong

Phupjane

Phupu

Phato

Lwetse

Mphalane

Pudungwane

Tshitwe

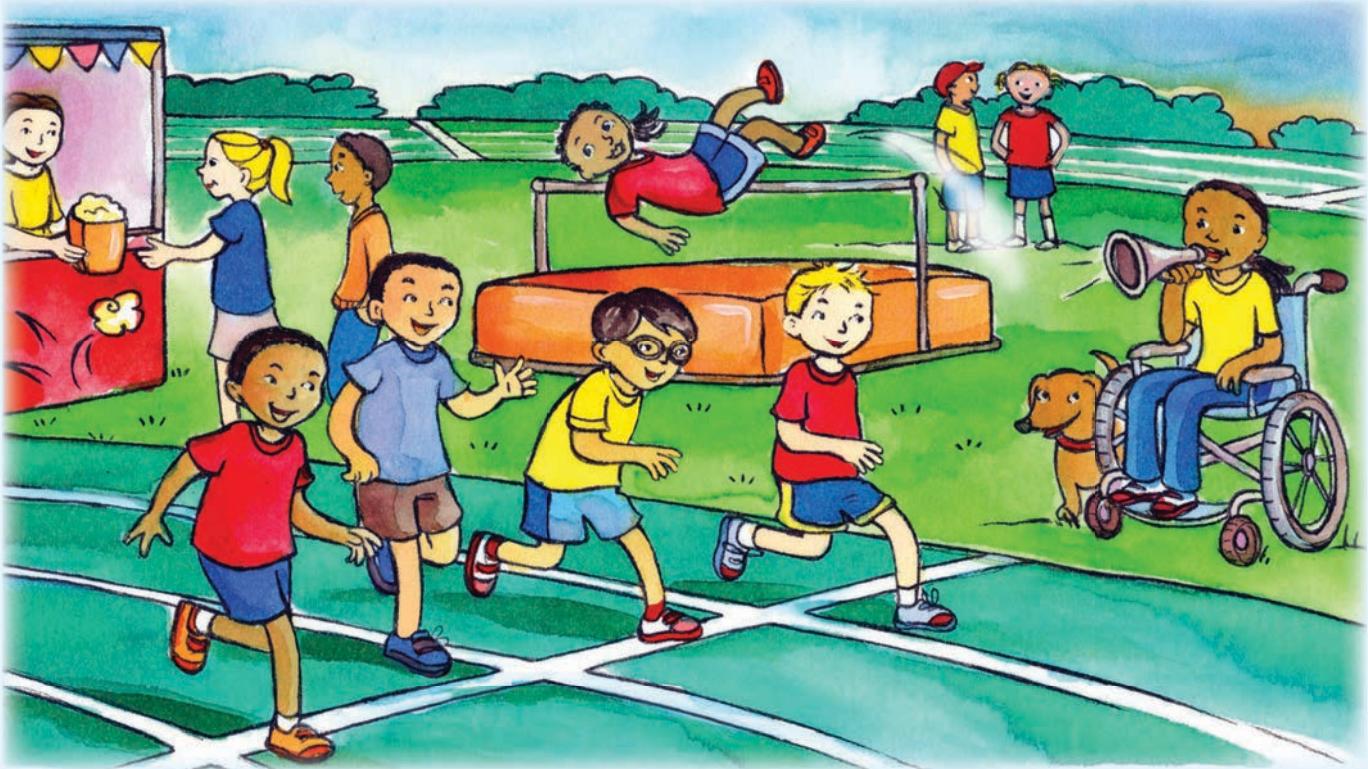

5 Letsatsi la dipapadi

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

"Re tlameha ho thusa ka letsatsi la dipapadi", ho rialo titjhere.

Lebo a re "Nna ke tla **ngola lengolo** le **memelang** batho **moketeng** wa dipapadi."

"Ke tla etsa dithungthung, ke tlo di rekisa" ho rialo Bongi.

"Nna ke tla **thusa Jabu** ho **tshela** dithungthung **ka diphuthelwaneng**:

ho rialo Amo.

"Ke tla ema pheletsong ya mola wa tlholo ke bone hore ke mang ya hlolang", ho rialo Molemo.

"Ke tla ema hekeng ke bontshe bomme le bontate moo ba tla leba teng", ho rialo Mosi.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Arola mantswe a latelang ho
latela medumo ya ona.

Pele

Kahare

Kantle

Kamorao

Dipakeng

Katlase

Maamanyi

Ngola mantswe a ka hodimo ho latela lenane la ditlhaku tsa alfabete.

1		4	
2		5	
3		6	

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka
lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

ngola	tlameha	hlatswa	phala	qapa	bontsha
lengolo	tlama	diphahlo	pheha	qoqa	tsheha
ngwana	tlatsa	hlola	phema	leqephe	tshola

Ha re ngoleng

Sheba lenane la mesebetsi e tlamehang ho etswa.

Ngola lebitso la ya tla etsa mosebetsi. Bolela hore mosebetsi o tla
etswa pele ho tsatsi la dipapadi kapa ka tsatsi la dipapadi.

LET SATSI LA
DIPAPADI

Ke mosebetsi wa eng?	Ke mang ya tla etsa mosebetsi?	Mosebetsi o tla etswa pele ho tsatsi la dipapadi kapa ka tsatsi la dipapadi?
Ngola lengolo.	Lebo	Pele
Etsa dithungthung.		
Tshela dithungthung.		
Ema pheletsong ya mola.		

6 Letsatsi la boithabiso sekolong

Hare etseng

Botsa metswalle ya hao e meraro hore dipapadi tseo ba di ratang haholo ke dife.

Lebiso	Palesa			
Papadi eo o e ratang	bolo			

Hare ngoleng

Ngola dinomoro dihlopheng tsa mantswe ho bontsa tatelano ya ditlhaku tsa alfabeto.

I	bana
3	bona
2	bina

	fana
	fihla
	fumana

	manala
	moruti
	metsi

Hare ngoleng

Kopanya mabitso ana.

mosuwe + hlooho = mosuwehlooho

buka + ntswe =

metsi + maphodi =

kolobe + moru =

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo tse tharo ka papadi eo o e
ratang.

Mantswe a
tlwaelehileng

qhoma
qhalo
qhoba

Boikgathollo

Thusa Lebo ho etsa phousetara ka letsatsi la dipapadi. Ngola lebitso la sekolo. Etsa setshwantsho hodima phousetara ho bontsha se tla etsahala ka tsatsi la dipapadi. Kenya ditaba tse ding tse hlokahalang. Ha o qeta, bontsha motswalle wa hao phousetara.

Sekolo

Tsatsi la dipapadi

Ithabiseng sekolong ka Moqebelo wa la 5 Hlakubele.

Nako: 10:00

Titjhere: Saena

Letsatsi

7 Pula ya dikgohola ka tsatsi la dipapadi

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

Bohle re ne re nyakalletse ka letsatsi la dipapadi. E ne e le letsatsi le monate le futhumetseng la hlabula.

Bomme le bontate ba ne ba bina. Re ne re matha re tlola. Motho ka mong o ne a thabile haholo.

Ho sa le jwalo pula ya tsholoha. Letolo le ne le thwathwaretsa. E nele hoo bohle re ileng ra koloba, ra hatsela marikgweng a rona a makgutshwane. Moya wa foka wa tabola diphousetara tsa rona. Ra mathela phaposing ya ho ithutela ra ema hanyane. Ha pula e emisa bohle ra ya malapeng.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Etsa mola ho bontsha mantswe a tshwanang ka moeletlo.

moshemane

thaba

nyakalla

kwata

kgena

bua

qoqa

moshanyana

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

tjhaba

phola

thaba

nyanya^{ka}

sekgoohlola

tjhabile

phodile

matha

nyakalletse

dikgohola

tjhesa

pholla

marantha

nyorwa

dikgohlo

Ha re ngoleng

Araba dipotso tsena. Lentswe la pele la karabo le tshwanetse ho qala ka tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella polelo ka kgutlo.

Ke eng e ileng ya senya mokete o motle wa dipapadi?

Batho bohole ba ile ba mathela ho kae?

Ha o nahana ba ne ba ile ba mamela tsa bolepi? Hobaneng?

Ngola sehlooho sa pale ena.

8 Ka mora tsatsi la dipapadi

Ha re etseng

Etsa tshwantshiso
ka ketsahalo ya tsatsi la
dipapadi ha pula e ena.

Ha re ngoleng

Ngola seo ba se buang o sebedisa ditsejana.

Boemo ba mmuwa

Nka matha
kapele.

Jabu o itse,

”
.”

Bongi o itse,

Ke rata o
bapala netebolo.

Kena ka tlelaseng ho
fihlela pula e sa.

Titjhhere o itse,

”
.”

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo tse tharo ka tse etsahetseng ka tsatsi
la dipapadi.

Mantswe a
tlwaelehileng

bina
haholo
monate
theoha

Boikgathollo

Thusa ho itokisetsa letsatsi la dipapadi. Ngola mehopolo ya hao
lebokosong le latelang.

Lebelo la kgaba le lehe
* hopola:
- mahe a bedisitsweng
- dikgaba

Letsatsi le
nako?

Hopola

Re ka etsang
ha pula e
ka na?

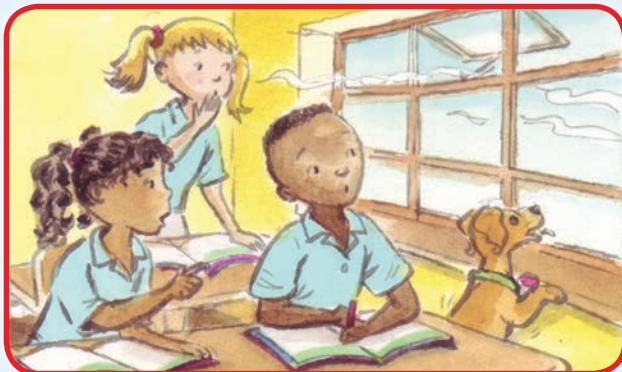
Seo re tla se ja?

Ke mang ya tla thusa?

9 Ho tjha ha sekolo

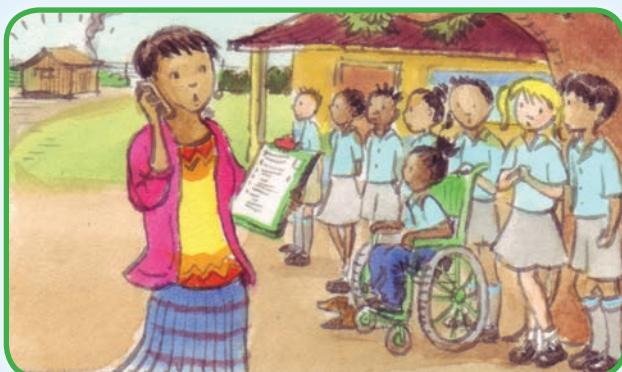
Ha re bueng

Ha re baleng

Tsatsing lena ha re le sekolong, re **utlwile** monko wa mosi.

Lolo, ntja ya rona, ya qala ho fofonela moo monko o leng teng. Ke monko wa eng oo?

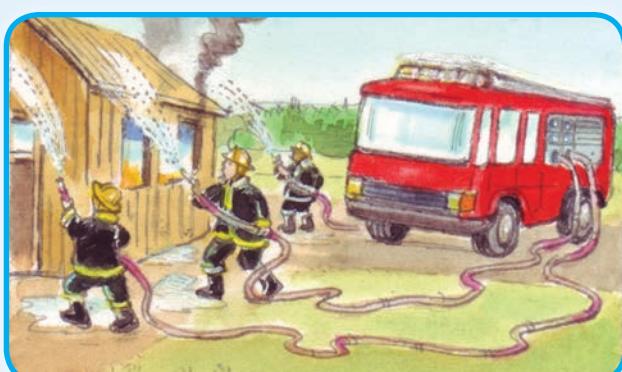

Re ne re batla ho tswa re ilo bona, empa titjhere a re hanela.

Re ile ra tlameha ho ema mmoho moleng ka tlasa sefate. Yaba re bona sekolo se tjhang. Titjhere a founela nomoro ya 10177.

Banna ba tsheletseng ba ditimamollo ba fihla ba tlile ho tima mollo. Ba ne ba ena le mabanta a maholo le dilepe. Ba ne ba rwetse dihelemete.

Ba tlile ka koloi ya setimamollo e kgubedu. Ba sebedisitse lethopo le letelele le letenya ho tima mollo. Sekolo sa rona sa tshireletseha.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe mantsweng a ka lebokoseng a bolelang batho ba fetang bonngwe.

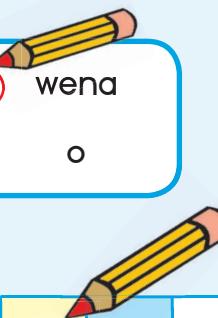
Maemedi

nna	rona	bona	yena	rona	wena
ba	ya	lona	ya	ka	o

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe lentsweng le nepahetseng.

Bongi ke ba mampodi.

O a ba matha.

Matitjhere ba a bina.

Ba ile isa sekolong.

O a ba bala.

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo.

Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

matha	monko	kgohlo	tshosa	letsetsa
mathela	nko	dikgohlopo	tshoha	letsetse
mathisa	nku	kgolo	tsholla	letsatsi

Ha re ngoleng

Araba dipotso tsena. Lentswe la pele la karabo le tshwanetse ho qala ka tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella polelo ka kgutlo.

Ke eng e neng e tjha?

Ke

Ke bomang ba timmeng mollo?

Hobaneng titjhere a hana ha bana ba tswa monyako?

Hobane

Nomoro ya founu ya setimamollo ke mang?

Titjhere: Saena

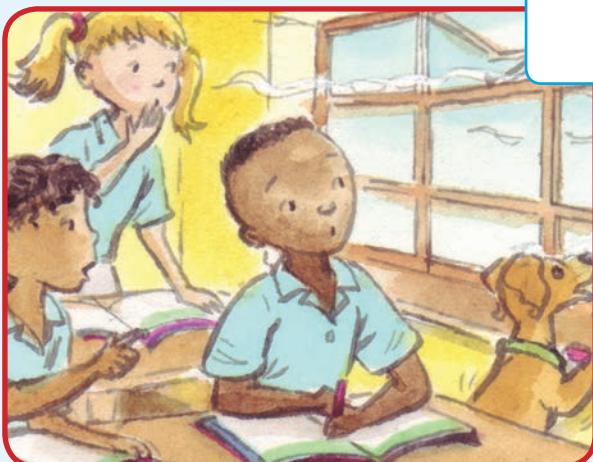
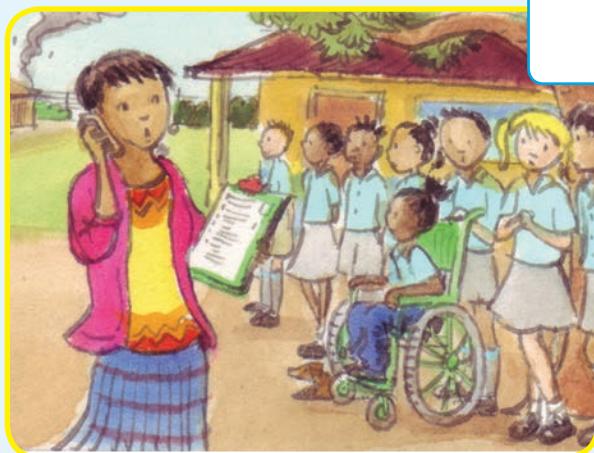
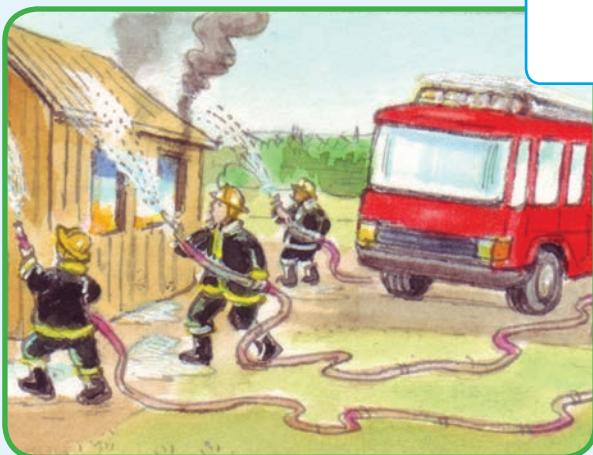
Letsatsi

Boipaballo mollong

Ha re etseng

Ngola dinomoro ditshwantshong tsena ho latela
tatellano ya diketsahalo.

Ha re ngoleng

Ngola polelo e le nngwe ka setshwantsho.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Sebedisa letshwao la potso

Kenya matshwao a nepahetseng.

?

kapa makalo

!

kapa kgutlo

.

Thodisa lerata leo

!

Bana ba timme mollo jwang

Thusa, sekolo se a tjha

Ba timme mollo jwang.

Ke bomang ba ileng ba fihla

Mantswe a
tlwaelehileng

lerata
mosi
metsi

Mabitso

Tlotlontswe

Etsa mola ka tlasa mantswe a qalang ka tlhaku e kgolo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

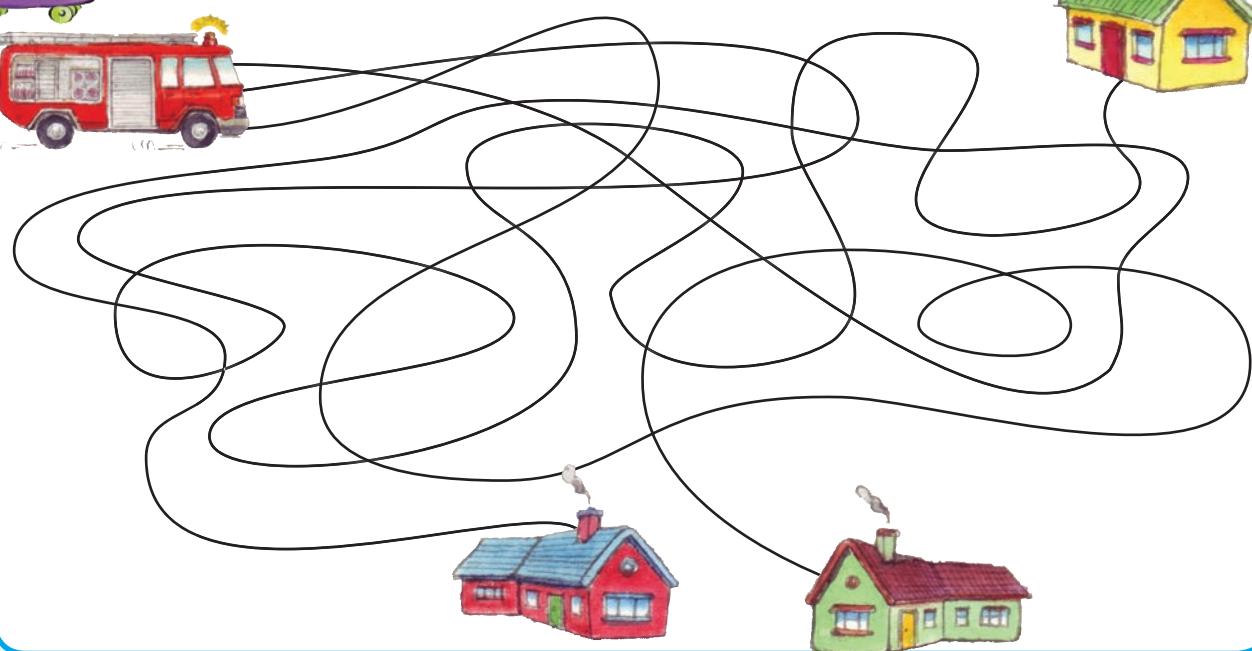
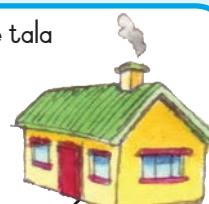

Palesa	tumi	Pherekong	katse	hlakubele
cape town	amo	mantaha	bapala	laboraro
senqanqane	polokwane	east london	johannesburg	letsatsi
molemo	jabu	pene	labohlano	hlakola

Boikgathollo

Thusa boraditimamollo ho fumana tsela e yang ntlong e kgubedu, e tala le e tshehla. Sebedisa pensele ho fumana tsela.

11 Tsatsi la laeborari

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

Fumana, o etse sedikadikwe mantsweng a nang le modumo wa **ts** le **kg**.

Tsatsing lena re ne re ile laeborari ha sekolo se tswa. Re ile ra sututsa Lebo ka setulwana sa hae sa mabidi. Se ne se le boima haholo.

Ke ratile buka ya pere e itseng. E ne e le pere e ikgethileng e kgonang ho fofa.

Bongi o nkile buka e buang ka ho baka dikuku. O rata ho baka.

Rob a re o mokgutshwane haholo ho fihlella rakeng e hodimo.

Lolo a tlameha ho dula kantle ho laeborari.

O ne a sa dumellwa ho kena ka hara laeborari.

Ha re ngoleng

Nyalanya mantswe a ka letsohong le letshehadi le a ka letsohong le letona ho qetela polelo.

Ati ha a ya sekolong hobane

ke batla ho ya ngakeng.

Ke apere jase hobane ke

pula e a na.

Ke kula haholo

hatsetse.

Ke bapetse ka ntle hobane

ho sa bate.

Tlotlontsw

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

motswalle	kganna	nka	qoqa
mollo	monna	nko	qeta
sello	senna	nku	qeka

Ha re ngoleng

Araba dipotso tsena. Lentswe la pele la karabo le tshwanetse ho qala ka tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella polelo ka kgutlo.

Hobaneng ho ne ho le thata ho Lebo ho kganna setulwana sa mabidi?

se

Hobaneng Rob a ne a sitwa ho fihlela rakeng e hodimo?

hobane

Hobaneng Bongi a nka buka ya ho pheha?

o rata

Hobaneng Lolo a dutse ka ntle?

o rata

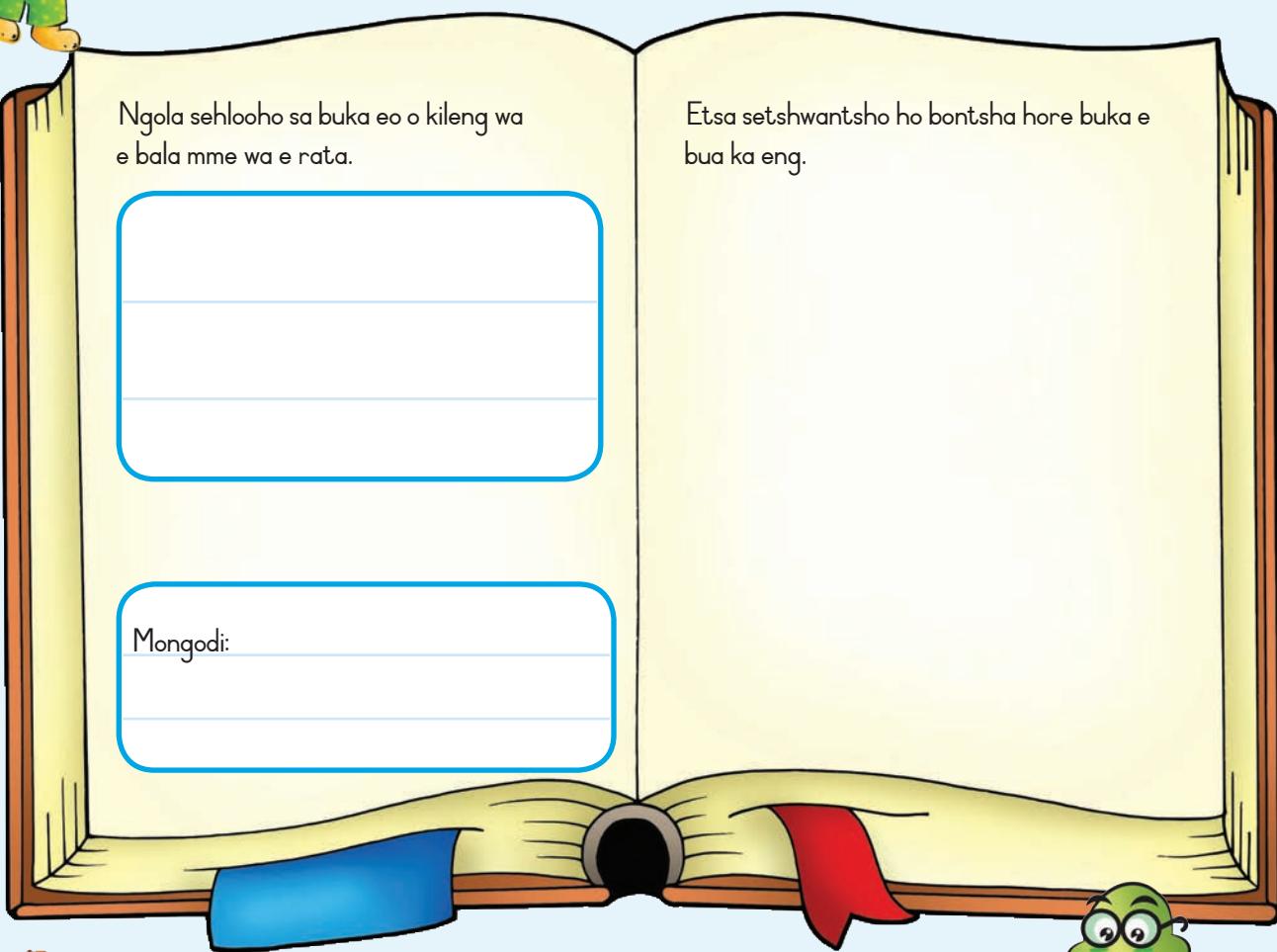

Ha re etseng

Ngola sehlooho sa buka eo o kileng wa
e bala mme wa e rata.

Mongodi:

Etsa setshwantsho ho bontsha hore buka e
bua ka eng.

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo tse tharo o bolele seo o se ratang ka buka ena.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Nyalanya lentswe le ka lebokoseng le lesehla, le lentswe le ka
lebokoseng le bolou la modumo o tshwanang.

buka		solla
sotha		tuku
fofa		qoqa
mollo		foka

loma		loka
rola		noko
roka		lona
noka		roma

Mantswe a
tlwaelehileng

mollo
monate
ngata
monna

Boikgathollo

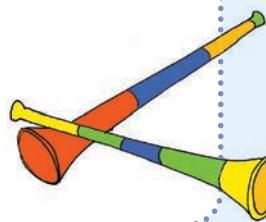
Taka matshwao a melao e latelang. Hhalosetsa
motswalle wa hao ka matshwao ana.

Dintja ha di a dumellwa.

Divuvuzela ha di a dumellwa.

Diselefounu ha di a dumellwa.

Dipodi ha di a dumellwa.

Ha re bueng

Sheba setshwantsho
o bue ka seo o se
bonang.

Bongi o ruta metswalle ya hae ho etsa dithungthung.

Ha re baleng

Tseo o di hlokang

Kgaba tse 2 tsa oli

Halofo ya kopi ya poone

Letswai

Tseo o tlamehang ho di etsa

Tshela oli ka pitseng.

Tshela poone ka pitseng.

Beha **pitsa** setofong se **tjhesang**.

Hlokomela o se tjhe.

Mamela poone ha e **qhomma**.

E etsa lerata "qhu-qhu-u"

Ha e **qetile** ho qhomma, bula pitsa. Tshela letsuai, tima setofo.

Dula fatshe o je.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Fumana mme o etse sedikadikwe karabong e nepahetseng.

O hloka oli e kae?

A	Kgaba e kgolo e le nngwe
B	Kgaba tse kgolo tse pedi
C	Dikgaba tse tharo tse kgolo

O hloka eng hape?

A	Poone
B	Poone le letswai
C	Panana

O tseba jwang ha poone e qhomisitsweng e butswitse?

Hobaneng o tlameha ho itlhokomela ha o pheha?

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

oli	Phehilwe ng	poone	pitsa	tshela
kopi	qhomisitsw eng	phoofo lo	pit seng	tshe pa
kofi	tjhesi tsweng	sephooko	set sing	tshe episo

Ha re ngoleng

Tatso ya tsona e jwang? Fumana mme o etse sedikadikwe karabong e nepahetseng.

A	tswekere
B	bodila
C	baba
D	letswai

A	tswekere
B	bodila
C	baba
D	letswai

A	tswekere
B	bodila
C	baba
D	letswai

A	tswekere
B	bodila
C	baba
D	letswai

Titjhere: Saena

Letsatsi

Lebitso la hao ke mang.	letsatsi leo o le ratang la beke.	dipapadi tseo o di ratang.	buka eo o e ratang.
Lebitso la ka			
Lebitso la motswalle wa ka			
Lebitso la motswalle wa ka			

Ha re ngoleng

Etsa mola o kopanyang polelo e kholomong e bolou le e kholomong e tshehla.

Pula e batla ho na.	Ke letseditse boraditimamollo.
E ka ka ho tla bata.	Ka seha dilae tsa bohobe.
Ke ne ka tla ya bapala bolo.	Ka mo etsetsa karete ya letsatsi la tswalo.
Bese e ne e tjha.	Ka nka dieta tsa ka tsa bolo.
Katse e ne e le sefateng mme ya hlolleha ho theoha.	Ka nka lere e telele.
E ne e le letsatsi la motswalle wa ka la tswalo.	Ka nka sekgele ho ya sekolong.
Ke ne ke batla ho etsa disamentjhisi.	Maru a thibile.
Bana ba bina hamonate.	Ke nka jeresi.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Tlatsa dikgeo ka tseo o di ratang. Botsa metswalle
ya hao e mmedi ka dintho tseo ba di ratang.

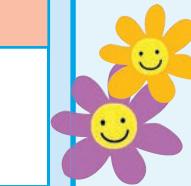
dijo tseo ke di ratang.	lenaneo leo ke le ratang TV kapa seyalemoeng.	Matho eo re mo ratang?

Mantswe a
tlwaelehileng

neng

wena

moqebelo
Sontaha

Ngola resepe ya hao.

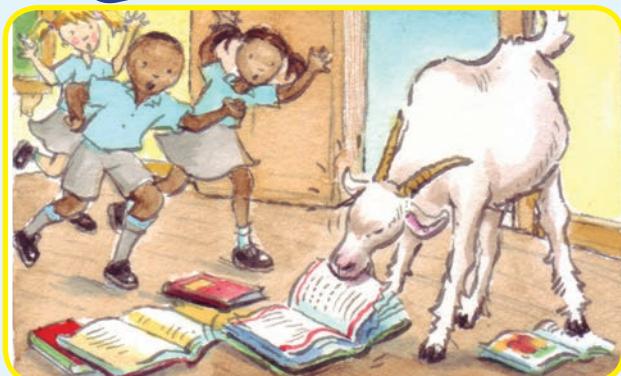
Boikgathollo

Resepe ya _____

Ntho eo ke e hlokang _____

Seo ke lokelang ho se etsa _____

QALONG YA PALE

Re ne re sebetsa ka thata tsatsing lena. Ha re ntse re bala, re ngola dibukeng, Bongi o ile a re ba utswitse dijo tsa hae tsa motsheare, empa ha re a bona motho a kena ka tlelaseng.

BOHARENG BA PALE

Amo a re buka ya hae e tabohile, leha re sa ka ra bona motho ya ileng a e tshwara. Ha morao sehlopha sa dipalesa sa titjhere sa nyamela. Re ile ra makala hore ho etsahetseng

Yaba re bona motho ya entseng seo. Hobane terata e ne e phunyehile, podi e kgolo e ile ya kena sekolong. E ne e lapile mme ya ja tsohle tseo e ileng ya di fumana.

SEPHETHO SA PALE

Lolo, ntja ya rona e ile ya e lelekisa. E e lelekisitse sebaka se fetang khilometara e le nngwe.

Ha re etseng

Etsa tshwantshiso ya podi e tjakelang sekolong.

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

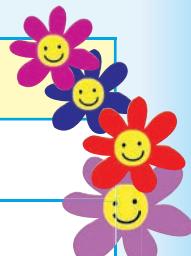
pula	lengole	thonaka	senya	fihla
puso	lengope	thomo	benya	fehla
puo	lengolo	thoba	tenya	fahla

Ha re ngoleng

Araba dipotso tsena. Lentswe la pele la karabo le tshwanetse ho qala ka **tilhaku** e **kgolo**. Hopola ho qetella polelo ka **kgutlo**.

Bolela dintho tse tharo tse jelweng ke podi.

1.

2.

3.

E kene jwang sekolong?

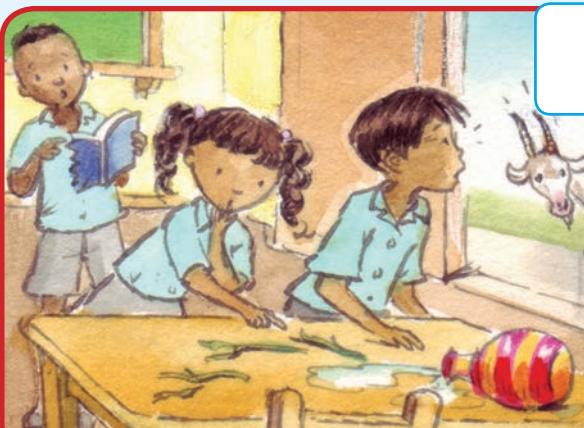
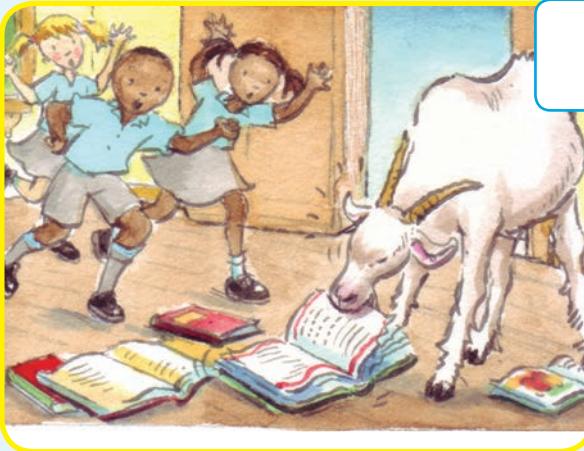
Ke mang ya ileng a tebela podi?

Ngola sehlooho se monate sa pale ena.

Ha re ngoleng

Ngola ditshwantsho ka tatellano. Jwale ngola dipolelo ka setshwantsho se seng le se seng.

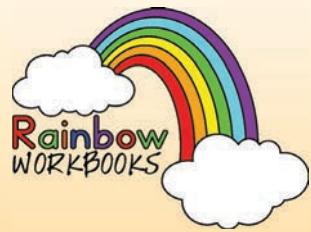

Boikgathollo

Ngola pale ya hao. Pale ena e tlamehile e be le qalo, bohare le pheletso. Kopha metswalla ya hao hore e o thuse. Jwale o tshwanela ho ngola buka ya hao. Seha leqephe le latelang la buka. Seha moo ho entsweng matheba. Mena leqephe moo ho nang le matheba. Ngola lebitso la hao ka tlasa sehlooho sa buka hobane o mongodi wa buka. Taka setshwantsho leqepheng le ka ntle. Jwale ngola pale ya hao bukeng ena.

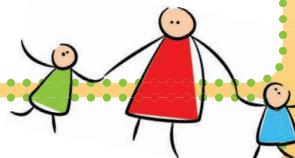

BOKANTLE BA BUKA

DITABA TSA MONGODI

Ngola lebitso la hao

Dilemo tsa hao

Moo o dulang

8

BOKANTLE BA BUKA

Etsa setshwantsho mona.

Ngola lebitso la buka mona.

Ngola bitso la hao (o mongodi).

1

MOHATO WA 8. seba moleng a tekileng ka mmala komien hao o kintse setsepalo.

MOHATO WA 1. mona moleng a mona le mat hekin

5

Tswela pele ka pale ya hao monade ledépheng la 5.

4

4

Ngola bohare ba pale ya hao monade ledépheng la 5.

Takla setshwantsho mona.

Takla setshwantsho mona.

Taka setshwantsho mona.

Taka setshwantsho mona.

Qala ho ngola pale ya hao mona ebe o ya leqepheng la 3.

2

Qetella ya pale ya hao mona.

3

7

Tswela pele ka pale ya hao mona.

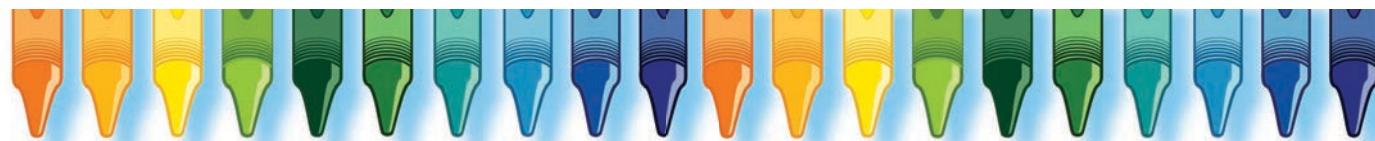

Ngola se etasachetseng phelletsong ya pale ya hao.

Taka setschwantscho mona.

Taka setschwantscho mona.

L e n a n e o	Tema 2: Lelapa le metswallie	Kotara ya 1: dibeke 5–10
	<p>17 Motswala eo ke mo ratang haholo 36</p> <p>Ho bua: Sebedisa se bonwang ho lepa seo pale e buang ka sona Ho bala le kutlwiso: Bala lengolo le tswang ho Dumi ho ya ho Bongi; Hlokomela aterese le tumediso; Kutlwiso mmokotabeng Medumo:tsh, ng, t, ile, hl</p>	 <p>22 Seo re se entseng mmoho 46</p> <p>Ho bua: Etsa tshwantshiso e itshetlehileng hodima pale Ho ngola: Sebedisa matshwao a puo dipolelong Ho ngola: Ngola dipolelo hape ka lekgatthe lefetile o qala ka Maobane Bapala papadi ya mantswe o sebedisa mantswe ao o ithutileng oona ho fihlela mona</p>
	<p>18 Motswala 38</p> <p>Ho bua: Bua ka dipapadi tse fapaneng tseo o di bapalang; Na ho na le tse kotsi? Mehlala Ho ngola: Ngola lengolo; Bolela seo o se etsang sekolong mme o fane ka ditaba tse itseng Rala setshwantsho sa sefatse sa lelapa la heno;Ngola mabitso a ditho tsa lelapa la heno(mabisbitso)</p>	<p>23 Popi e lahlehileng 48</p> <p>Ho bala le kutlwiso: Bala pale mme o arabe dipotso Medumo: Etsetsa mantswe a qetellang ka i le ng sedikadikwe Medumo: bo, ile, po, tswe, ane</p>
	<p>19 Tjhakelano ya lelapa 40</p> <p>Ho bua: Bua ka setshwantsho mme o lepe hore ho tla etsahala eng paleng Ho bala le kutlwiso: (Moqoqo) Medumo: kg, tjh, tl, tsw, ts, th</p>	<p>24 Ho fumana dintho 50</p> <p>Ho ngola: Kolokisa ditshwantsho ka nepo ho phetha pale Ngola polelo bakeng sa polelo ka nngwe Ho ngola: Nyalanya maetsi a lekgatthe lejwale le lekgatthe lefetile Boikgathollo: Fumana diphapang (dithhaloso)</p>
	<p>20 Ke etela motswala 42</p> <p>Ho ngola: Etsa karete ya ho lakaletsa eo o mo tsebang ya kulang ho fola ka potlako Puo: Ho fetolela dipolelo ho lekgatthe letlang ho hlaha ho lekgatthe lejwale o qala ka Hosane Ho ngola: Ngola se etsang o ikutlwae o thabile, o hluname, o kgenne, o tshohile Ho bua: Tereisa meizi ho fumana tsela mme o o hlalosetse molekane wa hao ka ho bua ho leba habo Dumi</p>	<p>25 Tumi o a lahleha 52</p> <p>Ho bala le kutlwiso: (Moqoqo) Medumo: le, tsw, th, ng, a Puo: Maetsi le makgatthe,maobane, kajeno, kappa hosane</p>
	<p>21 Ra ba ra fihla 44</p> <p>Ho bala le kutlwiso (Moqoqo) Ho ngola: fumana mantswe paleng mme o a kenyse sebakeng sa medumong e nepahetseng Medumo: hl, tl, tlh, th, ng, tjh</p>	<p>26 Boipaballo mebileng 54</p> <p>Ho ngola: Ngola pale ka mohla o neng o lahlehole Puo: Tatellano ya mantswe Ho ngola: Nomora dipolelo ho bontsha tatellano ya pale Ho bua: Tereisa meizi ho fumana tsela mme o nehe molekane wa hao ditaelo tsa ho tsamaya ka ho bua</p>
		<p>27 Mokete wa letsatsi la tswalo la ntatemoholo 56</p> <p>Ho bala le kutlwiso: Bala memo ya ho keteka letsatsi la tswalo. Medumo: nkg, kg, ba, se, tle Ho ngola: Bopa dipotso tse qalang ka mantswe ke mme a felle ka letshwao la potso</p>
		<p>28 Mekete 58</p> <p>Ho bua: Tsamaisa phuputso; Botsa dipotso tsa ho mme o tlatsedikarabo tafoleng Puo: Qolla maetsi a lekgatthe lefetile Puo: Nyalanya makgethi a lekgatthe lejwale le lekgatthe lefetile Puo: Ngola dipolelo ka lekgatthe lefetile o qala ka Maobane Puo: Tatellano ya nteterwana Ho ngola: Ngola memo ya letsatsi la tswalo</p>
		<p>29 Lelapa le phetseng hantle 60</p> <p>Ho bala le kutlwiso: Bala ya Jabu Medumo: hl, bo, ba, le, th, tjh, ny Medumo: Kgetholla mantswe ho ya ka mabokose a modumo a nepahetseng</p>
		<p>30 Bophelo bo botle 62</p> <p>Tlatsa nako ya diketsahalo tse fapaneng ya Jabu Ho ngola: Ngola dipolelo ka lekgatthe lefetile ka seo o se entseng maobane; Qala ka "maobane" Ho ngola: Phethela o bolela seo o tlang ho se etsa beke e tlang Ho bala: Bala seomotswallie wa hao a se ngotseng mme o bone hore na le tlo etsa dintho tse tshwanang Bapala papadi ya snakes and ladders; Seha papadi ena kamorao bukeng ya hao</p>
		<p>31 Pale ya nkongo 64</p> <p>Ho bala le kutlwiso: Bala pale ka pitsa ya nkongo ya letsopa Medumo: ts, hl, tsh, kg, ng</p>
		<p>32 Pale ya lelapa 66</p> <p>Ho bua: Tshwantshisa pale ya pitsa ya letsopa Ho ngola: Nomora dipolelo ka tatellano e nepahetseng ya diketsahalo tsa pale Ho ngola: Lokisetsa ho ngola pale ka ho sebedisa mmapa wa monahano Ho ngola: Ngola buka ya dipale o sebedisatempoleiti ya disehwa; Pale e be le qalo, bohare le pheletso.</p>

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

1129 Ramarumo Street
Mofolo Village
P.O. Dube, 1800
5 Hlakubele 2015

Ati ya ratehang

O tsohile jwang, motswala?

Ke o hlolahetswe haholo motswala. Ke hopola mohla o neng o re tjaketse ka phomolo ya dikolo. Ho ne ho le monate haholo ha re bapala mmoho, re ya sedibeng ho ya kga metsi. Ke hopola re hlwelletse sefateng sa diperekisi, ke ne ke qala ho hlwa sefate, ke tshohile haholo. Wena o nkgothatsha, ka ba ka qetella ke kga diperekisi le nna.

Jwale dikolo di butswe, re qadile ho itokisetsa mmino wa setso. Nna ke a qoqopela. Kgaitsemi ya ka Thabo, o letsmeropa. Tlhodisanong ya mmino wa setso e ka Labone la beke e tlang. Nka thaba ha o ka ba teng tlhodisanong eo.

Nka thaba ha o ka re tjakela hape ha dikolo di kwalwa.

Motswala wa hao,

Tumi

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala lengolo ebe o araba dipotso tse latelang. Lentswe la pele le qale ka tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella ka kgutlo.

Ke mang ya ngotseng lengolo lena?

O ngoletse mang?

O ngotse lengolo ka letsatsi lefe?

O mo ngoletse ka eng? Ngola dintho tse pedi tseo a mo ngoletseng ka tsona.

1.

2.

Tumi o tla etsang tlhodisanong ya mmino?

Mantswe a tlwaelehileng

bitsitse
botsitse
shebile

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

hlwa	hwelletse
tshoha	tshohile

tjhaka	tjhakile
hopola	tsamaile
bapala	ratile

sedibeng	tantsha
sekolong	tidinya
sefateng	itumeleng

Ha re etseng

Bua le motswalle wa hao ka tse ding tsa dintho tseo o di etsang ha o bapala le bana ba bang. Na o bapala papadi tse tshabehang? Qoqa ka taba tseo o nang le tsona ka ba lelapa la heno le sekolo seo o se kenang.

Ha re ngoleng

Ngolla motswala wa hao lengolo. Qoqa ka seo o se etsang sekolong le ka ba lelapa la heno.

Kenya atere se hao

Ngola letsatsi la kajeno

Motswala ya ratehang

Ka lerato,

hao

Kenya lebitso la

Letsatsi:

Boikgathollo

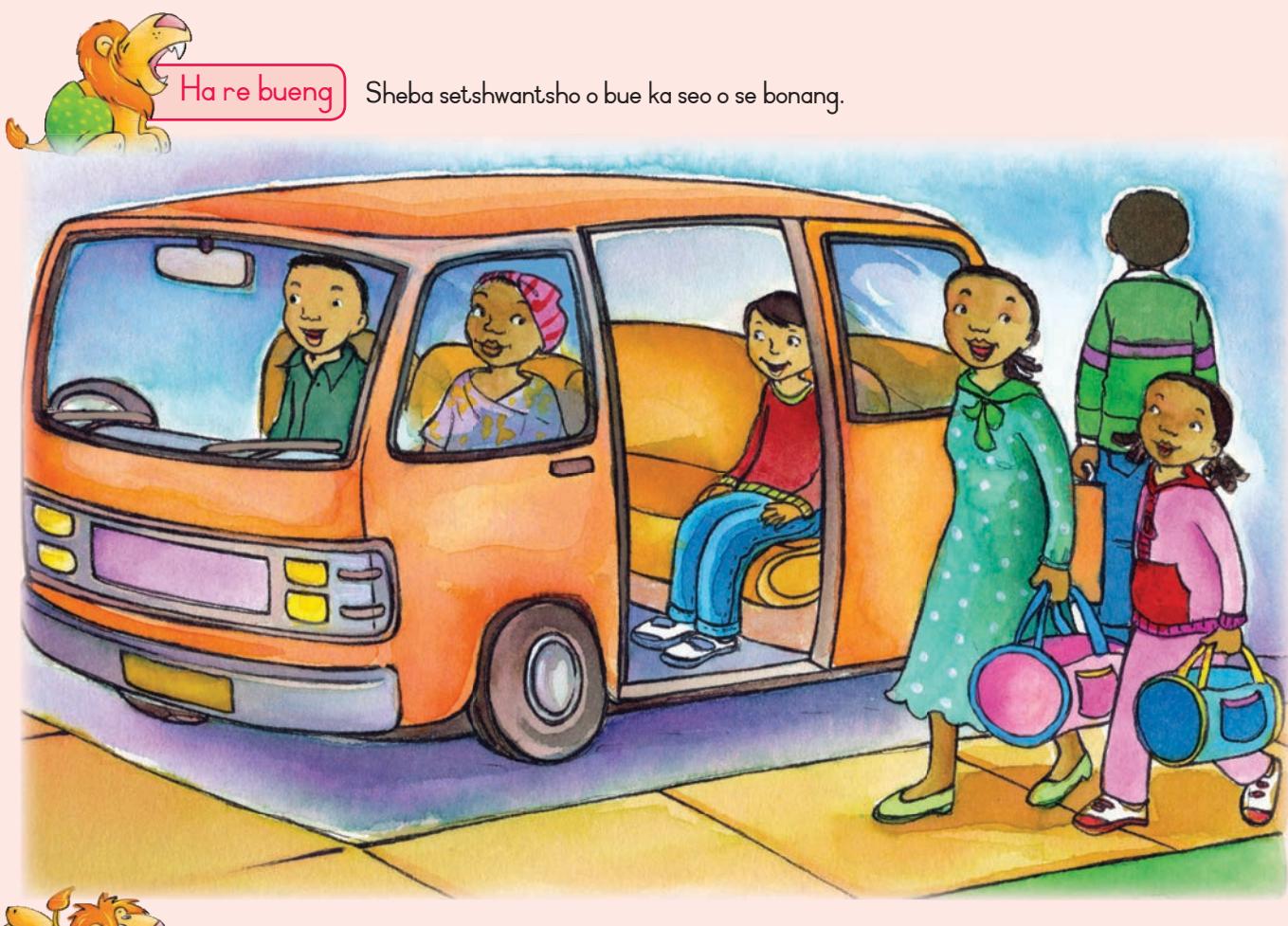
Etsa sefate sa mothapo wa ba lelapa la heno.

Mothapo wa
lelapa la heso

Setshwantsho sa ba
lelapa la heso

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

Mme wa Itu o a kula, o **sepetlele**. Ati le mme wa hae ba ya **sepetlele** ho ya mmona. Ba **tsamaya** ka tekesi. Ba nkile mofao wa **ditholwana le senomaphadi** ho ya neha mokudi.

Ati o thabetse ho ya **tjhakela motswala** wa hae, Itu. O nkile diaparo tse ntle tseo a tla di apara. O **tshwaretse** motswala dimpho tse **ngata**. Ba **tjhaka** nako e **kgutshwanyane**.

Ba **kgutlela** hae ka tekesi. Ba tla kganna bosiu ha kgwedi e kganya.

Hosane Itu le Ati ba tla bapala le bana ba bang nokeng.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Araba dipotso tse latelang. Lentswe la pele
le qale ka tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella ka kgutlo.

Ati o ya kae?

Ati o tsamaya le mang?

Hobaneng ba ilo tjhakela Itu?

Ati o thabetse ho tjhakela mang?

Ba tla tsamaya ka eng?

Ba kgutlela hae jwang?

Mantswe a
tlwaelehileng
sepetlele
tjhaka
tsamaya

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a
ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

tsamaya	tlosa	kgutswanyane	tjhakela	tholwana	kgona
letsatsi	tlola	motswana	tjhaka	thola	kgoho
tsoha	tloha	motswadi	tjhaba	thoko	kgotso

20 Ke etela motswala

Ha re etseng

Etsetsa mokudi karete ya takaletso ya bophelo bo bottle. Ngola molaetsa wa bohlokwa leqepheng la pele la karete. Ngola ka hodimo ho setshwantsho. Ngola molaetsa wa takaletso ya ho fola ka hare ho karete.

Ha re ngoleng

Ngololla dipolelo tsena. Qala ka hosane.

Lekgathe letlang

Ke ja dijо.

Hosane ke tla.

Ke ya ho Itu.

Hosane ke

Ke bapala le Itu.

Hosane ke tla

Re tsamaya ka tekesi.

Hosane re tla

Letsatsi:

Ha re ngoleng

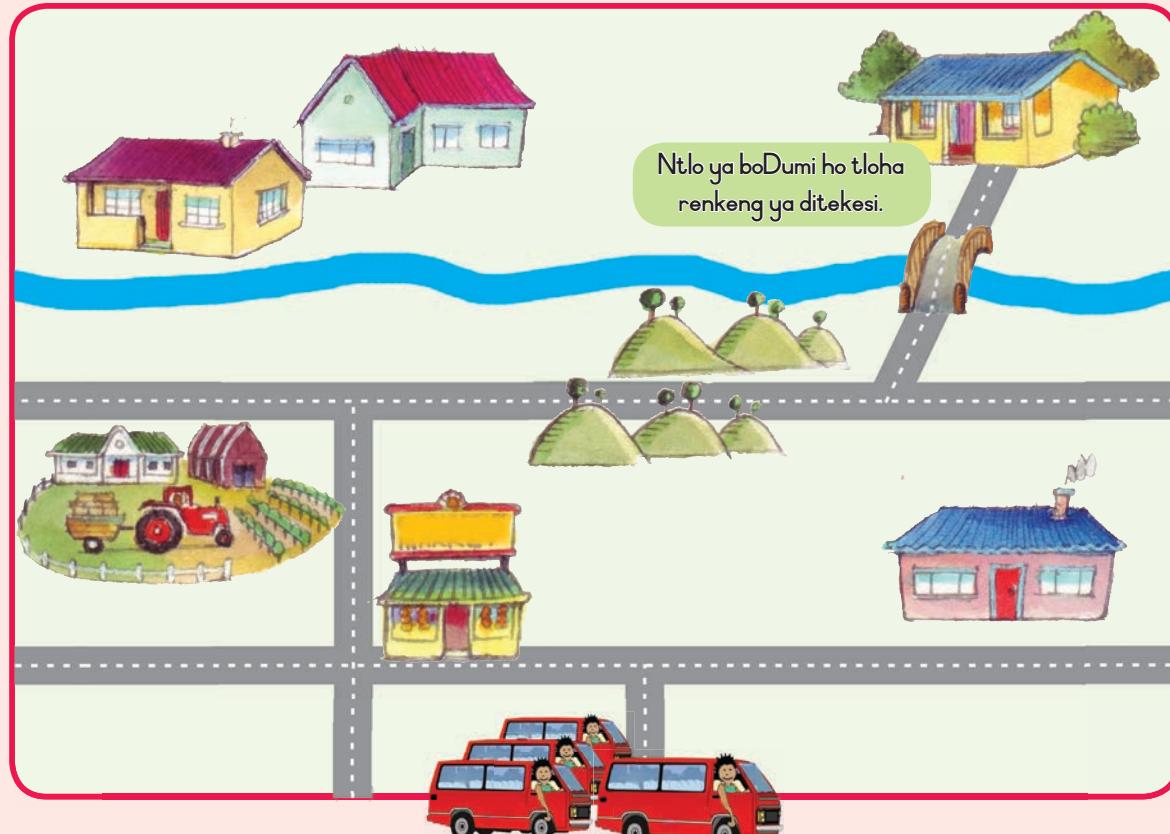
Ngola polelo o bolela hore ke eng e etsang hore o thabe, o sarelwé, o kgene, o tshohe.

	Ke eng se etsang hore o thabe?
	Ke eng se etsang hore o sarelwé?
	Ke eng se etsang hore o halefe?
	Ke eng se etsang hore o tshohe?

Boikgathollo

Bolella motswalle wa hao ka tsela e yang habo Ati. Mo halosetse hore ba thinyetse ka letshong le letshehadi le le letona neng.

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

Qetellong tekesi ya fihla habo Itu. E **fihlile** bosiu ka hora ya borobedi. "Ra ba ra fihla," ho rialo Ati.

Ati o ile a thaba haholo, ha a bona **motswala** wa hae. "Dumela Itu," ho rialo Ati.

Tlo o tlo bona **mekudubete** nokeng. "Tjhe, tjhe bo" ho rialo mme wa Itu, "Le lokela ho ja pele."

"Ke batla ho hlwella sefateng sane sa diperekisi," ho hoeletsa Ati.

"Tjhe bo, o ke ke be wa hlwella sefateng. Ke bosiu, o lokela ho dula fatshe o je," ho hweletsa mme wa hae.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Araba dipotso tse latelang. Lentswe la pele le qale ka tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella ka kgutlo.

Tekesi e fihlile ka nako mang habo Itu?

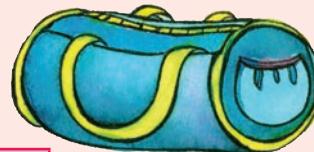
Itu o ne a batla ho etsang pele?

Na e ne e le kgopoloo e ntle hore ba bapale nokeng bosiusung boo? Hobaneng?

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo.

ngola	hoban eng	tjhaka
ngata	mangole ng	tjhelete
ngwapa	ditseb eng	motjhine

Ha re ngoleng

Bala mantswe. Mamela medumo.

Jwale sebedisa mantswe a mahlano a ka lebokoseng,
o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

Mantswe a tlwaelehileng

thaba
fihla
habo

le theba	tl hafu
lero thodi	tl hware
se futho	tl hapi

batla	hlapa
tlama	hloma
tlala	hlola

Etsa tshwantshiso ya Itu le Ati moo ba bapalang. Bontsha mme wa Itu moo a kgalemelang Itu le Ati hore ba je dijo pele ba ilo bapala.

Ha re etseng

Ngololla polelo tse latelang o sebedisa matshwao a puo a nepahetseng.

bongi le ati ba bapala ka moqebelo

o dilemo di tshelala ka kgwedi ya phupu

Ngololla dipolelo tsena, qala ka **maobane**.
Sebedisa mantswa ana ho o thusa.

Lekgatthe lefetile

ke ne ke le

ba ne ba le

phehile

bakile

bapetse

Ke sekolong.

Maobane ke ne ke le sekolong

Ke bapala le motswalle wa ka.

Maobane ke

O pheha lehe.

Maobane ke

O baka kuku.

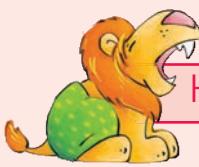
Maobane o

Re sekolong.

Maobane re ne

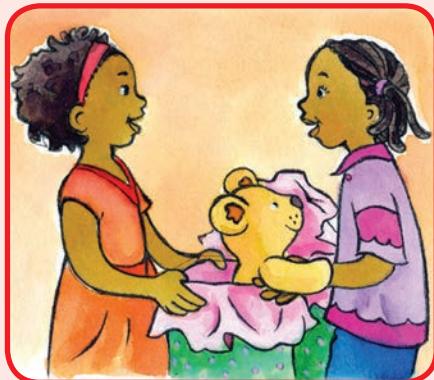

23 Popi e lahlehileng

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

Bala pale o etse sedikadikwe mantsweng a qetellang ka -la, le -ng.

Ke nna Ati. Ke thabetse ho fihla ha boAmo. O ile a nneha mpho e ntla ya popi. Ke e rata haholo. Ke ile ka e pepa ka kobo ya yona.

Re kgutletse hae ka tekesi. Ha re le tseleng, pula ya qala ho na. Ho ile ha qala ho bata, yaba mme o mphuthela ka kobo ya hae, hore ke futhumale.

Re mathile ho tlaha ditekesing ho ya hae. Ha re fihla ka fumana hore popi ya ka ha e yo. Ke ile ka utlwa bohloko haholo. Ka ba ka hopola ho kgutlela tekesing ho ya e batla.

Ka qala ho lla.

Ka mora nako e kgutshwanyane, ka e fumana hona ka tlung, e phuthetswe ka kobo ya yona. Ke ile ka thaba haholo.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala pale ebe o kgetha karabo e nepahetseng.

Ati ke eng?

A	Ati ke ngwanana
B	Ati ke moshanyana
C	Ati ke popi

Mantswe a tlwaelehileng

fumane
hae
lahlehole
pula

Pale ena e bua ka eng?

A	Ati o bapala le motswalle
B	Ati o matha puleng
C	Ati o lahlehetse ke popi

Boemo ba lehodimo bo ne bo le jwang paleng?

A	Ho ne ho tjhesa letsatsi lohle.
B	Ho ne ho tjhesa, ha bata le pula e ana.
C	Pula e nele letsatsi lohle.

Araba dipotso tse latelang.

Ati o ile a ikutlwajwang ha a nahana hore popi e lahlehole?

O tsebile jwang?

O fumane popi ya hae hokae?

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela mediumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

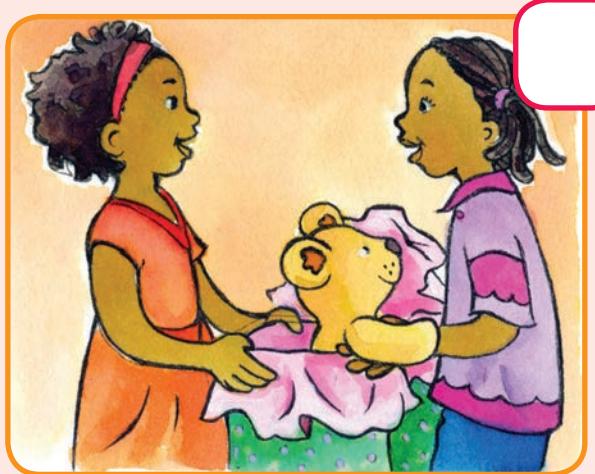
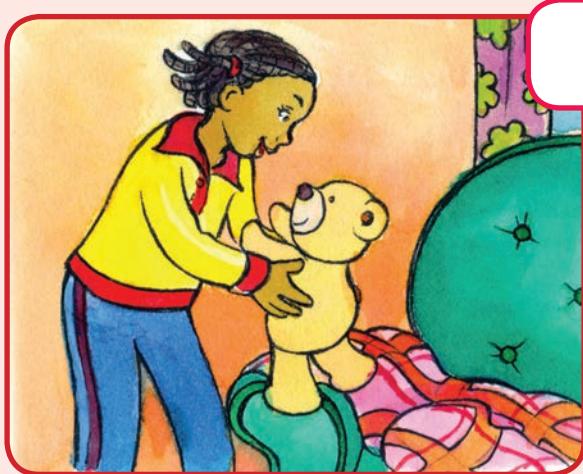

bonolo	phuthetswe	lahlehole	popi	fumane
bosiu	rometswe	tsebile	pota	qabane
botle	thabetswe	utlwile	mohopolo	amane

Ha re etseng

Beha ditshwantsho ka tatellano e nepahetseng:

Ha re ngoleng

Ngola polelo e le nngwe ka setshwantsho se seng le se seng.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Nyalanya mantswe a bontshang nako ya jwale le
nako e fetileng. Taka mola ho a kopanya.

Lekgatthe lefetile

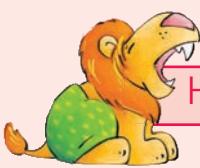

Boikgathollo

Hlokomela phapang.

25 Tumi o a lahleha

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

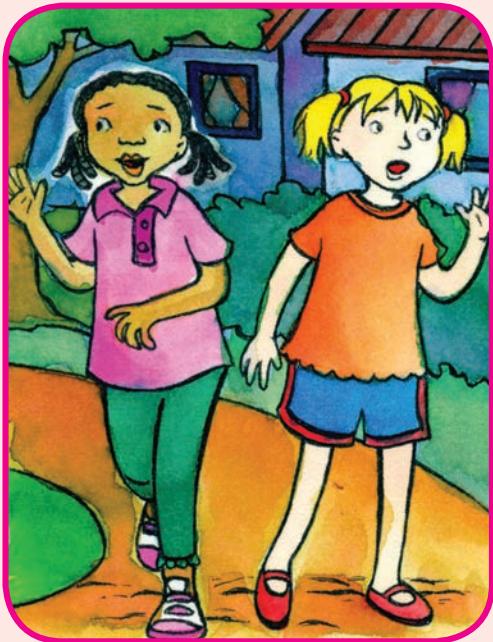
Ha re baleng

Amo le Mosi ba ne ba hlokomela kgaitsemi ya Ati, Tumi. Tumi o dilemo di nne.

Tumi o ne a bapala le ntja ya hae, Lolo.

Ha Mosi a lemoha hore monyako o butswe, Tumi le Lolo ba ne ba le siyo.

Amo le Mosi ba tswa ka tlung ba matha, ba hoeletsa Tumi ka lebitso ha ba ntse ba matha hobane letsatsi le ne le se le diketse, ho eba lefifi.

Ha ba fihla tlase hukung, ba fumana Tumi le Lolo ba dutse le mme ya rekisang dijo. Ba ne ba ejaborotho.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala pale ebe o araba dipotso. Lentswe la pele la karabo le qale ka **tlhaku e kgolo**. Hopola ho qetella ka **kgutlo**.

Ke mang ya neng a lahlehole?

Hobaneng Amo le Mosi ba ne ba tshohile?

Ba ne ba tshohile hobane

ba fumane Tumi neng?

Ba fumane Tumi ha ba ne ba

ba fumane Tumi ho kae?

Ba fumane Tumi

ba fumane Tumi a etsa eng?

Tumi o ne a

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

matha	lefifi	lemoha	butswé	rekisang
mathe	lefielo	hlokomela	butswa	seterateeng
ratha	lebitso	fumana	motswala	hukung

Ha re ngoleng

Etsa mola ka tlasa leetsi polelong e nngwe le e nngwe. Ngola maobane, kajeno kapa **hosane**, hore ketso e tshwanelo ho etsahala neng.

Mantswe a tlwaelehileng

tshohile
monyako
sheba

Ba tla tsamaya ka bese ho ya sekolong. **Hosane**

Ba re phehetse dijo.

Re tla lema meroho.

O bua ka founu.

Ha re etseng

Taka setshwantsho se bontshang hore Tumi o ne a etsang ha ba mo fumana.

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe lentsweng le nepahetseng.

O batla/batlang lebejanapo (ice-cream).
Ke batla/batlang metsi.
O ya/yang sekolong.

O **tseba/tsebang**.

Re ne re **bapala/bapalang** bolo.

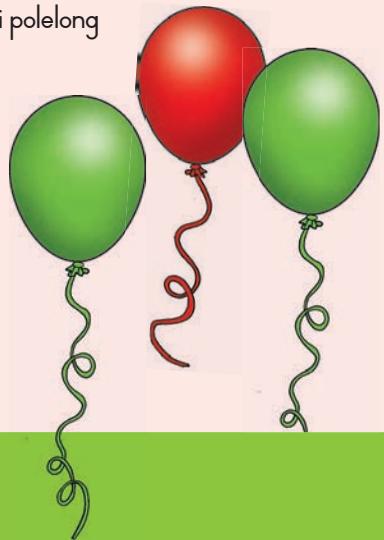
O **lokile/lokang**.

Ha re ngoleng

Tlatsa lentswe le nepahetseng dikgeong tse latelang. Sebedisa mantswe a latelang ho o thusa. Etsa mola ka tlasa leetsi polelong e nngwe le e nngwe. Sheba mohlala.

- Ba fumane Tumi.
- Ba ilo batla Tumi.
- Tumi o lahlehile.
- Ati le Bongi ba re ba hlokomela Tumi.

Letsatsi:

Ha re etseng

Tlatsa mantswe ana mabokoseng a medumo a nepahetseng.

ntlo

tsamaile

letona

bina

kganya

fositse

matha

emere

letsatsi

letata

bapala

sedikadikwe

bosiu

__ile

__di __

__tse

__tlo

__nya

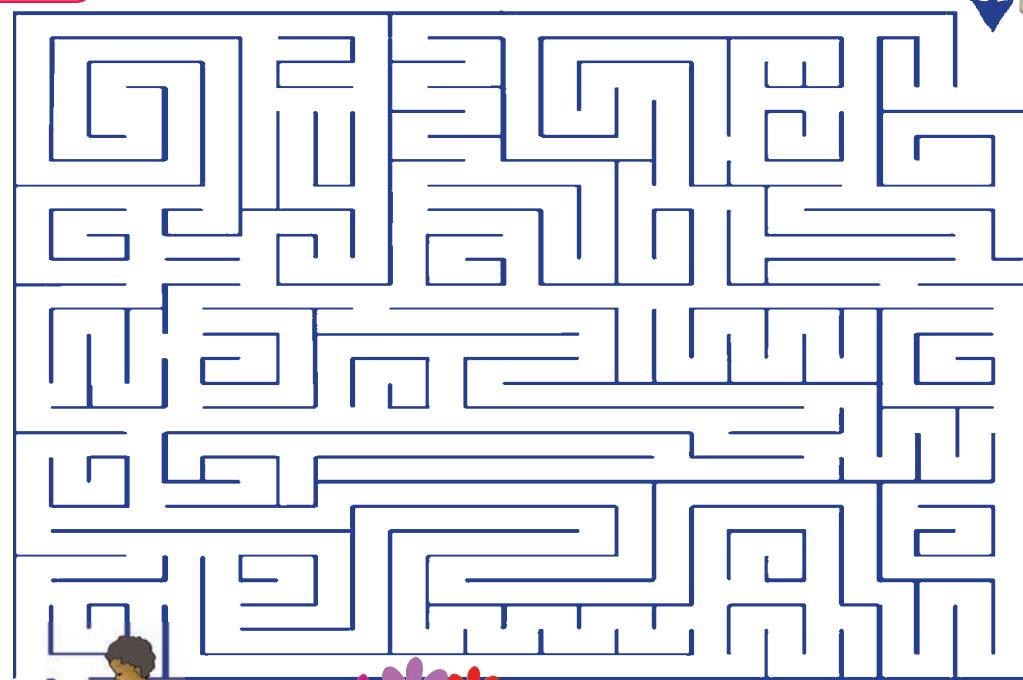
let __

ma __

Boikgathollo

Thusa Ati le
Mosi hore ba
fumane Tumi.
Sebedisa pensle
ho mo fumana.

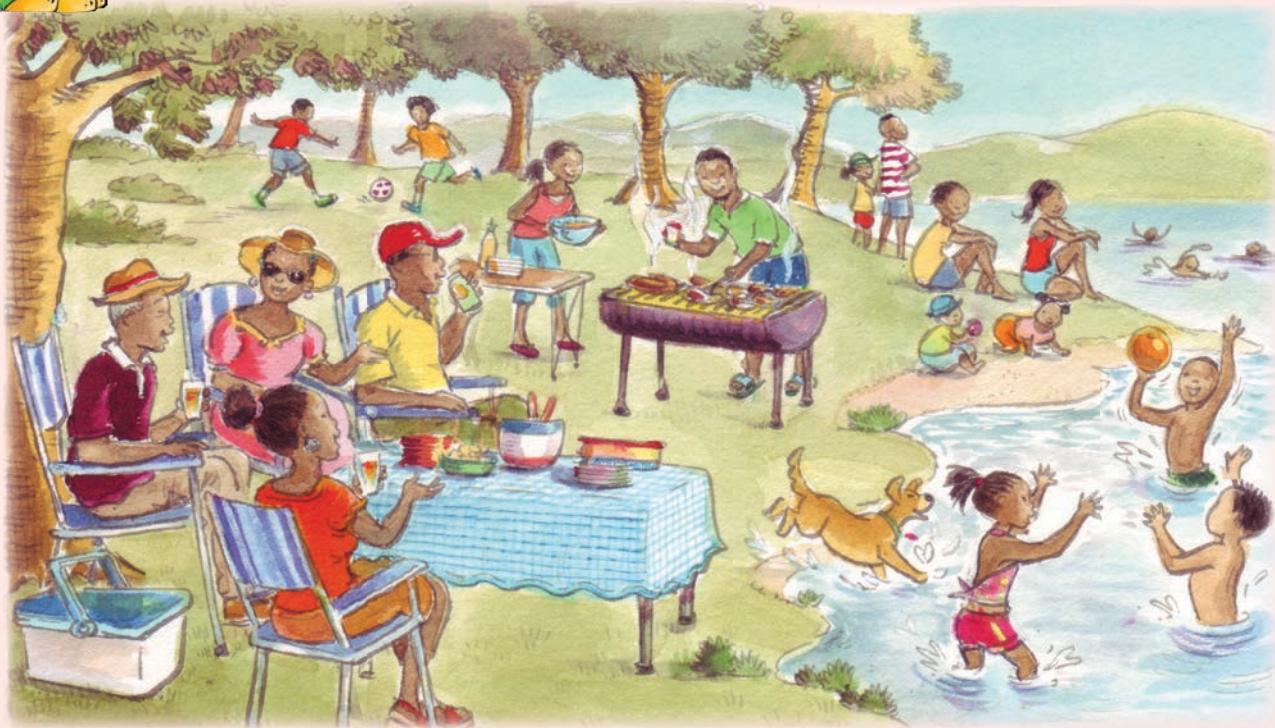
Titjhhere: Saena

Letsatsi

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

Eng: Keteko ya letsatsi la tswalo la ntatemoholo

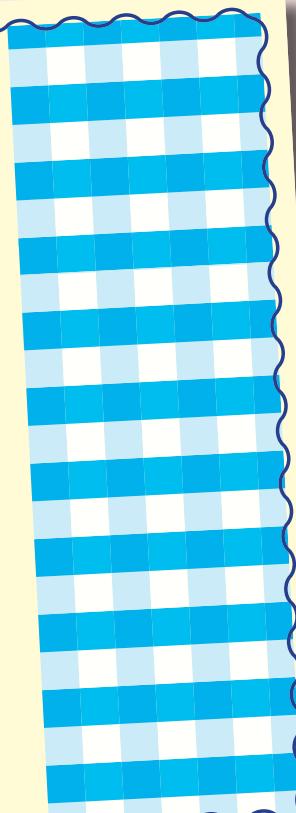
Neng: 30 Mmesa 2015

Ho kae: Blue Gum River Park

Nako: Bese e tla tloha ka hora ya leshome
(10 hoseng) Holong ya Setjhaba e kgutle
ka hora ya bohlano (5 mantsiboya).

Tseo o lebelletsweng ho tla le tsona?

- Diaparo tsa ho sesa.
- Bolo eo o tla bapala ka yona.
- Senomaphadi sa hao.
- Nama e tla beswa.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala pale ebe o araba dipotso. Lentswe la pele
la karabo le qale ka tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella ka kgutlo.

Hobaneng ho na le mokete wa letsatsi la tswalo?

Mokete o tshwarelw a kae?

Bese e tloha nako mang?

Ba tla ja eng moketeng?

Ba tla bapala eng?

Mantswe a
tlwaelehileng

eng

neng

mang

bona

Tlotlontswe

Hlophisa mantswe ana makharetjheng a nepahetseng

tlisa

bapala

seno

kganna

ntatemoholo

tleloko

nkgono

nkg

kg

ba

se

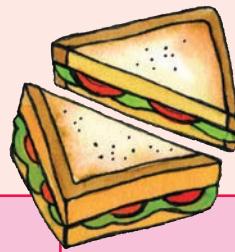
tle

Ha re etseng

Botsa metswalle e mene dipotso tsena mme
o kenyé dikarabo tsa bona.

Lebitso la hao o mang?			
O dula kae?			
O hlahile neng?			
Motswalle wa hao wa sebele ke mang?			
Hobaneng o mo rata?			

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe mantsweng a bontshang ketsahalo e fetileng.

Makgathe

tsamaya	ja	jele	bapala	bapetse
nwa	nwele	kganna	kgannile	tsamaile

Thala mola ho nyalanya mantswe a kholomong e tshehla le a kholomong e pinki.

Hosane ke tla		Maobane ke
nwa		tsamaile
kganna		bapetse
ja		kgannile
bapala		jele
tsamaya		nwele

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo tsena jwalo ka ha eka ketso e
etsahetse nakong e fetileng, Qala ka **maobane**.

jele

bapetse

tsamaile

Re tla ja nama.

Maobane re

Re tla tsamaya ka bese.

Maobane

Re tla bapala bolo.

Maobane

Ha re ngoleng

Kenya dinomoro dihlopheng tsa mantswe ho bontsha tatellano e
nepahetseng ya ditlhaku tsa alfabeto.

I	hana
3	hona
2	heno

	bona
	bina
	batho

	pula
	pene
	pina

Ngola karete ya memo ya
moketjana.

1. Bolela hore ke
moketjana wa letsatsi la
tswalo wa mang.
2. Bolela hore moketjana
wa letsatsi la tswalo o tla
ba neng.
3. Bolela hore moketjana
wa letsatsi la tswalo o tla
ba hokae.
4. Bolela hore moketjana
wa letsatsi la tswalo o tla
qala ka nako mang.

Moketjana wa letsatsi la tswalo o monate

1. Lebitso:

2. Letsatsi:

3. Nako:

4. Tulo:

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re bueng

Ha re baleng

Letsatsi la mosebetsi o mongata

6:30 Tsoha

6:45 Hlapa

7:00 Dijo tsa hoseng

7:15 Hlatswa meno

7:30 Ke ile sekolong

8:00 Sebeditse ka thata sekolong

13:00 Bapetse

14:00 Jele dijo tsa motsheare

15:00 Noseditse tshimo ya meroho

16:00 Entse mosebetsi wa sekolo

18:30 Dijo tsa mantsiboya

18:45 Hlatswitse meno

19:50 Kamme moriri

20:00 Robetse

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala "Letsatsi la mosebetsi o mongata" ebe o araba dipotso tse latelang. Letswe la pele la karabo le qale ka tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella ka kgutlo.

Ati o tsohile ka nako mang?

O nkile nako e kae ho ja dijo tsa hoseng?

O hlapile meno ha kae?

O ile jwang sekolong?

O jele ha kae?

Mantswe a tlwaelehileng

meno
dijo
sekolo

Tlotlontswe

Ngola mantswe ana makaretjheng a nepahetseng.

lefa

robala

ja

pula

meno

bohloko

bapala

makgethe

kuku

tshwana

bo

j

ba

hloka

le

Ha re ngoleng

Kenya mantswe ana ka mabokoseng a nang le medumo e dumellanang le ona.

hlapa

thaba

watjhe

lenyora

tjhesa

hloocho

nonyana

nyala

tjheka

mathe

sehlopha

sethunya

hl	th	tjh	ny

30

Bophelo bo bottle

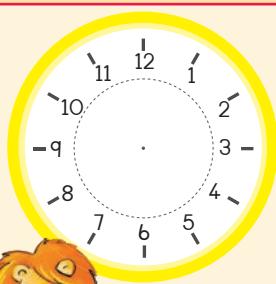

Ha re etseng

Kenya manakana watjheng ho bontsha hore ke nako mang.

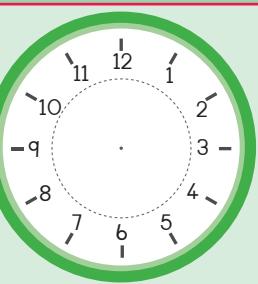

Thabo o jele ka.

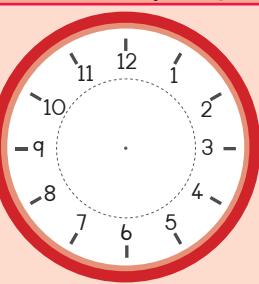

Ha re ngoleng

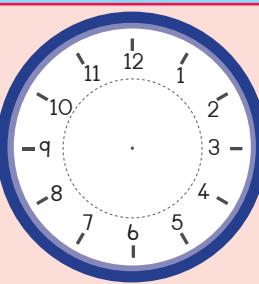
Thabo o ile sekolong ka.

Thabo o entse mosebetsi wa hae wa sekolo lapeng ka.

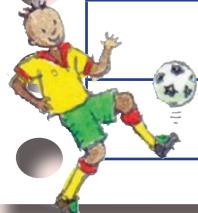

Thabo o noseditse dijalo ka.

Ngola seo o se entseng kajeno.

Letsatsi la mosebetsi o mongata

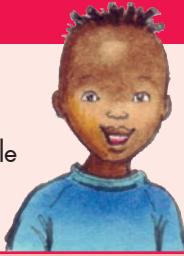

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Ngola seo o tla se etsa bekeng ena le motswalle wa hao, mme le fapanetsana ka dibuka.

Mantaha

Ka mantaha ka tla

Letsatsi

Labobedi

Letsatsi

Laboraro

Letsatsi

Labone

Letsatsi

Labohlano

Letsatsi

Baikgathollo

Papadi ya dihara dinoha le dileri.

MELAO

- Tjhintjhisanganang ka ho lahlala letaeze.
- Sheba nomoro letaeseng ha le sa pitike.
- Tsamaisa konopo ho ya ka dikgeo tse bontshitsweng ke nomoro e letaeseng.
- Ha o wetse tlase lereng, o ka ya hodimo hape ka lere.
- Ha o ka wela hodima noha, o tshwanela ho ya tlase o kwentswe ke noha.
- Ya fihlileng pele ho 100 ke yena mohlodi.

O tla fumana dipampitshana tse
sehilweng ka morao ho buka.

31 Pale ya nkongo

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

Kamoo Amo a ithutileng ho etsa dinkgo tse ntle ka teng.

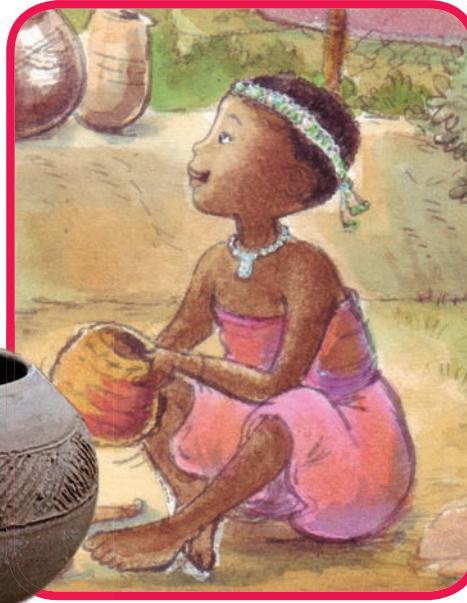
Kgalekgale, ke ne ke dula le nkongo wa ka. Ho ne ho
le bodutu haholo hobane ke ne ke le ngwana ya mong
lapeng.

Nkongo o ne a rata ho bopa dinkgo ka letsopa. Ke ne ke
mo felehetsa ha a ya lengopeng. O ne a nyafa letsopa moo
lengopeng. Letsopa le lefubedu kapa le letsho.

O ne a kopanya letsopa le metsi. Mme ebe o bopa dinkgo.
Ha a qeta o ne a di beha letsatsing hore di ome. Ka le leng
la matsatsi ka bopa nkgo ya ka ya letsopa le lefubedu.

Ke ile ka beha nkgo ya ka letsatsing hore e ome. Bosiung boo, ha ke ne ke robetse, pula e ile ya qala ho na. Ha ke tsoha ha ke a ka ka fumana nkgo ya ka. E ne e fetohile seretse, seo ke se fumaneng e ne e le mophula o mofubedu o mathileng ho ya tshimong. Ke ile ka tlameha ho etsa nkgo e nngwe. Ke ka moo ke ileng ka ithuta ho etsa nkgo tse ntle ka teng.

Ha re ngoleng

Bala pale ya dinkgo tsa nkongo ebe o araba dipotsa. Lentswe la pele la karabo le qale ka **tlhaku e kgolo**. Hopola ho qetella ka **kgutlo**.

Ke mang eo ya neng a qoqa pale?

O ile a etsa eng e bontshang bohlaswa?

Ho ile ha etsahala eng ka nkgo?

Mantswe a
tlwaelehileng
kgalekgale
nkgo
ngwana

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

kgale	hlahlamang	letsopa	ntsho	bosiung
dinkgo	hlapa	letsatsi	tshola	qetellong
kgabisa	hlaha	letsa	tshoha	sefateng

Ha re etseng

Etsa tshwantshiso ka pale ya nkgo ya letsopa.

Ngola dinomoro tsa dipolelo tse latelang ka ho hlahlamana ho latela diketsahalo tsa pale.

Ha re ngoleng

	Pula e qadile ho na.
	O ne a saretswe haholo.
	O entse nkgo e le nngwe.
	Nkgo ya fetoha mophula o mofubedu.
	O siile nkgo hore e ome letsatsing.
	Nkgono o entse nkgo ya pele, a sa le monyenyanne.

Ha re ngoleng

Itokisetse ho ngola pale ya hao. Bolella motswalle wa hao ka seo o tla ngola ka sona ebe o ngola pale, kamoo e qalang, bohareng le pheletsong.

Qalong

Qala ka ho bolela hore ho etsa hetse eng, neng.

Bohareng

Bolela ho etsahetse eng bohareng.

Bohareng hape,

bolela se etsahetseng.

Itokisetse ho ngola pale ya hao

Pheletsong

Pale e fedile jwang?

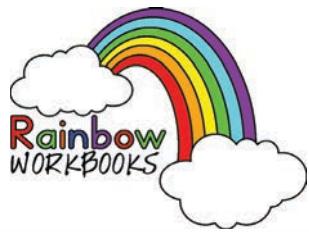

Boikgathollo

Seha leqephé le latelang. Etsa buka. Leqepheng le qalang, ngola lebitso la buka. Ngola lebitso la hao ka tlasa lebitso la buka, hobane ke wena mongodi. Etsa setshwantsho bokantleng. Jwale ngola pale e nang le qalo, bohare le pheletso.

BOKANTLE BA BUKA

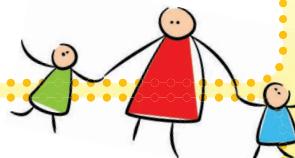
BOKANTLE BA BUKA

Etsa setshwantsho mona.

DITABA TSA MONGODI

Ngola lebitso la hao

Dilemo tsa hao

Moo o dulang

Ngola lebitso la buka mona.

Ngola lebitso la hao (o mongodi).

8

1

MOHATO WA 4. tsala maleng a tsakleng ka mmola komara haba a kentse setsepalo a

MOHATO WA 1. mma maleng a nang le methaba

5

4

Tswela pele ka pale ya hao mona le ledépheng la 5.

Ngola bohare ba pale ya hao mona le ledépheng la 5.

Taka setshwantsho mona.

Taka setshwantsho mona.

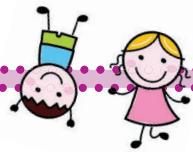
Taka setshwantsho mona.

Qala ho ngola pale ya hao mona ebe o ya leqepheng la 3.

2

Taka setshwantsho mona.

Qetella pale ya hao mona.

7

3

9

Tswela pele ka pale ya hao mona.

Taka setschwantscho mona.

Ngola se etasachetseng phelletsong ya pale ya hao.

Taka setschwantscho mona.

Tema 3: Ho hahlaula

33 Dibaka tseo o ka di tjhakelang 70

Ho bala le kutlwiso: Bala phamofolete ya tlhahisolededing
Medumo: tl, tlh, tsh, oo, w

34 Re ya ho kae? 72

Etsa setshwantsho hodima T-shirt ya hao mme o se amanye le sebaka se fumanwang mmapeng wa Afrika Borwa

Puo: Ngola mantswe a dibudulwaneng hape a se a le boemong ba mmui mme o sebedisa matshwao a diabulwa lediakwalwa.

Ho bua: Qolotsa metswalle e 10 mme o e botse hore ke dibaka dife tseo baka ratang ho di etela; Kenya dikarabo tafoleng ya mantswe

Kemelo e bonwang: Taka tjhate ka ho tshasa mmala nako le nako ha ba araba "e"

35 Table Mountain 74

Ho bala le kutlwiso: Bala taba e lesedinyaneng; Tsepama ho sehlooho, letsatsi le ditshwantsho
Medumo: oo, isa, ph, tlh
Medumo: mantswe a nang le morethetho

36 Table Mountain hape 76

Puo: Etsetsa di.....sedikadikwe Nyalanya lekgathe lejwale le lekgathe lefetile
Puo: Ngola dipolele ho lkgathe lefetile o qala ka Maobane
Ho bua: Bua ka lesedinyana; Bua ka ditaba tsa hao ho hlaha hae le sekolong
Lokisetsa ho ngola taba ya lesedinyana
Ho ngola: ngola taba ya lesedinyana

37 Tseba ka ditlhapi 78

Ho bala le kutlwiso: Bala phousetara mme o arabe dipotso tse itshetlehileng ho yona
Medumo: tlh, ng, hl, ll, f

38 Sebakeng sa ditlhapi 80

Ho bua: Qoqang ka phousetara ya polokelo ya dihlapi

Kotara ya 2: Dibeke1–4

nehelanweng hore a nyalane le ditshwantsho tse nepahetseng

44 Boithabiso Gold Reef City 92

Puo: Kopanya dipolelo o sebedisa makopanyi hobane, empa ,feela
Puo:Kgetha mme o etsetse lekgathe sedikadikwe hore polelo e be monatjana

Ho ngola: Hlalosa motho kapa sebaka seo o se ratang o sebedisa makgethi
Ho ngola: Ngolla metswalle ya hao e 2 diposekarata; Hlalosa leeto ka bese

45 Re kgutlela hae 94

Ho bala le kutlwiso: (Moqoqo)
Puo: Sebedisa mantswe a hlilosang
Medumo: ka, tle, ts, ki, ho

46 Re kgutlela hae 96

Ho bua: Bua le metswalle ya hao ka mefuta e mmedi ya dipalangwang
Phethela dipolelo ka ho nyalanya dikarolo tse pedi
Ho ngola: Taka setshwantsho ebe o ngola tlhaloso
Boikgathollo: Nyalanya ditshwantsho tsena ho diphoofolo tse nepahetseng

47 Ha re baleng pale 98

Ho bua: Sebediswa se ka bonwang ho lepa hore pale e bua ka eng.
Ho bala: Ho bala ho kopanetsweng(Moqoqo)
Hlakiso ya kutlwisiso
Fumana ditaba tsa sehlooho ho se badilweng
Medumo: nq, ok, ll ntlh, hl
Puo: Etsetsa medumotshwano e nepahetseng sedikadikwe

48 Ho ngola ka seo re se boneng 100

Ho ngola: Rala pale e nang le qalo, bohare le pheletso
Ho ngola: Ngola buka ya dipale o sebedisa tempoleiti ya disehwa;
Pale e be leqalo, bohare le pheletso

Ha re baleng

Kapa Bophirima

Tjhakela Table Mountain.
Tjhakela thaba e ntle ya
Table mountain. Ha o fihla
moo, dula fatshe le
metswalle ya hao
le nwe dinomaphadi.

KwaZulu Natal

Tjhakela uShaka Marine
moo o tla bona dihahabi ka
mefutafuta ya tsona. Ditlhapi
ka mebala e fapaneng,
matshwala le dinonyana tsa
metsi. Botebong ba lewatle
teng ho na le ditlhapi tse
kgolo, tse bohale.

Mpumalanga

Tjhakela Kruger National Park. Ke sebaka se seholo se bolokang diphoofolo tse hlaha. Ho na le diphoofolo tsa bohllokwa tse hlano tse matla, tse bohale. Ke Tau, Lengau, Tlou, Nare le Tshukudu.

Gauteng

Tjhakela Gold Reef City. E ya
botebong ba morafo, o ithute
hore gauta e fumanwajwang.
Bona-Soccer-City.

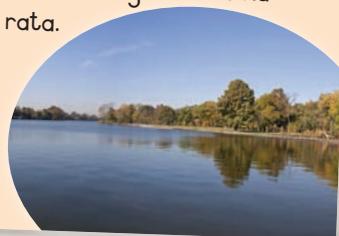
Limpopo

Tjhakela moru o moholo.
Teng o tla fumana difate tse
ngata, tse teteaneng. Ithute
hore na molelmo wa moru ke
eng setjhabeng.
Hopola ho tla o
tshwere jase ya
pula le
sekqele.

Foreisetata

Tjhakela Sandfontein Park.
Ho na le diphoofolo tse ngata
le teng. Tse ding tsa tsona ke
Tshukudu, Nare, Thuhlo, Noko
le tse ding tse ngata. O ka
sesa letamong le leholo ha
o rata.

Leboya Bophirima

E ya Pilanesberg moo ho
bolokwang diphoofolo tse
hlaha. Nka ditshwantsho
tsa diphoofolo
tsohle tseo o tla
di bona, Tau,
Tlou, Lengau.
Tshwene le
tse ding tse
ngata.

Kapa Leboya

Tjhakela Kimberley. Teng ho na le mokoti o moholo o fetang mekoti yohle lefatsheng. Ithute hore mokoti oo ke wa eng. Ho na le ditaemane tse ngata Kimberley.

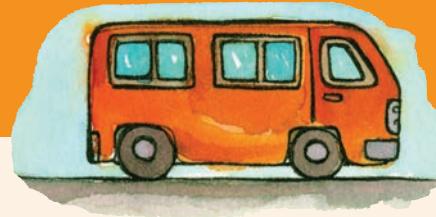

Kapa Botjhäbela

Sebaka se ruwang Tlou se
bitswa Addo Elephant Park.
Ho na le ditlou tse ngata.

Letsatsi:

Lekgatthe letlang

Ha re ngoleng

Bala leqephe lena, mme o arabe dipotsa tse latelang. Hopola ho qala polelo ka **tlhaku e kgolo**, mme o qetelle polelo ka **kgutlo**.

Bolela hore o ka thabela ho nka leeto ho ya ho kae? Hobaneng?

Kapa Bophirima ke eng eo baeti ba ka e bonang?

Ba ka bona

Ke eng seo ba ka se bonang KwaZulu Natal?

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

fatshe	phoofolo	jwang	tlhaku	tlou
tshukudu	poone	nwa	tlhapi	tlola
tshehlo	moo	fumanwa	tlhase	tlatsa

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe mantsweng a nang le modumo wa **f**.

Ke fumane mme. Motswana wa Fumane o fielda lebala.

Motswalle o fihlile ka Moqebelo.

O fumane bana bohle ba tjhaketse ha malome.

34 Re ya ho kae?

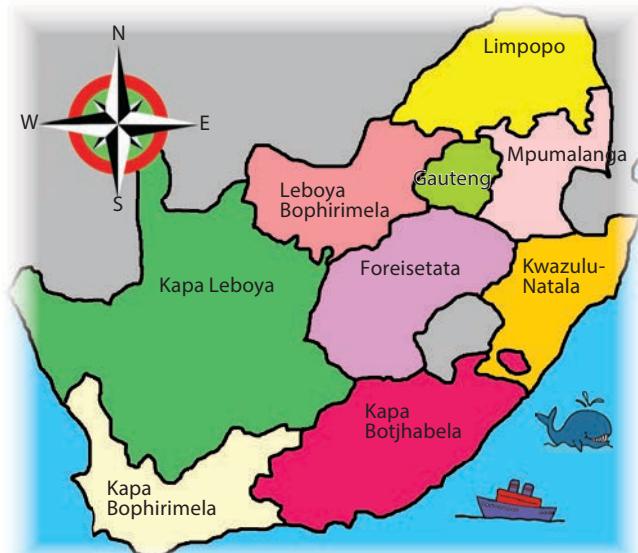
Ha re bueng

Qoqela motswalle wa hao hore o batla ho tjhakela hokae, le hore o batla ho bona eng.

Ha re etseng

Taka setshwantsho sekipeng ho bontsha seo o se bonang. Mmapeng bontsha porofensi eo o tla tjhakela ho yona.

Ha re ngoleng

Kenya feelwana dipolelong tsena. Bolella motswalle wa hao hore ho na le dintho tse kae lethathamong le leng le leng.

Difeellwane

Re bone ditau ditshwene ditshukudu le mangau.

Lapeng mme o rata ho re phehela meroho bohobe le ditapole.

Lewatleng re bone ditlhapi maqhubu leruarua.

Ke batla ho ya thabeng.

Jabu o re "

Sebedisa matshwao a ditsejana ho bontsha se buuwang ke bana bana.

Ha re ngoleng

Letsatsi:

Boemo ba mmui

Ke batla ho
bona diphoofolo tse
hlano tse kgolo.

Annore™

Molemo o re "

Ha ke batle ho bona mokoti
o moholo.

Na nka ya thabeng ka
koloi ya ka e nthusang
hore ke tsamaye?

Lebo ore "

Botsa metswallie e leshome hore ba ka rata ho tjhakela ho kae. Botsa "Na o ka ya Table Mountain? O ka rata ho ya Addo Elephant Park?" Taka masakana kgetlo le leng le le leng moo ba dumellanang. Qala ka tlase ho diboloko tsena. Masakana a tla shebahala tjena.

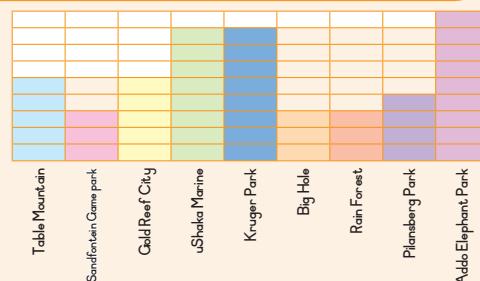

Table Mountain

Sandfontein
Game Park

Gold Reef City

uShaka Marine

Kruger Park

Big Hole

Rain Forest

Pilansberg Park

Addo Elephant Park

Titjhere: Saena

Letsatsi

Ha re bueng

Bala temana koranteng ebe o bua ka seo o se bonang.

Sheba seo bana ba se ngotseng koranteng.

Ha re baleng

Ditaba tsa sekolo

Sekolo se ya
hodimo le tlase

Ib Phupjane 2015

Ho ne ho le monate Table Mountain. Thaba ya teng e bopehile seka tafole. Re fihlile re kgathetse haholo, re hulanya maoto ke mokgathala. Ha o sheba tlase ho thaba o bona motse wa Cape Town kaofela. Bokgabane bo jwalo ha ke so bo bone. Ho ne ho bata hoo re ileng ra tlameha ho apara dijeresi. Ntate e mong ya mosa haholo o ile a thusa ho sututsa motswalle wa ka ya sa tsebeng ho tsamaya ka koloi

ya hae. Ra hlachelwa ke bomadimabe bo boholo ha re le moo. Ati a thella a wa ka phatla. A robeha letsoho. O ne a lla haholo. Re nkile ditshwantsho tse ngata haholo. Ha re kgutla ra ya sebakeng seo ho bolokwang ditlhapi ho sona. Ra bona ditlhapi ka mefuta, tse kgubedu, tse tshehla le tse perese.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala koranta, mme o arabe dipotso tsena.
Hopola ho qala polelo e nngwe le e nngwe ka
tlhaku e kgolo. Qetela ka kgutlo.

Ho ba nkile nako e kae ho fihla Table Mountain?

Hobaneng e bitswa Table Mountain?

O bona eng ha o ile Table Mountain?

Ho ile ha etsahala eng ka Ati?

Na sehlooho sa ditaba se nepahetse? Hobaneng?

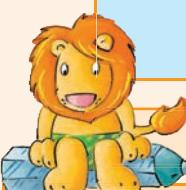

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka
lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

hoo	hohobisa	phetla	tlhapi
moo	hlobodisa	phatla	tlhaku
oo	hlahlobisa	phela	tlhafu

Ha re ngoleng

Ke mantswe afe a fapaneng ka modumo ho mantswe a qalang bolokong ba pele?

sello	mollo	phehello	koloi	nyakallo	setimamollo
hobaneng	sefateng	thabeng	mmusong	sekolo	sefate
oo	moo	hoo	tseo	seo	phoofolo
bona	sona	tsona	rona	lona	oka

Ha re ngoleng

Mantswe a re bontshang moo dintho di leng teng
a bitswa mahlalosi. Mohlala.

Bana ba ne ba le ka hodima thaba.

Re bone dipalesa tse ntle ka tlasa tafole.

Ka hara mokotlana wa Ati ho makgethe.

Ke tshwere pene ka hara mokotlana.

Etsa mola ka tlasa
mahlalosi a sebaka
dipolelong tsena.

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe mantsweng a bontshang nako ya jwale.
Etsa mola ho bapisa ketso ya lekgathe la nako e fetileng.

matha	tsamaya	ngola	phomola	tantsha
bina	bua	bapala	sheba	mohala
founne	tantshitse	mathile	bapetse	phomotse
binne	tsamaile	shebile	buile	ngotse

Jwale, ngola dipolelo, qala ka **maobane**.

Ke a bapala.

Maobane ke

Ke a tsamaya.

Maobane ke

Ke a bua.

Maobane ke

Ba shebile TV.

Maobane ba

Letsatsi:

Ha re bueng

Qoqela motswalle wa hao ka koranta ya sekolong leqepheng le ka pele. Bua ka ditaba tseo o tla ngola ka tsona koranteng ya hao.

Ngola mehopolo mona.

Ha re ngoleng

Ho etsahetseng?

E etsahetse neng?

E etsahetse, ho kae?

Hobaneng ho ne ho thabisa?

Boikgathollo

Ngola ditaba tsa hao pampiring e ka tlase. Etsa setshwantsho ka pale ya hao.

Lebitso la pampiri

Letsatsi

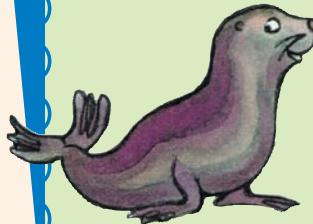
Sehlooho sa pale

Ngola ditaba tsa hao mona.

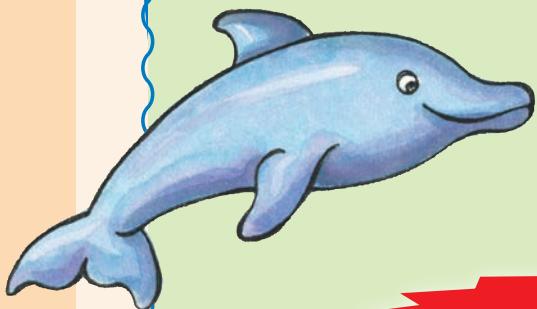
Etsa setshwantsho mona.

Leeto la moo ho bolokwang ditlhapi

Tjhakela habo ditlhapi ka mefutafuta. Re boloka
ditlhapi tse ngata, tse diketekete. Ho na le
dihlapidimo mona. Ha o ka fihla ka nako ya dijo tsa
motsheare, o tla fumana ditlhapi tse kgolo di ja dijo
tsa motsheare.

Ho kenwa ka:
hora ya borobong (9) hoseng
Ho kwalwa ka:
hora ya bohlano (5) thapama

Batho ba baholo – RIO
Bana – Ha ho tefo.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala setshwantsho ebe o araba dipotso tsena. Hopola ho qala polelo ka **tlhaku e kgolo**, mme o qetele polelo ka **kgutlo**.

Ke eng eo o tla e bona sebakeng sa polokelo ya ditlhapi?

Ho bulwa ka nako mang?

Ho kwalwa neng?

Batho ba baholo ba lefa bokae ho kena?

Bana bona ba lefa bokae?

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

tlhapi	tefello	fepa
tlhaku	selllo	fumana
tlhase	tumello	fofa

Mantswe a tlwaelehileng

bona
bula
lefa

ngata	fihla
ngola	sehlopha
ngwana	hlwella

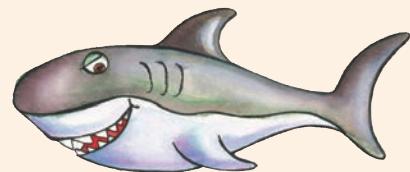

Ha re bueng

Bua le motswalle wa hao ka phousetara e ka leqepheng le fetileng.
Phousetara ena e bua ka eng?

Ke bomang ba ka ratang ho bala ka phousetara ena, bana kapa batho ba baholo? Hobaneng?
Ke diphousetara dife hape tse ding tseo o kileng wa di bona?

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe polelong e nngwe le e nngwe.
O etseditswe mohlala.

Maetsi

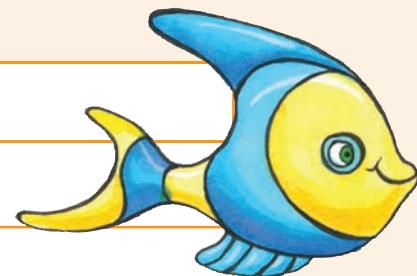
Tlhapi e nnyane **e balehile.**

Tlhapi e kgolo e ja ka meno a bohale.

Kgudu e tsamaya butle.

Tlhapi e sesa ka metsing.

Tlhapi tse seleng di emisa dibolo nkong tsa tsona tse telele.

Ngola ka wena. Hlalosa hore o jwang. Bolela hore o shebahala jwang.
O molelele kapa o mokgutshwanyane? O nonne kapa o mosesanyane?

Ha re ngoleng

Letsatsi:

Ntja ena e lahlehile. Qoqela motswalle wa hao ka ntja ena hore e jwang. Etsa setshwantsho se bontshang hore ntja ena e jwang hore batho ba tsebe ho e fumana. Bolela hore ntja ena e ikutlwajwang, le hore e etsa modumo o jwang. Bolela lebitso la ntja. Bolela hore ba bue le mang ha ba fumana ntja.

NTJA E LAHLEHILENG

E shebahala jwang

E ikutlwajwang

Lebitso la yona

Ha o fumana ntja, letsetsa.
(Tlatsa lebitso la hao)

Nomoro ya ka ya mohala ke

Ha o fumana ntja ya ka, o e romele atereseng e latelang.
(Kenya atere se ya hao)

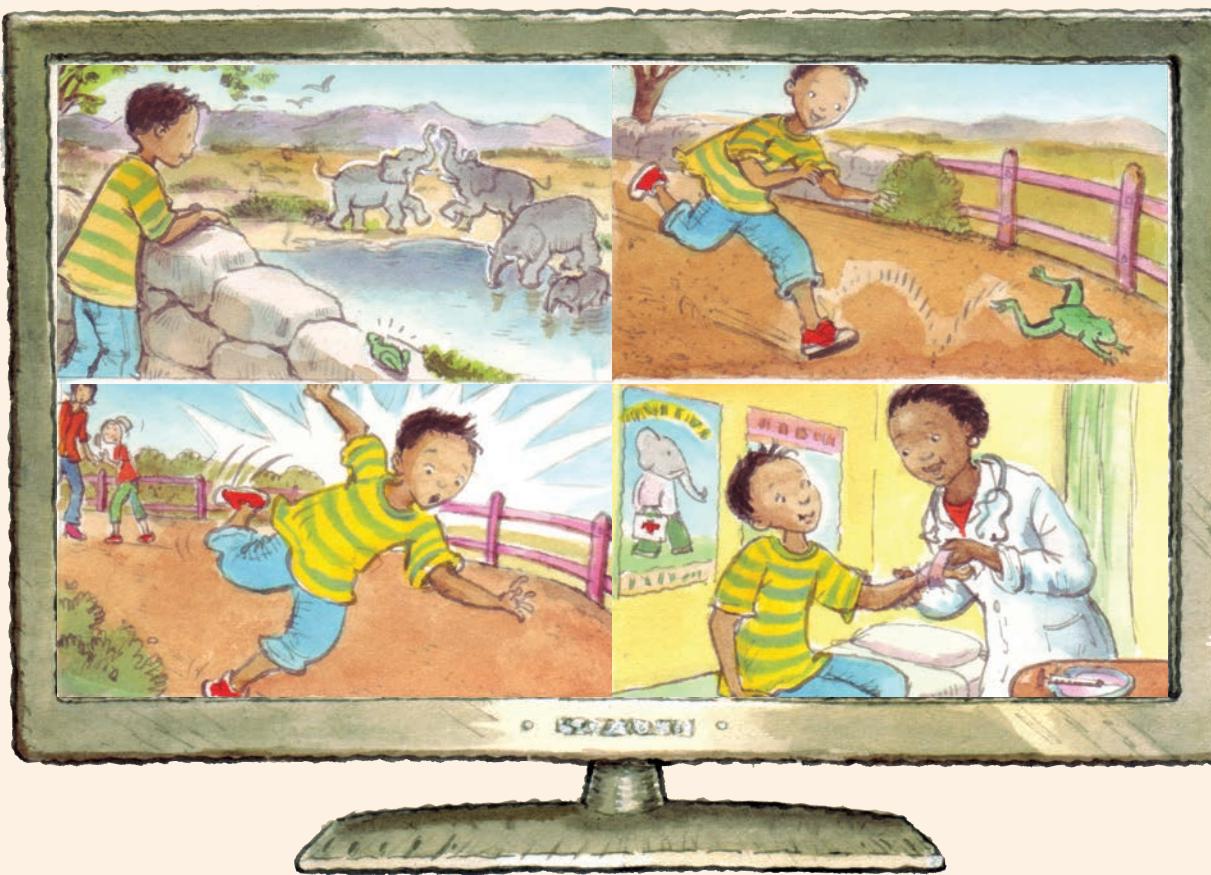
Ha re bueng

Sheba setshwantsho sa motho ya balang ditaba.
O nahane hore ditaba di mabapi le eng.

Ha re baleng

Tseno ke ditaba tsa serapeng sa diphoofolo tse hlaha sa Pilanesberg.
Ditaba, Labobedi la 16 Phupjane.

Maobane **sehlopha** sa bana ba sekolo se **fihlile** Pilanesberg moo ho bolokwang diphoofolo tse hlaha. Bana ba ne ba **tsamaya** ka bese. Ba **tlile** ho tla bona **ditlou**, ditshukudu le diphoofolo tse ding tse hlaha. Bana ba bone ditlou di **Iwantshana** ka dinko tsa tsona tse kgolo.

Ha Thabo a ntse a shebile ditlou di nwa metsi, a bona **senqanqana** se setala.
A leka ho se **tshwara** empa a wa a tswa **leqeba letsohong**.

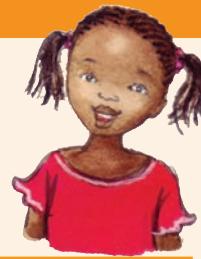
Titjhere a mo isa **sepetlele**. Ha ba le sepetlele, ba fumana senqanqana ka **pokothong** ya hae.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala koranta mme o arabe dipotsa tsena.
Hopola ho qala polelo ka **tlhaku e kgolo**, mme o qetelle polelo
ka **kgutlo**.

Bana ba ne ba le serapeng sa diphooftolo sa Pilansburg ka letsatsi lefe?

Hhalosa tatellano ya diketsahalo tse lebisitseng hore Kim a ye tliliniking.

Pele o

Yaba o

Qetellong a

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo.
Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona
bukeng ya hao ya ho ngola.

se hlopha	diphooftolo	Iwantsha	t lou	tjhaketse
fih lile	moo	tshaba	t lola	titjhere
hlaha	poone	tshela	t loo	tjhaka

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe mantsweng a bontshang ketsahalo e fetileng. Etsa
mola ho bapsa mantswe a bontshang ketsahalo e fetileng le mantswe a
bontshang ketsahalo ya honajwale.

rutile	tloha	hlaha	fihla	nka
tsamaya	shebile	tlohile	tsamaile	lekile
sheba	tsoha	hlahile	nkile	fihlile
tsohile	jala	ruta	leka	jadile

Titjhere: Saena

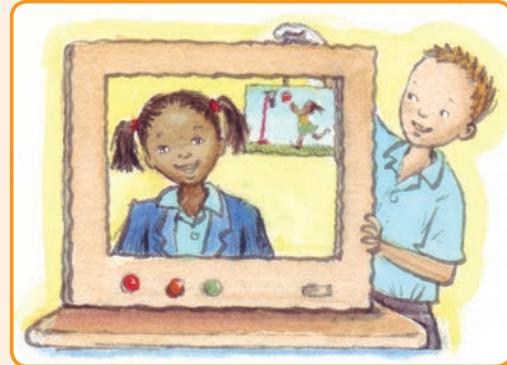
Letsatsi

Re kgutlela hae ho tswa Pilanesberg

Ha re etseng

Ngola ditaba o bontsha ketso e etsahetseng. Etsa e ka o mobadi wa ditaba tsa TV, o bolelle batho kaofela ditaba tsena.

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo ka ketsahalo tse fetileng.
Jwale di nogle ka ketsahalo tse tleng.

Makgathe

Ke ya sekolong.

Maobane ke ile

Hosane ke tla

Ke nwa meriana.

Maobane

Hosane

Ke sheba TV.

Maobane

Hosane

Ha re ngoleng

Sebedisa matshwao a ditsejana ho bontsha hore ba reng.

Ke thabile.

Ann o re "

Letsatsi:

Re ilo
palama bese.

Molemo o re "

.

.

Jabu o re "

.

.

Ba tla fihla kamora
nako sekolong.

O motswalle wa
sebele.

Bongi o re "

.

.

Sheba setshwantsho sa tlou e nwang metsi.
Hlalosetsa motswalle wa hao seo o se boneng.

Tlou e nwa metsi jwang?

E monya metsi ka mokadi pele.
E nke mokadi e o kenyé ka molomong.
Ebe e tshwella metsi ka molomong.

41 Sebakeng sa ditlou – Addo

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

Bala bukatsatsi ya Molemo moo a buang ka leeto la Addo sebakeng sa ditlou.

Dumela bukatsatsi

14 Motsheanong 2015

Letsatsi lena e ne e le letsatsi le monate. Ke ne ke keteka letsatsi la ka la tswalo. Titjhere wa ka o ile a re isa Ado, sebakeng sa ditlou. Ke ne ke na le metswalle ya ka Mosi le Ati.

Re bone ditlou ka mefuta ya tsona, di na le maoto a matenya, letlalo la teng le mahwashe. Ditlou di matla haholo, di ka phethola koloi. Tlou ke phoofolo e ratang madinyane a yona. Ha o ka wa nka ngwana wa yona e tla o bolaya. E hlokomela bana ba yona.

Ha re phomotse moo, ke ile ka rola dieta. Tshwene ya phamola seeta sa ka letsohong le letshehadi ya baleha ya dikela hole kwana. Ke ile hae ke rwetse seeta se le seng. Leha ho le jwalo, ha ke fihla hae, ke ne ke thabetse ho ja kuku ya ka e monate ya moketjana wa ka.

Thabo

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala bukatsatsi ebe o araba dipotso tsena.

Hopola ho qala polelo ka **tlhaku e kgolo**, mme o qetelle polelo ka **kgutlo**.

Bana ba ne ba ile kae?

Ba ne ba ile

Thabo o lahlehetswe ke eng ha ba dutse?

O lahlehetswe ke

Di lahlehile jwang? Ke mang ya di nkileng?

Tshwene e balehetse kae ka seeta?

Hobaneng Thabo a ne a thabetse ho fihla hae?

O ne a thabetse ho

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano
ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

phamola	metswalle	tsatsi	tshwene
phethola	rwetswe	letsatsi	letshehadi
phomotse	hlanoletswe	letsohog	tshehla

Mantswe a
tlwaelehileng
ditlou
letsatsi
fihla

Ha re ngoleng

Etsa mola o bapise se etsahalang hona jwale, le se ileng sa etsahala.

tlile	shebile	utswitse	tlohile	nkile	ema	tsamaile	bona
-------	---------	----------	---------	-------	-----	----------	------

tloha	nka	bone	sheba	eme	etlo	utswa	tsamaya
-------	-----	------	-------	-----	------	-------	---------

Ha re etseng

Etsa tshwantshiso ka se ileng sa hlahela Molemo, Addo.
E mong wa metswalle ya hao e be tshwene.

Ha re ngoleng

Bapisa mantswe a ka letsohong le letshehadi le
mantswe a letsohong le letona ho etsa polelo.

Ha o ja diperekisi tse tala

Meroho e aha

Ke nyorilwe

Ke kgathetse

ke batla ho nwa metsi.

o tla tshwarwa ke mala.

ke batla ho robala.

mmele.

Ha re ngoleng

Ngola hore o tla etsang bekeng ena. Fapanysanang ka dibuka le metswalle ya hao. Shebang hore na ho na le matsatsi ao le sa etseng letho.

BUKANA

Lebitso la ka	Kgwedi
---------------	--------

Letsatsi	Letsatsi	Seo ke tla se etsa
----------	----------	--------------------

Letsatsi:

Sebedisa bukana matsatsi a mane.

Ngola ditaba tsa boemo ba lehodimo le ditaba tse ding.

Qala ho ngola ka ditaba tsa kajeno. Jwale ngola hape hosane le letsatsi le
hlahlamang ho fihlela o qeta ho ngola bukatsatsi ya hao.

Bukatsatsi e ratehang

Letsatsi

Bukatsatsi e ratehang

Letsatsi

Bukatsatsi e ratehang

Letsatsi

Bukatsatsi e ratehang

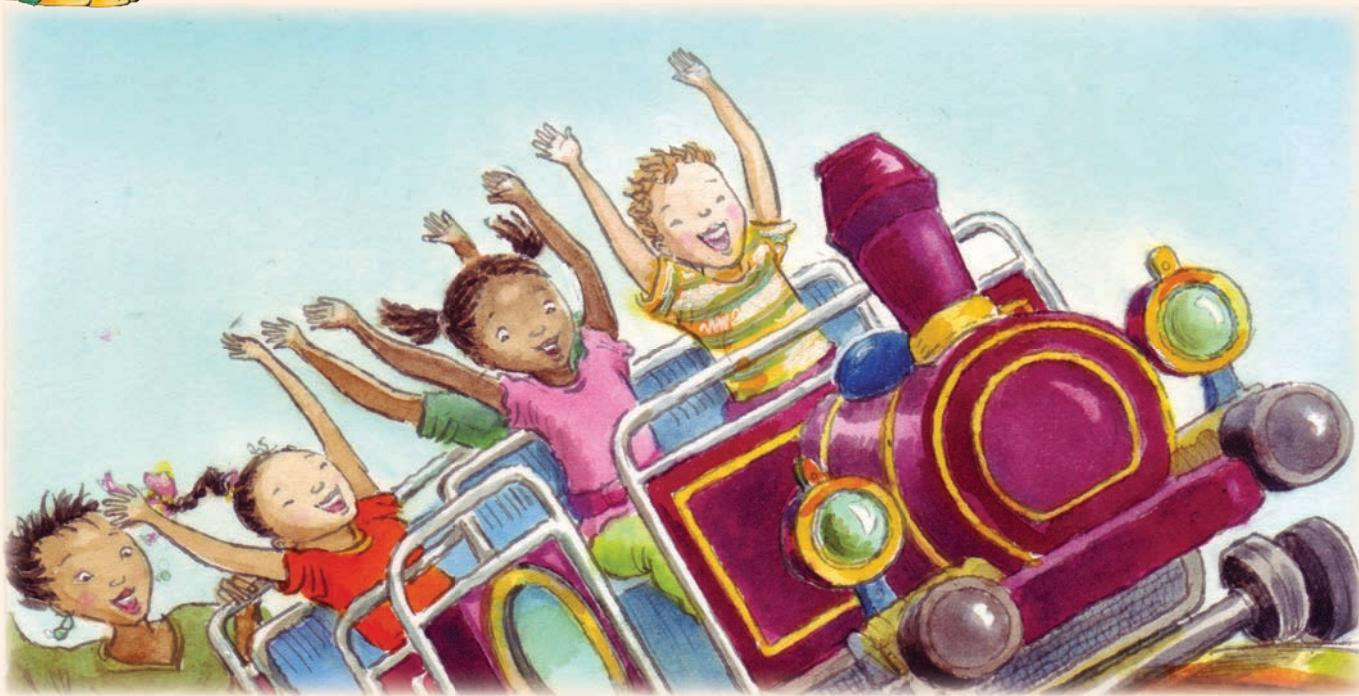
Letsatsi

Ha re bueng

Sheba karete ya poso mme o bue ka seo o se bonang.

Tumi ya ratehang 16 Phupjane 2015

Ke nahanne hore o tla thabela ho fumana karate ena ya poso. Ke ile ka nahana hona ha ke le Gold Reef City, Johannesburg. Re ile ra kgannela Johannesburg, ho tletse batho mebileng, ha ho tsamaehe. Re bone setediamo sa Soccer City, Se seholo haholo. Se ka nka batho ba 90 000 ka nako e le nngwe. Batho ba shebella bolo le rugby hona moo.

Gold Reef City re ile tlase moo ho leng lefifi, ka morafong. Ho ne ho le lefifi haholo, ke ile ka sebedisa lantere hore ke bone. Ha re etswa morafong re ile ra palama sefofamoyeng. Ke ile ka hoelletsa hobane se ne se fofa ka potlako e tshabehang.

Ke lakatsa eka o ka tla le rona ka nako e tlang.

Ke nna

Motswala wa hao

Bongi

Dumi Makhanya
12 Steve Biko Rd
Soweto
South Africa
3219

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala karete ya poso mme o arabe dipotso tsena.

Hopola ho qala polelo ka **tlhaku e kgolo**, mme o qetelle polelo ka **kgutlo**.

Thabo o ngoletse mang?

Thabo o ne a ile hokae?

Ke eng ntho tse pedi tseo Thabo a di ngotseng?

Ho ne ho le jwang tlase morafong?

Thabo o ngotse karete ya poso neng?

Na o ile a ba le nako e monate moo? Hobaneng?

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo. Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

nahanne

tletse

hoe|etsa

lakat**s**a

kgann**e**la

pot**l**ako

moe|elo

tsamaya

bann**a**

tlis**a**

pale

ngot**s**e

Ha re ngoleng

Kenya | Kapa **ts** kapa **sek** kapa **ok** kapa **wa** mantsweng a latelang, o a bapise le ditshwantsho tse nepahetseng.

hoe _____ etsa

ela

olo

n _____ a

n _____

Titjhhere: Saena

Letsatsi

Nyalanya mantswe a ka letsohong le letshehadi le a letsohong le letona ho etsa polelo e nepahetseng.

Ke hweleditse hobane

Ho ne ho le lefifi

Pula e ne e ena empa

ra sebedisa lantere ho bona.

ho ne ho sa bate.

sefamoyeng se ne se fofa
ka potlako.

Bala karete ya poso ebe o qetella dipolelo tsena.
Sebedisa mantswe ana ho o thusa.

kgolo

seholo

potlako

lefifi

tlase

Soccer City ke setediamo se _____.

Re palame sefamoyeng se neng se fofa ka _____.

Re ile tlase morafong ho _____.

Kgetha o etse sedikadikwe lentsweng le ka letsohong le letshehadi
kapa lentsweng le ka letsohong le letona ho etsa polelo e utlwahalang.
Mantswe ana a halosa batho kapa dintho.

Titjhere ya lokileng/kgopo o bua le ngwanana ya thibangan ditsebe/bohlale.

Koloi e kgolo/nyane e tsamaya butle mmileng o thotseng/lerata.

Monna e mosesane/motenya o mathisa kolobe e otileng/nonneng.

Ngwanana e motle/mobe o kene tlung e ditshila/hlwekileng.

Serapa se hlwekileng/ditshila se tletse dijalo tse shweleng/phelang.

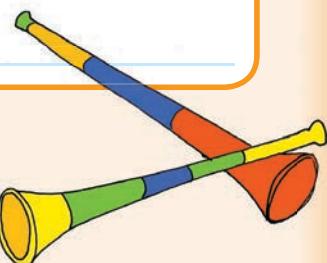
Letsatsi:

Ha re ngoleng

Jwale ngola dipolelo tsa hao tse
hlalosang motho kapa ntho.

Handwriting practice lines for the song lyrics.

Boikgathollo

Romella metswalle ya hao e mmedi dikarata tsa poso.
Ba boelle ka seo o se boneng ha o tjaketse Gold Reef City.

Handwriting practice lines for the song lyrics.

Handwriting practice lines for the song lyrics.

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

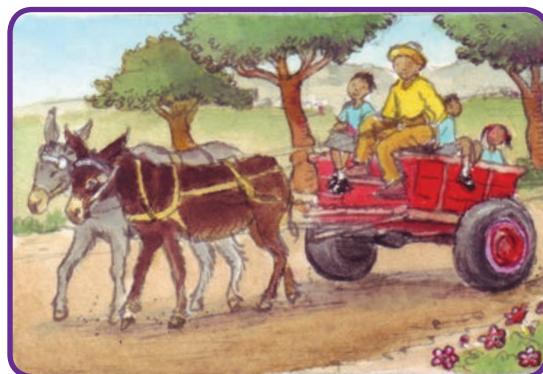
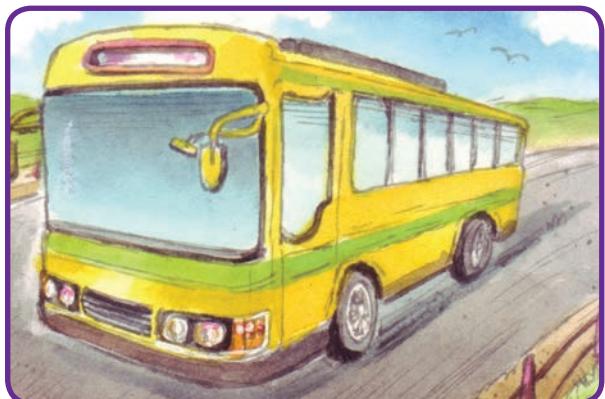
Re ile ra kgutlela hae kaofela ha rona

Ati le metswalle ya hae ba **kgutlile** ka terene. Terene e ne e **tsamaya butle**. E tsamaya **dithabeng** e eya hodimo, ya theoha thabeng ka lebelo le leholo. Terene e tlwaelehileng.

Amo le **metswalle** ya hae ba **tsamaile** ka Gautrain. Mof. Zita o ne a kganna terene. Terene e ne e le **thokwa** ka mmala e tsamaya ka lebelo le fetang la terene e tlwaelehileng. Amo o itse o ne a **thabile** haholo ho palama terene ena.

Metswalle ya Molemo e **kgutlile** ka bese e tshehla. Tsela e ne e sa loka, e na le dikoti. Bese e ne e kgohlopa ha e tsamaya. Ha e nka **mothinya** e ne e **thekesela**. Re ne re **tshohile** haholo, ra thaba ha re fihla hae re sa tswa dikotsi.

Ba bang ba rona ba **kgutletse** hae ka kariki ya tonki. Kariki e ne e le **kgubedu** tlere ka mmala. E ne e tsamaya **butle**. Re ne re **thabela** ho bona difate, dipalesa le matlo ha re ntse re tsamaya **butle** jwalo.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

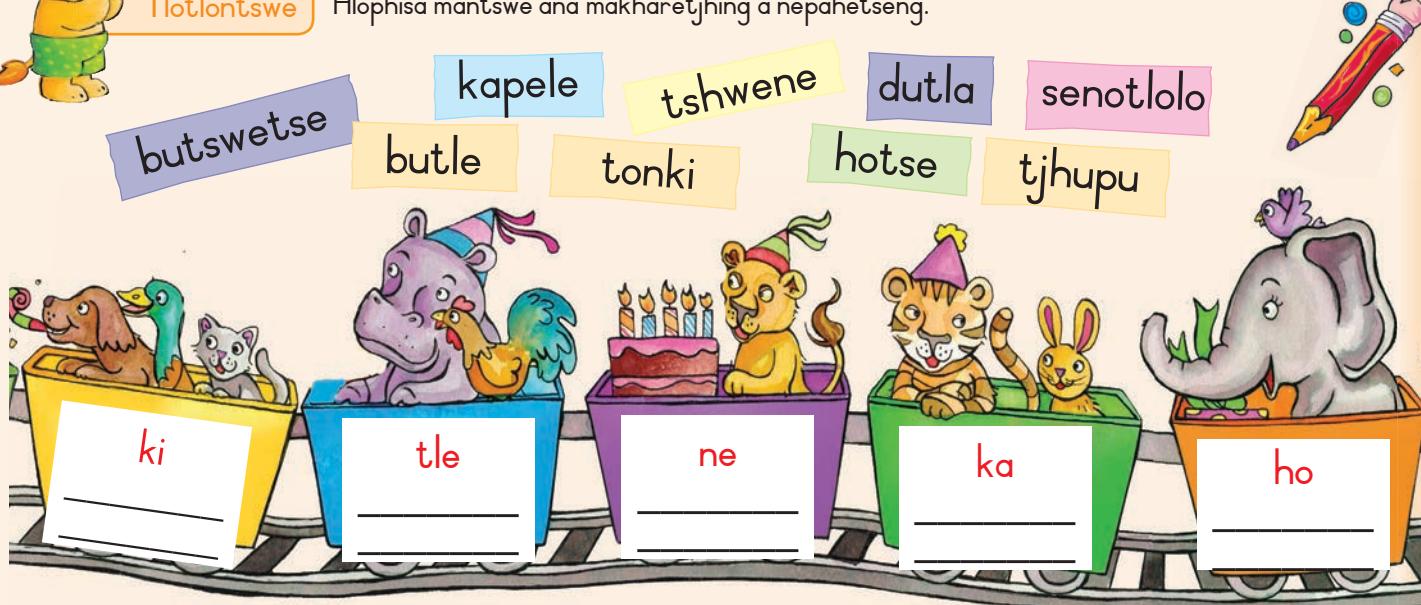
Bala pale ebe o araba dipotsa tsena.

Dipalangwana	Di shebahala jwang?	Di ne di tsamaya jwang?	Bana ba ne ba ikutlwajwang?
	Telele le bosehla	Lebelo haholo	Ba thabile

Tlotlontswe

Hlophisa mantswe ana makharetjhing a nepahetseng.

46 Re kgutlela hae

Ha re bueng

Qoqela motswalle wa hao ka
mefuta ena e mmedi ya
dipalangwang. Ke eng tse tshwanang
tseo di di etsang. Di fapani jwang?

Ha re ngoleng

Nyalanya mantswe a ka letsohong le letona le mantswe
a nepahetseng a ka letsohong le letshehadi ho etsa polelo.

Terene e telele

Gautrain e kgutshwane e
thokwa

Kariki ya tonki e kgubedu

Bese e tshehla

e ne e tsitsinyeha ha e tsamaya.

e tsamaya butle.

e tsamaile kapele.

e tsamaya butle e etsa methinya.

Ha re ngoleng

Etsa setshwantsho sa phoofolo kapa mofuta wa sepalangwang.
Ngola dipolelo tse pedi ho hlalosa hona.

Letsatsi:

Boikgathollo

Bapisa mantswe ana le ditshwantsho tse nepahetseng.

nkwe
tlou
tau
thuhlo
tshukudu
qwaha
letshwala
okotopase
tlhapi
pela
phenkwini
ntja ya lewatle

47 Ha re baleng pale

Ha re bueng

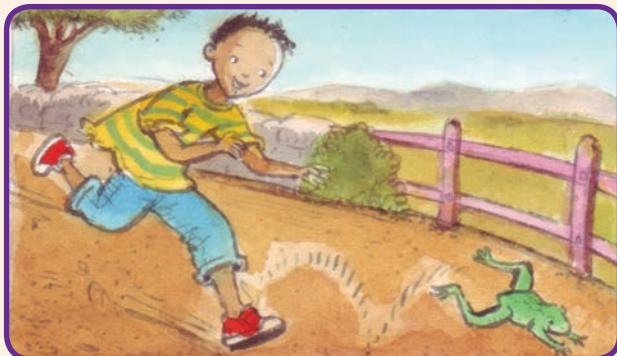
Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

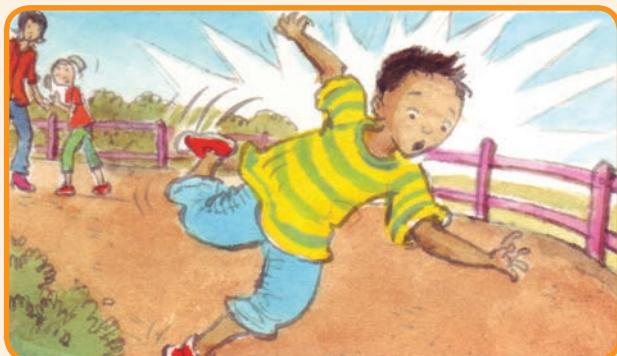
Qalong

Ke eme pela noka ke shebile ditlou di nwa metsi. Tse pedi tsa tsona di ne di lwana.

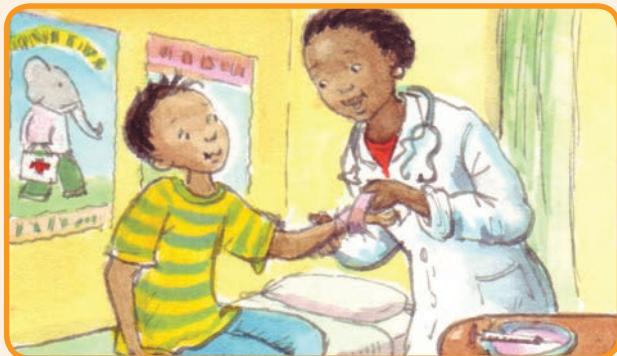

Bohareng

Ka **motswana** ka bona **senqanqane**. Yaba ke a se lelekisa.

Ha ke ntse ke lelekisa senqanqane ka **kgotjwa** ke **lejwe** ka wela ka mokoting, ka tswa kotsi. Ka utlwa ho le **bohloko** letsohong yaba ke bona leqeba le tswa madi.

Pheletsong

Titjhore a nkisa sepetlele. Ngaka ya ntlhaba ka nalete, ya **roka** leqeba la ka mme a mpha le meriana.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala pale mme o arabe dipotso tsena. Hopola ho qala polelo e nngwe le e nngwe ka tlhaku e kgolo. Qetela ka kgutlo.

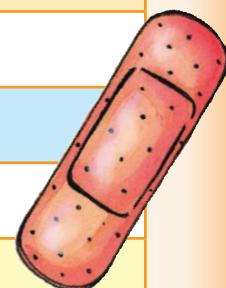
Thabo o ne a etsang qalang ya pale?

O tswile kotsi a etsang?

Ngaka e mo entseng?

O nahana hore Thabo o ikutlwile jwang ngakeng?

E fa pale ena lebitso?

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo.

Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

lebelletse	ntlhaba	bohloko	senqanqane	roka
shebelletse	ntlhala	hlapa	nqalang	oka
tefello	ntlhantsha	hlwella	nqala	ithoka

Ha re ngoleng

Ngola dipolelo tse pedi ka mantswe ana ho bontsha meeleo ya ona e fapaneng:

Noka e tletse metsi.

Noka nama ka letswai.

Hlaha

Hlaha

Loha

Loha

Ha re bueng

Bua ka pale eo o tla e ngola.

Qalong

Bohareng

la re ngoleng

O tla ngola ka eng qalong?
O tla ngola ka eng bohareng?
O tla qetella pale ya hao jwang?

Ha re ngoleng

Qala ho ngola pale ya hao mona. E bale o e lokise pele o e ngola bukeng.

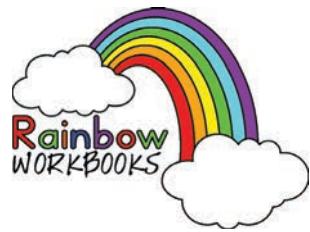

Boikqathollo

Seha leqephé le latelang. Etsa buka. Leqepheng le qalang, ngola lebitso la buka. Ngola lebitso la hao ka tlasa lebitso la buka, hobane ke wena mongodi. Etsa setshwantsho. Jwale ngola pale e nang le qalo, bohare le pheletso.

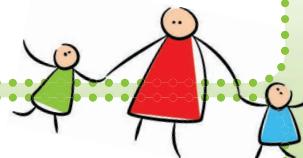

BOKANTLE BA BUKA

DITABA TSA MONGODI

Ngola lebitso la hao

Dilemo tsa hao

Moo o dulang

8

BOKANTLE BA BUKA

Etsa setshwantsho mona.

Ngola lebitso la buka mona.

Ngola lebitso la hao (o mongodi).

1

5

Tswela pele ka pale ya hao mona le ledapeheng la 5.

4

N

gola bohare ba pale ya hao mona le ledapeheng la 4.

Takla setshwantsho mona.

Takla setshwantsho mona.

Taka setshwantsho mona.

Qala ho ngola pale ya hao mona ebe o ya leqepheng la 3.

2

Taka setshwantsho mona.

Qetella pale ya hao mona.

7

3

9

Tswela pele ka pale ya hao mona.

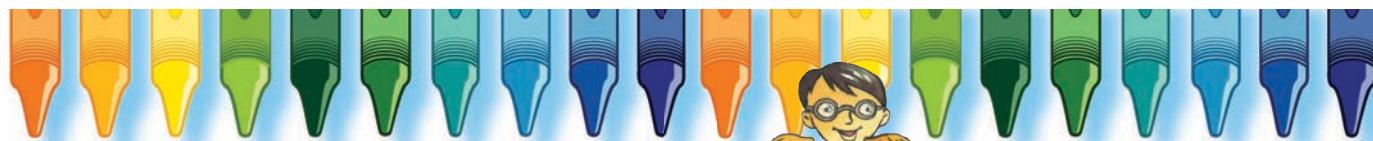

Taka setshwantsho mona.

Ngola se etsahehetsening phelletsong ya pale ya hao.

Taka setshwantsho mona.

Tema 4: Tikoloho ya rona

49 Tau le tweba 104

Ho bala le kutlwisiso (Moqoqo)
Ho ngola: Kutlwisiso ya dipotso tsa kgetho e ngata
Ho bua: Seha diphaphete tsa menwana mme o di sebedise ho phetha pale ya tau le tweba

50 Tau e kgolo le tweba e nyenyanne 106

Puo: Fetolela dipudulwana tsa puo ho mmui
Medumo: Mantswe a qalang ka modumo o kang "ng", nn, nk, hl, th, ts
Puo: Malatodi
Puo: Matshwao a puo
Ho ngola: Ngolla e mong ya o thusiseng karete ya teboho

51 Mmutlanyana le kgudu 108

Ho bala le kutlwisiso: (Moqoqo)
Puo: Ngola dipolelo ho bontsha meeleele e fapaneng ya medumotshwano

52 Lebelo la diphofolo 110

Ho bua: Qoqa ka dilotho
Ho ngola: Ngola dipolelo ho bontsha se etsahetseng qalong, bohareng le pheletsong ya pale ya mmutla le kgudu
Puo: Ngola dikgutsufatso kabotlalo
Boikgathollo: (papadi ya borotong)

53 Letsatsi le moyo 112

Ho bala le kutlwisiso: (Moqoqo)
Medumo: tlh, th, tl, hl, tj

54 Tlhodisano e kgolo 114

Ho bua: Tshwantshisa pale ya Letsatsi le Moya;
Ho ne ho tla etsahala eng ha pale e ne e ka kenyelelsa moyo le pula?
Etsetsa maetsi didikadikwe
Ho ngola: Ngola polelo ka se seng le se seng sa ditshwantsho; (lekgathe letselli)
Hlalosa ditshwantsho tse bontshang maemo a fapaneng a kgwedi

Kotara ya 2: Dibeke 5–8

Ho ngola: Qetella pale.....

Ho bua: Sebedisa dingolwa tse setshwantshong ho bolella motswalle wa hao hore ke eng ha se sng le se seng moo se le bohlokwa

61 Lefatshe la dikokonyana 128

Ho bala le kutlwisiso:
(Sengolwa sa tlhahiso leseding)
Medumo: Arola mantswe ka dinoko
Medumo: lentswe la senoko se le seng

62 Ditaba tse ding ka dikokonyana 130

Hlalosa setshwantsho
Puo: Ngola dipolelo hape di le lekgatheng lefetile mme di qala ka Maobane
Mosebetsi wa mantswe: lentswe le bontshang ketso e etsahalang hona jwale
Puo: Sebedisa -ile lentsweng ho bontsha ketso e fetileng
Boikgathollo: Taka ditshwantsho tsa difahleho ho bontsha maikutlo ana a latelang: thabo, kgalefo, tlhonamo le makalo

63 Re a bala 132

Ho bala: Bua ka mofuta wa sengolwa
Mosebetsi wa mantswe; Arola lentswe ho ya ka medumo

64 A re ngoleng pale 134

Ho bua: Qoqa ka dibapadi paleng; Bolela seo o se ratileng haholo ka pale ena
Ho ngola
Ngola buka ya pale o sebedisa tempoleiti ya disehwa

Bukantswe ya ka 137

49 Tau le tweba

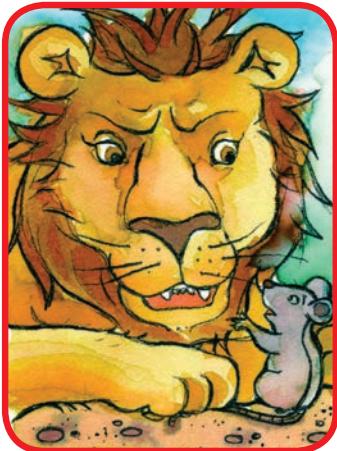

Ha re bueng

Nkgono wa Ati o qoqa pale eo a e ratang haholo. A re shebeng setshwantsho mme re buisane ka sona.

Ha re baleng

Tau e kgolo le tweba e nyenyane

Ka tsatsi le leng tweba e nnyane/nyenyane e ile ya tsosa tau e robetse ka phoso. Tau ya halefa ya re "Na nka tsoswa ke ntho e fokolang tjena. Ke tla o tlenya ke o je."

Tau ya penya mohatla wa tweba ka maoto.

"Jo! Mong. Tau, ke maswabi, ntshwarele, ke entse phoso, se ntje, ke a fokola, ke twebanyana e nyenyane."

"O nepile," ho bua tau. "Nkeke ka kgora ha nka ja ntho e fokolang jwale ka wena, tloha mona!"

"Ke a leboha, monghadi Tau," ho bolela tweba. "Ka le leng la matsatsi ke tla o pholosa le nna."

"Ha ha ha!" ho rora tau. "Wena o fokola tjee, o ka nthusa jwang? O seswaswi ke a o bona. Nna ke morena wa diphoofolo kaofela, ha ke hloke thuso ya hao."

Ka le leng la matsatsi, tau e itsamaela ya hlahelwa ke bothata. Moo e ntseng e tsamaya ya kgoptjwa ya tshwaswa ke sefi sa setsumi se seng ya wela fatshe potlo. "Thusang! Thusang!" Tweba ya utlwa lerata lena, mme ya matha, ho thusa Tau.

"Na nka o thusa," ke tweba eo.

"O ka nthusa ka eng wena, o a fokola" ho bua Tau.

Tweba ya qala ho loma sefi sena, ya se etsa ditokana tse nyenyane. Yaba ke ho pholoha ha tau.

"Ke ne ke o tella monna empa tjhee, o nthusitse ke a o hlompha ho tloha kajeno," ho rialo Tau.

Ha re ngoleng

Bala pale ebe o kgetha karabo e nepahetseng.

Pale ena e re ruta eng?

A	Ho bonolo ho thetsa Tau.
B	Ha o a tlameha ho ba moholo ho thusa ba mathateng.

Hobaneng Tau e ne e etsa lerata?

A	E ne e hloka thuso.
B	E ne e batla tweba e tsamaye.

Tau e ile ya nahana eng ha e bona Tweba?

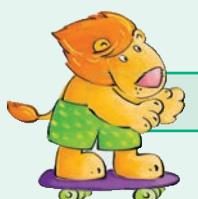
A	E nahanne hore tweba ha e na bokgoni ba ho thusa.
B	E nahanne hore tweba e a tella.

Ngola karabo ya potso ena:

Ke eng seo re ka ithutang sona paleng ena?

Mantswe a tlwaelehileng

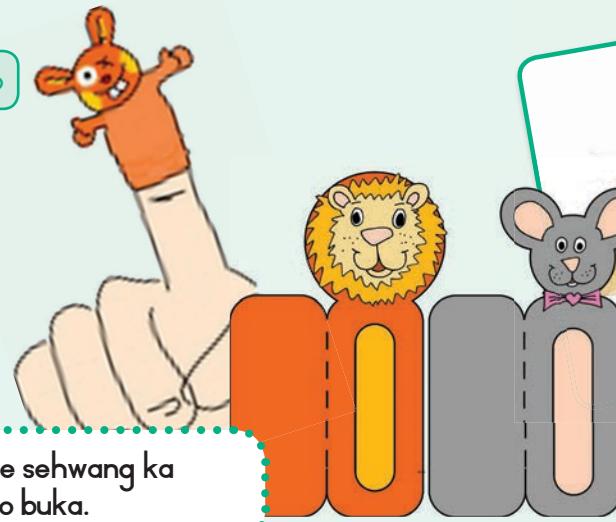
nyane/
nyenyane
nepile
thusa

Boikgathollo

Seha setshwantsho
sena, mme o se behe
menwaneng ya hao.
Se sebedise ho o thusa ho
pheta pale ya hao.

O tla fumana se sehwang ka
morao ho buka.

Ha re ngoleng

Ngola hore na tau le tweba di ne di re eng.
Sebedisa matshwao a ditsejana.

Se ntje, monghadi
Tau. Ke tla o
thusa ka le leng la
matsatsi.

Tweba e itse,

”
.”

Tau e itse,

O fokola haholo.

O ka se nthuse ka letho.

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo.

Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

nna	nkama	hloke	thuso	setsomi
monna	nkotla	hlahelwa	thusa	matsatsi

Ha re ngoleng

Etsa mola mantsweng a hananang le ana. Re o etseditse mohlala.

motenya	kgolo	telele	thabile	mpe
kgutswane	mosesane	ntle	nyane	kgenne

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Kenya matshwao polelong tse latelang.

ho ne ho tjhesa, tau e nyenyane ya bona tweba e kgolo

tau e nyenyane e ne e fokola, tweba e kgolo e ne e le matla

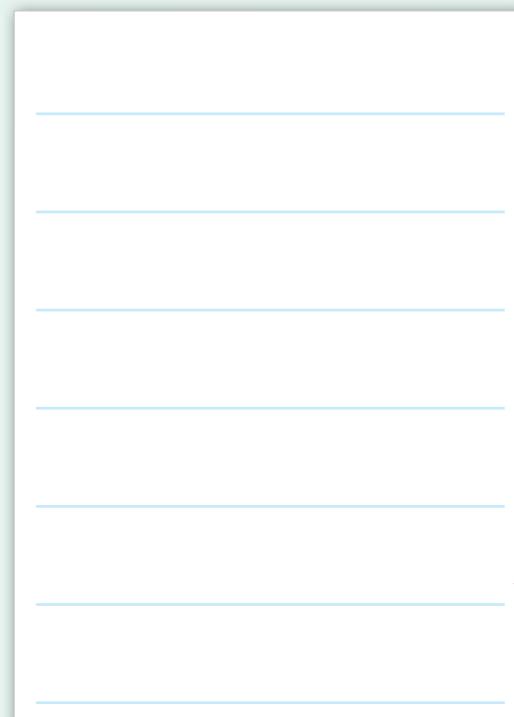
tau e ne e le bobebe, ha tweba e ne e le boima

setsomi se lokileng se ile sa tjheha sefi ho tshwasa tau e fosahetseng

Boikgathollo

Ngola karete o lebohe motho ya kileng a o thusa. Ka pele ho karete ngola molaetsa o mokgutshwanyane. Ka hare ho karete, bolela hore o thusitswe jwang.

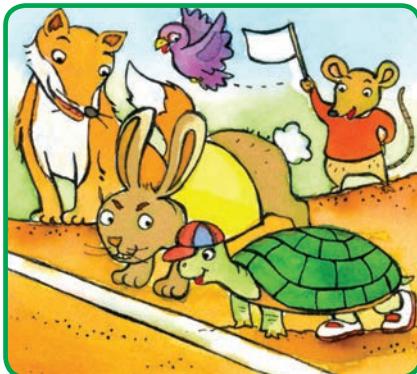

Ha re bueng

Na nkongo o o qoqela dipale? O tla re balla pale eo nkongo wa Amo a ratang ho e pheta.
Sheba ditshwantsho mme o bolele hore pale e bua ka eng.

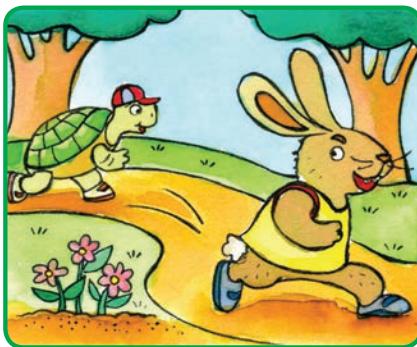

Ha re baleng

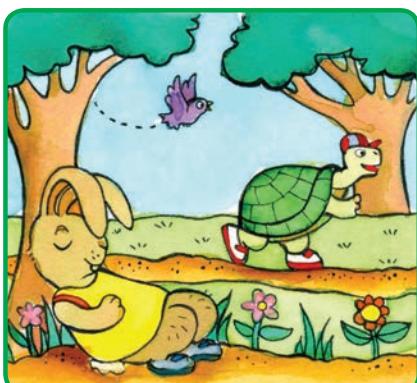

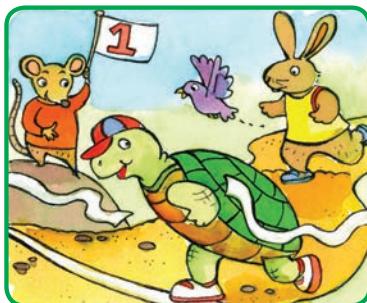
Mmutlanyana le kgudu

Kgalekgale, mmutlanyana le kgudu, di ne di dula mmoho. Di dula morung o teteaneng o motsho motsho. Kgudu e ne e tsamaya butle, mme mmutlanyana o ne o tsheha kgudu kamehla ka lebaka la lenama. Ka le leng la matsatsi, mmutlanyana wa re ho kgudu "Motswalle a re kenele tlhodisano ya lebelo" Diphoofolo tsohle tsa bokana ho tla shebella diphoofolo tsena. Di qabohile haholo ho bona kamoo kgudu e neng e tsamaya butle kateng.

Lebelo la qala, Mmutlanyana a matha ka lebelo le leholo. Ha Mmutlanyana o hetla, ha o a ka wa bona moo kgudu e feletseng teng, Mmutlanyana: "Hei, kgudu o hokae mmabotswa. O tsamaya butle. Ke a phomola jwale. Ke tla qala ho matha ha kgudu e atamela." Mmutlanyana a ya ka boroko. Moo a ntseng a robetse, a utlwa diphoofolo tse ding di kgotsa.

O nahanne hore o ne a lora.
Ha a tsoha a bona kgudu e se e le pela mola
wa makgaola kgang.

Bala pale mme o arabe dipotso tse latelang. Lentswe la pele la karabo le
tshwanetse ho qala ka **tlhaku e kgolo**. Hopola ho qetella polelo ka **kgutlo**.

Ha re ngoleng

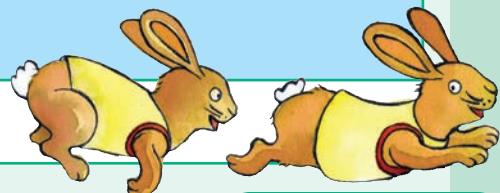

Ke mang ya hlotseng? Hobaneng?

Ke bomang ba neng ba shebelletse lebelo?

Mmutlanyana o phomotse hokae?

Ngola sehlooho sa pale ena.

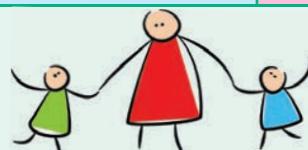
Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo.
Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole
dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

butle	qoqela	mmoho	kg aola
hetla	qala	mmutla	kgang

**Mantswe a
tlwaelehileng**

**qala
butle
tlholo
shebella**

Ha re etseng

Ke bina hamonate
hlabula, ke hlwelletse sefateng.
Nka fofela lapeng.

Ke tsamaya butle.
Ke phela ka metsing, ke rata
ho sesa.

Ha re ngoleng

Dilotho

Ke tlangwa ka
ditomo, ke a palangwa.
Ke tsamaya butle, hlooho ya
ka ha o e bone ha ke
tsamaya.

Ke loma habohloko,
ke behela mahe a
tswekere. Nna ke eng?

Ngola polelo ya bohlokwa ka se etsahetseng qalong, bohareng le
pheletsong ya pale ya Mmutlanyana le kgudu.

Qalong

Bohareng

Pheletsong

Ha re ngoleng

Ngola bongata ba
mantswe ana.

Kgutsufatso

motho	batho
tlhapi	
moya	
letsatsi	

kgudu	
mmutlanyana	
tau	
tweba	

Dikao taelo...

Boikgathollo

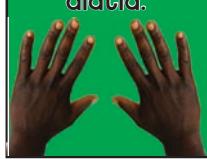
Tlhodisano le motswalle wa hao. Bidikisa sente. Ha sente e bontsha ka hloohong tsamaya dibaka tse pedi; ha e le ka mohatleng, kgutlela morao sebaka se le seng. Bala hore ho ngotsweng bolokong boo o fihletseng ho bona. Etsa kamoo o bolellwang kateng.

QALA

Bina pina.

Opa diatla.

Bolela lentswe le qalang ka E.

Beha buka hloohong.

Ntsha leleme.

Ke letsatsi lefe le tl Lang ka mora Labone

Bolela lentswe le nang le modumo o tshwanang le tshola.

Bala lentswe mokoloko.

Bolela letsatsi la kajeno.

Ke lentswe lefeng le hananang le motjheso?

Bolela lentswe le nang le medumo e meraro.

Bolela lentswe le nang le medumo e mmedi.

Bolela lentswe le nang le medumo e mene.

Bolela hore na o batla ho ba eng ha o hodile.

Kwala mahlo o bonye.

Bolela lentswe le nang le modumo o tshwanang le tjhelete

Supa ka morao ho sekolo.

Peleta lebitso la hao o qala qetellong ya lona.

Bolela lentswe le nang le modumo O.

Beha pensele monwaneng.

Bolela lentswe le qalang ka modumo Kg.

Tlamolla dieta.

QETELA

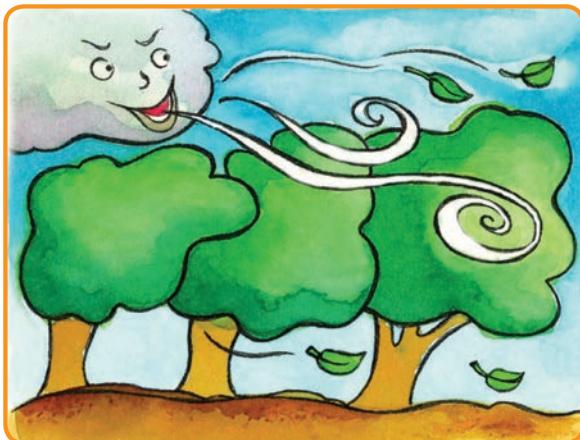

Ha re bueng

Ena ke pale ya bohlokwa ya nkongo wa Ati.
Sheba setshwantsho o bolele hore pale e bua ka eng.

Ha re baleng

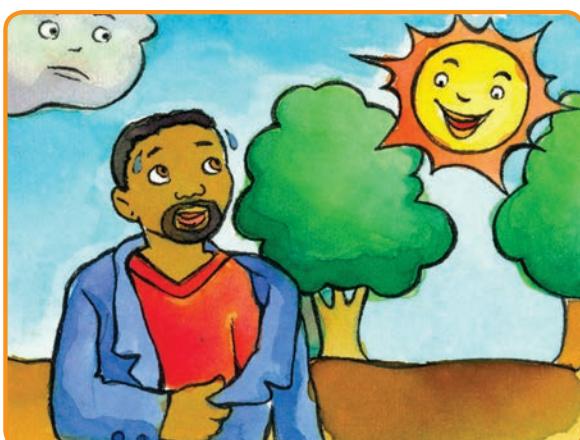
Letsatsi le moyo

Ka le leng la matsatsi, ha tsoha moyo o matla. Difate tsa robeha, difenstere tsa thubeha. Moya o ne o le motlotlo mme wa re: "Ke matla le ho feta difate, ke feta le letsatsi."

Letsatsi la hlahla ka mora maru la araba la re: "le kgale moyo, ke matla ho o feta."

"Ha re be le tlhodisano re bone hore na ya matla ke mang," ho bua moyo.
"Nna ke tla qala. Bona hore ke matla jwang?" ho tjhoMoya. "Nkaetsahore dinatla di hlobole dijase."

Letsatsi la tjhaba. Bohle ra thaba, ra futhumala.

Monna ka jase le yena a nyakalla mme hlobola jase.

Letsatsi la thaba la re:

"Ke nna mohlodi, ke mampodi!"

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Araba dipotso tsena. Lentswe la pele la karabo
le tshwanetse ho qala ka tlhaku e kgolo.
Hopola ho qetella polelo ka kgutlo.

Ke bomang dibapadi tsa bohllokwa paleng?

Ho etsahetseng ha moyo o foka?

Ha letsatsi le tjhaba ho etsahetse eng?

Ho ne ho ka etsahala eng ha pula e ne e ka kenela tlhodisano?
Hobaneng?

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo.
Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng,
o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

Mantswe a
tlwaelehileng

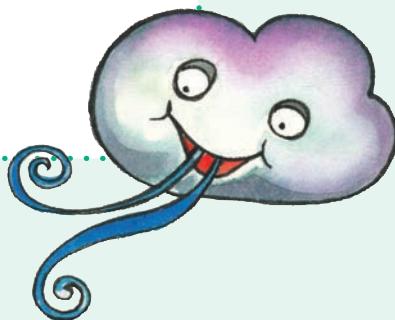
tsoha
robala
matla
kgale

tlhodisano	futhumala	tjhesa	matla	hlobola
tlhaku	thubeha	tjho	dinatla	hlobole
tlhoriso	thaba	tjhaba	motlotlo	haha

Ha re etseng

Etsang tshwantshiso le motswalle wa hao ho bontsha
hore ke mang ya matla. Tshwantshisong ya lona, ho be le **letsatsi**,
kgwedi, **moya** le **pula**. E mong wa lona a apare jase.

Ha re ngoleng

Etsang sedikadikwe mantsweng a bontshang ketso.

mathile	sesa	nahana	thimola	nako
ngola	leino	bala	nkile	rahile
bapala	robala	jwang	papadi	phatsimile
tsamaya	rata	moshemane	tsheha	robetse

Ha re ngoleng

Ngola polelo ka setshwantsho se seng le se seng.

1.

2.

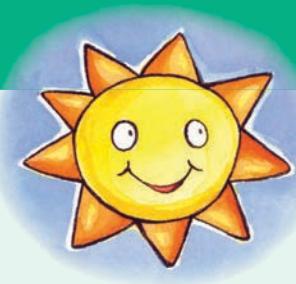
3.

4.

Letsatsi:

Bala ka kgwedi le letsatsi, qoqela motswalle wa hao ka seo o se boneng.

Letsatsi le kgwedi

Kgwedi e shebahala e sa tshwane le kamehla, ke hobane ha e ntse e dikoloha letsatsi le kganyetsa dibakeng tse fapaneng tsa kgwedi. Mabitso a na a latelang ke mabitso a hlilosang boemo ba kgwedi ka dinako tse fapaneng.

kgwedi e feletseng	kgwedi e halofo	kgwedi e tolkileng	kgwedi e ntjha

Araba dipotso tsena. Lentswe la pele la karabo le tshwanetse ho qala ka **tlhaku** e **kgolo**. Hopola ho qetella polelo ka **kgutlo**.

O bona kgwedi e jwang kajeno?

Sheba boema ba kgwedi ka bo Mantaha ba bane kgwedding ena, mme o etse setshwantsho se bontshang boemo ba yona kgetlo le leng le le leng.

55 Ati o palame baesekele

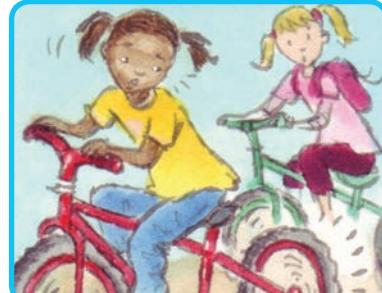
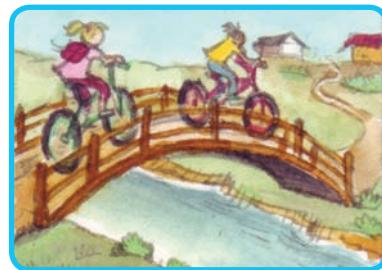

Baesekele e ntjha

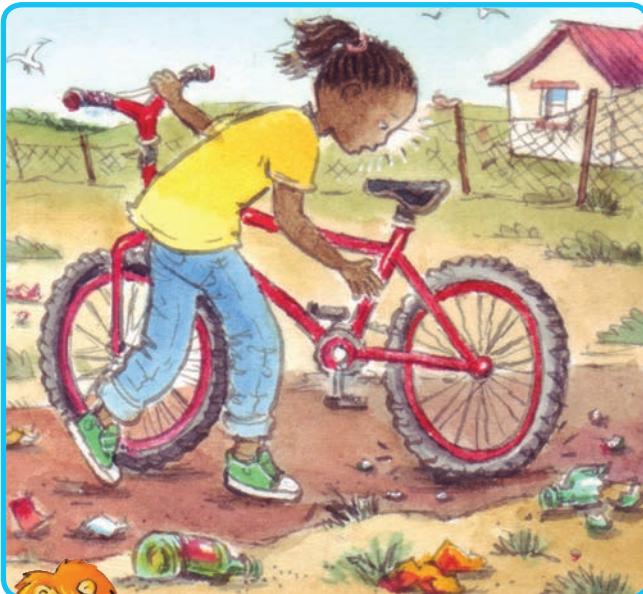
Moholwane wa Ati o reketswe baesekele e ntjha ha a qeta selemo sa leshome. Baesekele ena e ntle, e kgubedu. Kgale Ati a lakatsa ho ba le mpho e ntle jwalo. Ka le leng la matsatsi, Ati o ile a kopa moholwane wa hae hore a mo kadime baesekele. Thabo o ne a sa rate, a mo hlokomella baesekele ya hae. O ile a thaba haholo ha abuti wa hae Thabo a mo kadima baesekele. A qhomela hodimo ke thabo.

Ba palame jwalo le motswalle wa hae Mosi. Ba tsamaya dihlahleng tse tshabehang, tlasa difate tse teteaneng. Ba fetile le borokgong bo tshosang, bo bolelele. Naha e ne e le ntle e boheha.

Ka mora hore ba tshele borokgo ba bona dibotlolo tse ngata di tjhwatlehile. Ho ne ho le bohlaswa ebile ho nkga phu! Ho ile ha e ba boima ho swaela baesekele ka thoko, ha ba hetla ba fumana hore lebidi la morao le tswile moyo. Le

Letsatsi:

hlabilwe ke dibotlolo. Ati o ile a tlameha ho jara baesekele ho ya hae.
A sulafallwa haholo tsatsing leo.
A kopa Thabo ho mo thusa ho lokisa baesekele.

Ha re ngoleng

Araba dipotso tsena. Lentswe la pele la karabo le tshwanetse ho qala ka **tlhaku e kgolo**. Hopola ho qetella polelo ka **kgutlo**.

Ati o ne a palame baesekele ya mang?

Ke eng e ileng ya senya lebidi la baesekele?

O ile a isa baesekele jwang hae?

O nahanang ka batho ba silafatsang na?

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo.
Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka
lebokoseng, o ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya
ho ngola.

kgale	qhomela	tshela	tjhwatla
kgubedu	qhoba	tshabeha	tjhwatjhwasela
kgaba	qhotsa	tsheha	tjhwatlehile

Mantswe a tlwaelehileng

kgubedu
thaba
dibotlolo
baesekele

Ha re etseng

Etsa tshwantshiso moo o bontshang Ati a kopa Thabo, moholwane wa hae ho palama baesekele ya hae. Bontsha Ati le Mosi ba palame baesekele. Bontsha Ati a jarile baesekele. Bontsha Ati a bolella Thabo kamoo baesekele e senyehileng kateng. Bontsha kamoo Thabo a ileng a sulafallwa kateng ha a bona baesekele ya hae.

Ha re ngoleng

Re sehelletse lebitso polelong e nngwe le e nngwe mola. Jwale polelong tse latelang etsa sedikadikwe mahlalosing.

Mabitso le makgethi

Mabitso ke mabitso
a batho kapa dintho.
Mahlalosi a re hlahosetsa
kamoo batho le ditho di
leng kateng.

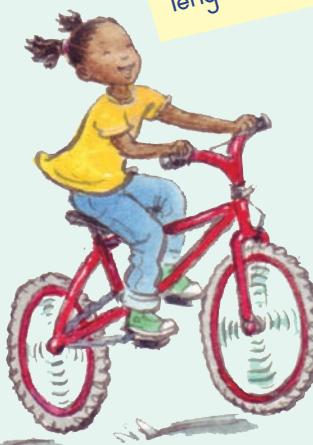
O wele baeskelen.

O ne a kganna baesekele difateng tse tele.

O ne a feta borokgong bo boholo.

Moya o tswile lebiding la baesekele.

O kgannile baesekele hoseng haholo.

Ha re ngoleng

Ngololla dipolelo tsena, o qala ka Maobane. Sebedisa mantswe ana ho o thusa.

palame

shebile

ile

bontshitse

O palame baesekele.

Maobane o

Ke shebile digalase.

Maobane ke

O nka baesekele.

Maobane

O lokisa baesekele.

Maobane

Ha re ngoleng

Qetella dipolelo tse latelang ka ho sebedisa mahokela ana,
ya, wa, tsa

Baesekele _ Thabo	Buka _ Amo	Mme wa Ati
Ntja _ Ati	Apole _ Titjhere	Pene _ Amo
Mohatla _ Tau	Dieta _ Amo	Koloi _ ntate

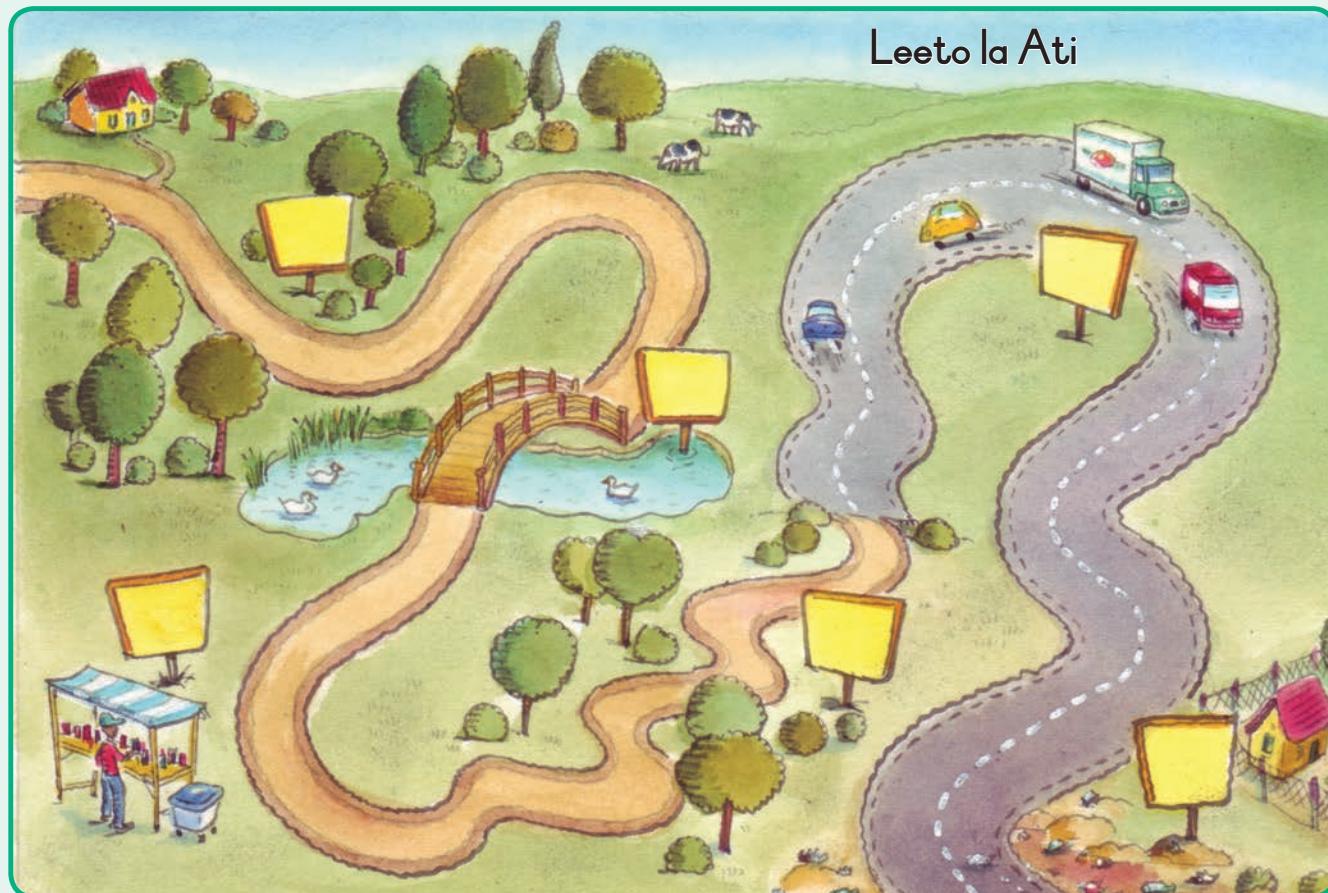

Boikgathollo

Bala ditaba tsa
Ati le Mosi ha
ba ne ba palame
baesekele.

Ngola dinomoro tsa dibaka tse
fapaneng mmapeng. O etseditswe
mohlala polelong ya pele.

1	Ha re reke senomaphodi.
2	Sheba kamoo naha e leng ntle kateng.
3	Tsela ena e na le methinya e mengata.
4	Jo! Bohlaswa bo bokana. Dibotlolo di tjhwatlehile.
5	Borokgo bona bo se ke ba wela.
6	Ke tlameha ho kganna ka hloko.

57 Ati o a hlwekisa

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

Ha re bueng

Bona setshwantsho se
entsweng ke Ati le Mosi.

Letsema la ho hlwekisa

Ati le Mosi ba qoqetse titjhere ya bona ka ditshila toropong ya bona. Titjhere wa bona a ba kgothalletsa ho mema metswalle ya bona ho ba thusa. Ba ile ba etsa setshwantsho se setle se bontshang letsema la ho hlwekisa. Bana ba ile ba phallelia ho tla hlwekisa. Ba ile ba thonaka dibotlolo tse tjhwatlehileng, makotikoti le dipampiri tse tabohileng.

Re tlamehile ho dula bakeng se hlwekileng.
Ditshila di mpe, ebile di a kudisa.

Hlwekisa dinoka le moo re phomolang teng.
Ha re kopanyeng matsoho ho boloka naha ya rona e hlwekile.

kenya letsoho letsemeng la ho hlwekisa.

E mong le e mong o tla fumana selae sa borotho le senomaphodi.

Neng?

Ka Mogebelo mohla la 21 Hlakubele ka hora ya leshome.

Hokae?

Kiddy Park.

Bese e tla le kgutlisetsa malapeng ka hora ya bobedi.

Letsatsi:

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo.
Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o
ngole dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

qoqetse	ditshila	kgothaletsa	hlwekisa
qoqa	dintshi	kgutlisetsa	bohlokwa
qela	tshimo	kganya	hlapa

Ha re ngoleng

Araba dipotso tsena. Lentswe la pele la karabo le tshwanetse ho qala ka
tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella polelo ka kgutlo.

Ke mang ya thusitseng Ati ho etsa setshwantsho?

Bana bana ba babedi ba ikemiseditseng?

Na ho ne ho le bohlokwa hore ba hlwekiswe? Hobaneng?

Ba qadile ho hlwekisa neng?

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe ho lentswe
le kgethollang bana.

Makgethi

Ngwanana e **monnyane** o thonakile dipampiri.

Moshanyana e moholo o thusitse ho hlwekisa phaka.

Ngwanana e motle o ne a batla ho thusa.

Moshanyana ya nang le dilemo tse leshome o ile a re tshehisa.

Bashanyana ba thibane ditsebe ba ne ba batla ho pata moqomo wa
matlakala.

Ha re bueng

Ba mophato wa hao ba ka etsa eng ho hlwekisa sekolo? Ke hokae moo ho leng bohlaswa sekolong? O ka etsa eng ho rera letsema la ho hlwekisa sekolo?

Ha re ngoleng

Tlatsa dikgeo ka makgethi a hhalosang mabitso.

Handwriting practice area with ten horizontal lines for letters.

Ha re ngoleng

Tlatsa dikgeo
ka mantswe a
nepahetseng.

tjhesa

motsu

metala

Bongi o kganna baesekele merung e _____.

Letsatsi le _____ haholo.

O thutse lejwe le _____.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Kenya mahokedi (tsa; a; ya) ka mora lebitso ho bontsha hore ntho tseña ke tsa batho ba bangata.

dibuka _ banana	dibuka _ barwetsana	kopano _ matitjhere
dintja _ bashanyana	dikoloi _ matitjhere	diaparo _ baoki
mehatla _ diphooftolo	dipopi _ baholwane	dibotlolo _ lebese

Boikgathollo

Sheba setshwantsho sa Ati. Etsa setshwantsho se jwalo o memela bana ho thusa ho hlwekisa sekolo.

Ha re bueng

Ntatemoholo wa Amo o rata ho qoqa pale tsa ka moo dihahabi tsa lewatle di pholositseng bophelo ba hae kateng. Sheba ditshwantsho mme o qoqe ka pale.

Ha re baleng

Dihahabi di pholosa batho

Ntatemoholo Molemo le motswalle wa hae Thabo ha ba sa le **batjha**, ba ne ba rata ho **qwela** lewatleng. Ho ne ho e na le sekepe se setle, botebong ba lewatle. Sekepeng moo ho ne ho le difaha tse ntle tsa **gauta**. Ntatemoholo ha a ne a ya botebong ba lewatle o ne a apara diphahllo tsa hae tsa ho sesa. O ne a sebedisa le mathopo a neng a mo thusa ho hemma.

Ka le leng la matsatsi, ntatemoholo ka ho **kgahlwa** ke difaha tsa gauta a bolella motswalle wa hae

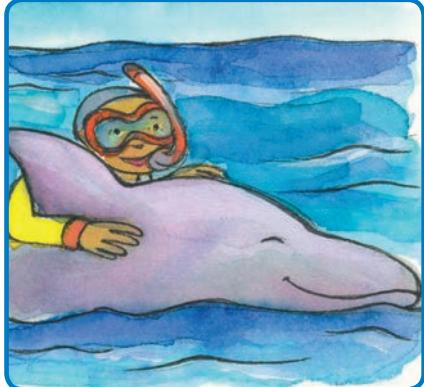
kamoo a batlang ho ya botebong ba lewatle kateng. Empa Thabo a mo kgalemela: "Ntatemoholo, kajeno lewatle le halefile, se kene."

Ntatemoholo: "Empa ke bone sefaha se setle se benyang gauta ke batla ho se nka. Re tla fumana tjhelete e ngata haholo ha re ka se rekisa."

Thabo: "Sefefo se tshabehang se ya tla, se bapale ka bophelo ba hao."

Ntatemoholo a se ke a mamela, a ya botebong ba lewatle. Thabo a mo emela a fufuletswe ke letswalo. Ntatemoholo o ile ho tjheka o ile a se lokolla. O ile a atleha

ho lokolla sefaha, mme o ile a leka ho sesetsa lebopong la lewatle. Sefaha se ne se le boima haholo. Matsoho a hae a kgathala, sefaha sa wela ka metsing.

Moo a ntseng
a kalla,

sehababi sa fihla sa mo phamola, sa mo
isa lebopong la lewatle.

A nyakalla ntatemoholo. "Ke leboha
thuso ya hao, ke ne ke tshohile hoo ke
neng ke thothomela."

Ha re ngoleng

Araba dipotso tsena. Lentswe la pele la karabo le tshwanetse
ho qala ka tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella polelo ka kgutlo.

Ke bomang dibapadi tsa bohlokwa paleng ena?

Mantswe a
tlwaelehileng

difaha
lewatle
sefeso
qwela

Ke hobaneng ntatemoholo a ne a batla ho qwelela
lewatleng?

Thabo ha a emela ntatemoholo hobaneng?

Ntatemoholo o fihlile jwang lebopong la lewatle?

Ha re etseng

Etsa tshwantshiso ka ntatemoholo le sehababi sa lewatle.
Ke mang ya tla ba sehababi se pholositseng ntatemoholo.

Tlotlontswe

Bala mantswe. Mamela medumo
Jwale sebedisa mantswe a mahlano ho a ka lebokoseng, o ngole
dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

kgahla	tjhelete	letswalo	nyakallo
kgetha	tjhetjha	tswela	tlamolla
kgama	tjhesa	fufuletswe	lokolla

Ha re ngoleng

O ntatemoholo. Ngola hore ho etsahalang ka wena.
Pale e qala tjena.

Thabo o ile a nkeletsa hore ke se ke ka kena metsing. Empa ke ne ke batla ho lata
sefaha sa gauta ka metsing. Ke tsebile hore ho tla ba le sefefo se seholo ...

O sehababi. Ngola ka hore o bona eng, le hore o ile wa etsa eng. Pale e qala tjena:

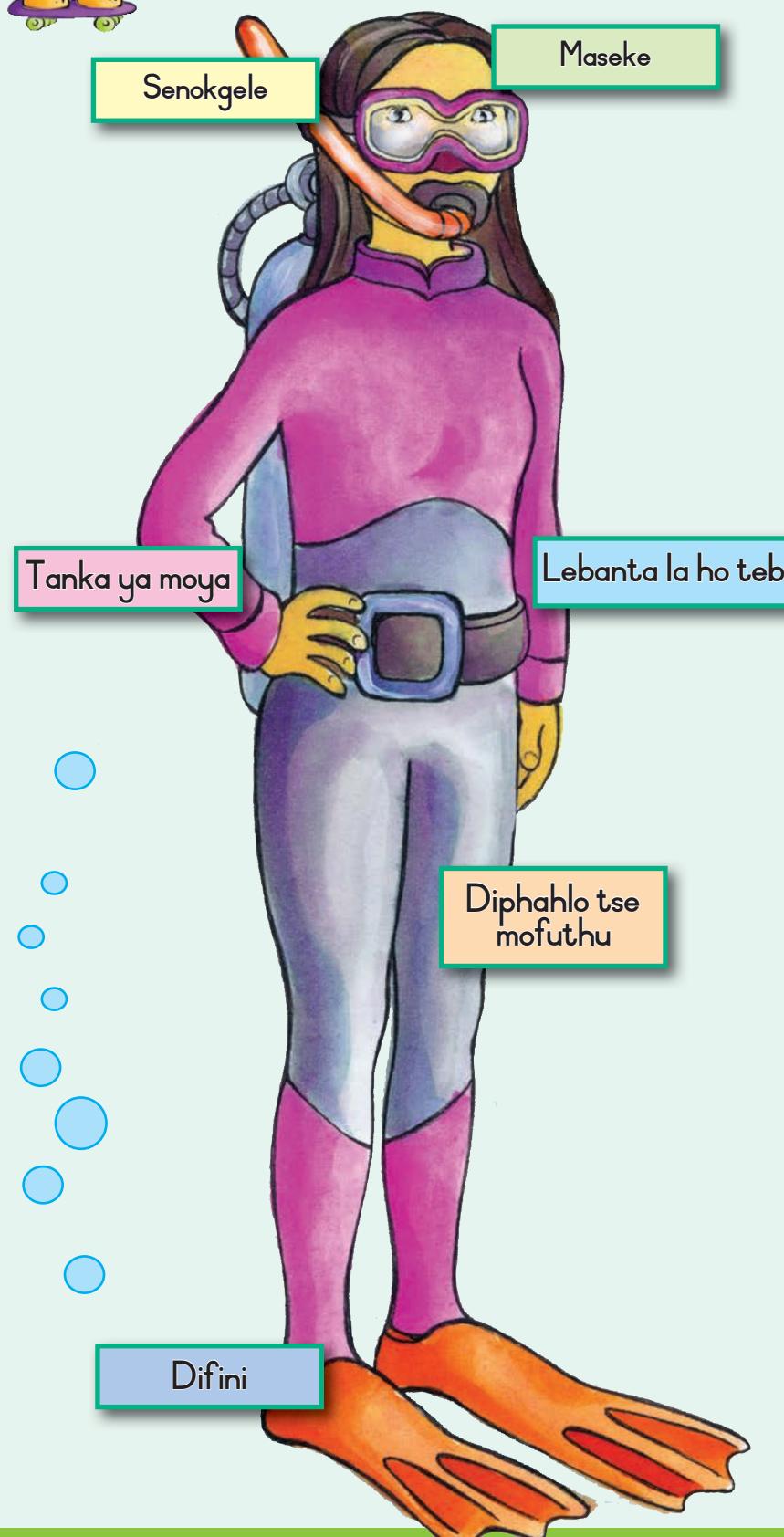
O sehababi. Ngola ka hore o bona eng, le hore o ile wa etsa eng. Pale e qala tjena:

Letsatsi:

Baikgathollo

Qoqela motswalle wa hao ka dintho tse fapaneng tse
hlokwang ke disesi ha di le metsing.

Senokgele

Maseke

Tanka ya moya

Lebanta la ho teba

Diphahlo tse mofuthu

Difini

Senokgele
E thusa ho hema

Maseke
E thusa sesesi se bone
ka tlasa metsi

Tanka ya moy e thusa
ka moya

Lebanta la ho teba le
thusa sesesi hore se
tebe

Diphahlo tse mofuthu
di thusa ho futhumatsa
mmele

Difini dieta tse thusang
ho sesa ka pele

Ha re bueng

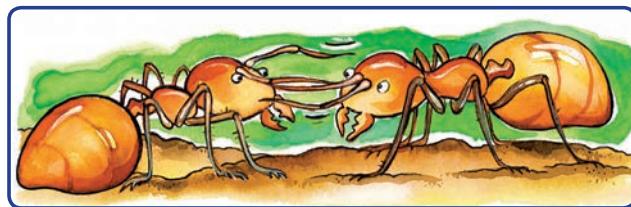
Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Ha re baleng

Dikokonyana mosebetsing

O kile wa pedila kokonyana? Na o a tseba hore dikokonyana di dula mmoho?

Dija mmoho?

Ha o ka latella tsela ya kokonyana o tla fumana dijo di entse mohoula. Di rata tswekere haholo.

Latela tsela ya dikokonyana

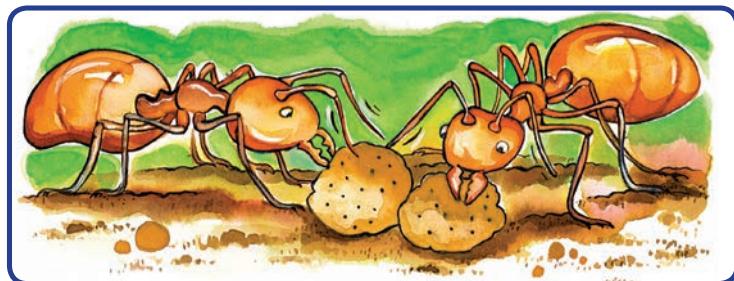
Ha kokonyana e fumana dijo e etsa mokoloko hore kokonyana tse ding di latele. Di latela mokoloko wa dijo. Di rata ho ja dijo tse siilweng malapeng, di rata le ho bokanelo dijo. O tla fumana ho le ho tsho! tsho! Di bokanetse dijo.

Leka tse latelang

Beha leqephe le nang le dijo pela mokoti wa dikokonyana. Emela hore dikokonyana di fumane dijo. Dikokonyana tse ngata di tla kgobokanelo dijo. Ha o tjhetjhisa dijo di tla latela. Na dikokonyana di a e latela?

Ho etsahalang ha o tlosa dijo?

Dikokonyana di latela mokoloko wa tse ding. Empa ho nka nako e telele hore di qale mokoloko o mong.

Hobaneng?

Ha kokonyana e fumana dijo, e siya monko o monate hore dikokonyana tse ding di leke ho o latella.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala pale mme o arabe dipotso.

Pale ena e bua ka eng?

- A E bua ka dikokonyana.
- B E bua ka ho tebela dikokonyana.
- C E bua ka dikokonyana hore di fumanwa kae.

Hobaneng o tshwanetse ho beha dijo pela mokoti wa dikokonyana?

A Ho ferekanya dikokonyana.	C Hore di etse mokoloko.
B Ho bolaya dikokonyana.	D Hore di bine.

Ha dikokonyana di fumane dijo, di jwetsa tse ding jwang hore di fumane dijo?

A Di a sheba mme di latele tse ding.	C Di etsa mokoloko o lebang dijong.
B Di nkgella dijo.	D Di qhala dijo.

Na o nahana hore dikokonyana di a ratana? Hobaneng?

Ha re ngoleng

Arola mantswe a na ho latela medumo ya ona.

Bala mantswe. Mamela medumo.

qhoma	kgoho	pheha
-------	-------	-------

leqeba	mokoloko	nkgela
le/qe/ba		
thaba	ferekana	mofuthu
kokonyana	lenyalo	thusang

Mantswe a
tlwaelehileng
mmoho
mokoloko
dijo
latela

Ditaba tse ding ka dikokonyana

Ha re etseng

Sheba mokoloko wa dikokonyana sekolong. Etsa setshwantsho ka seo o se bonang. Qoqela motswalle wa hao ka setshwantsho sena.

Ha re ngoleng

Ngololla dipolelo tsena o qale ka maobane.
Sebedisa mantswe ana ho o thusa:

mokoloko

jеле

kgobokane

Dikokonyana di latela mokoloko.

Maobane dikokonyana

O bone dikokonyana di kgobokane dij Jong.

Maobane o

Dikokonyana di ja tswekere.

Maobane

Ha re ngoleng

Etsa sedikadikwe lentsweng le nepahetseng.

Tumellano ya medumo

Dikokonyana di **batla/batlile** ho ja dijo.

Pere e **batla/batlile** metsi.

Ati o **ya/ile** toropong.

Tsatsing lena **ho/le** a tjhesa.

Dikokonyana di **batla/batlile** ho ja dijo.

Pere e **batla/batlile** metsi.

Ati o **ya/ile** toropong.

Tsatsing lena **ho/le** a tjhesa.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Qetella dipolelo tsena:

Re sebedisa **ke** pela lebitso
le leng le le leng ha re
araba potso ena: "ke eng
ena?"

ke	apole
	lehe
	kokonyana
	serurubele

	lesea
	sesebediswa
	lamunu
	sekepe

	sesesi
	tweba
	sekgele
	tlou

Boikgathollo

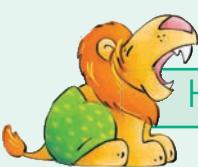
Dikokonyana di bontsha tse ding ho fumana dijo ka ho siya lephoka/monko la tsona mokolokong, o yang dijong. Di etsa seo hobane ha di tsebe ho bua. Ho na le mekgwa e mengata ya ho buisana ho se na puo. Re etsa sena ka diketso, mahlo, difahleho.

Ba reng?	Ke halefile .	Ke thabile .	Ke kgenne .	Ke maketse .
Mahlo				
Molomo				
Dintshi				
Sefahleho				
Etsa sefahleho sa hao.				

63 Re a bala

Ha re bueng

Sheba setshwantsho o bue ka seo o se bonang.

Tau e kgolo
le tweba

Letshwala le
a pholosa

Mmutlanyana le
kgudu

Letsatsi le moya

Dikokonyana
mosebetsing

Ati o fiela
matlakala

Ha re baleng

Hopola dipale tseo o di badileng bukeng ena.

Ke pale efe eo o e ratang. Nahana hore ke hobaneng o rata tse ding tsa
dipale ho feta tse ding. Ngola dinomoro ka ho hlahlamana o qala ka ya I–4 ho
bontsha pale eo o e ratang haholo.

Na o ratile pale ya tau e kgolo le tweba e nyane, kapa letsatsi le moya kapa
mmutlanyana le kgudu.

Na o rata ho balla monate.

O kgethile, Dihahabi di pholosa batho kapa Lefatshe la dikokonyana?

Na o rata ho balla tsebo.

Letsatsi:

Ha re ngoleng

Bala pale mme o arabe dipotso tse latelang. Lentswe la pele la karabo le tshwanetse ho qala ka tlhaku e kgolo. Hopola ho qetella polelo ka kgutlo.

Ke pale efe eo o e ratileng haholo?

Ke eng eo o e ratileng ka pale ena?

Ke pale efe eo o sa e ratang haholo?

Hobaneng o ne o sa rate pale ena?

O balla ho fumana tsebo kapa monate?

Tlotlontswe

Arola mantswe ana ho latela medumo ya ona.
Jwale sebedisa mantswe a mahlando ho a ka lebokoseng, o ngole
dipolelo ka ona bukeng ya hao ya ho ngola.

dikokonyana	mmutlanyana	dikgomo
di/ko/ko/nya/na		
kgobokana	kgudu	mokgwa
difahleho	hobaneng	sehababi

Mantswe a tlwaelehileng
mokoloko
nnyane/
nyenyane
kgolo
rata

Ha re etseng

Qoqela metswalle ya hao ka pale eo o e ratileng ho feta tse ding.
Bua ka dibapadi paleng ena. Ke eng seo o se ratileng paleng ena.

Ha re ngoleng

O tla ngola ka eng?

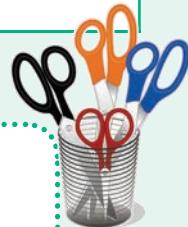
Ke mang eo e tla ba sebapadi sa hao sa bohlokwa?

O tla qoqa ka eng paleng ena?

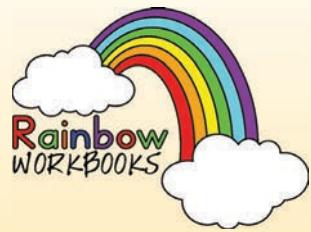

Boikgathollo

Ngola pale ya hao. Pale ena e tlamehile ebe le qalo, bohare le pheletso.
Kopa metswalle ya hao hore e o thuse. Jwale o tshwanela ho ngola buka ya hao.
Seha leqephe le latelang la buka. Seha moo ho entsweng matheba.
Mena leqephe moo ho nang le matheba. Ngola lebitso la hao ka tlasa sehlooho sa buka, hobane o
mongodi wa buka. Etsa setshwantsho ka hodima buka. Jwale ngola pale ya hao bukeng ena.

BOKANTLE BA BUKA

DITABA TSA MONGODI

Ngola lebitso la hao

Dilemo tsa hao

Moo o dulang

BOKANTLE BA BUKA

Etsa setshwantsho mona.

Ngola lebitso la buka mona.

Ngola lebitso la hao (o mongodi).

MOHATO WA 2. seba moleng o tebileng ka mmala komora baba o kentse setepolara

MOHATO WA 3. Kengy setepolara iahlikorenq eng

Tswela pele ka pale ya hao mona le ledgeheng id 5.

Ngola bohare ba pale ya hao mona le ledgeheng id 5.

Taka setshwantsho mona.

Taka setshwantsho mona.

Taka setshwantsho mona.

Qala ho ngola pale ya hao mona ebe o ya leqepheng la 3.

Taka setshwantsho mona.

Qetella pale ya hao mona.

Tswela pele ka pale ya hao mona.

Taka setshtshwantsho mona.

Ngola se etshachetseng phelletsong ya pale ya hao.

Taka setshtshwantsho mona.

Bukantswe ya ka

A
a

G
g

B
b

H
h

C
c

I
i

D
d

J
j

E
e

K
k

F
f

L
l

Bukantswe ya ka

M
m

N
n

O
o

P
p

Q
q

R
r

S
s

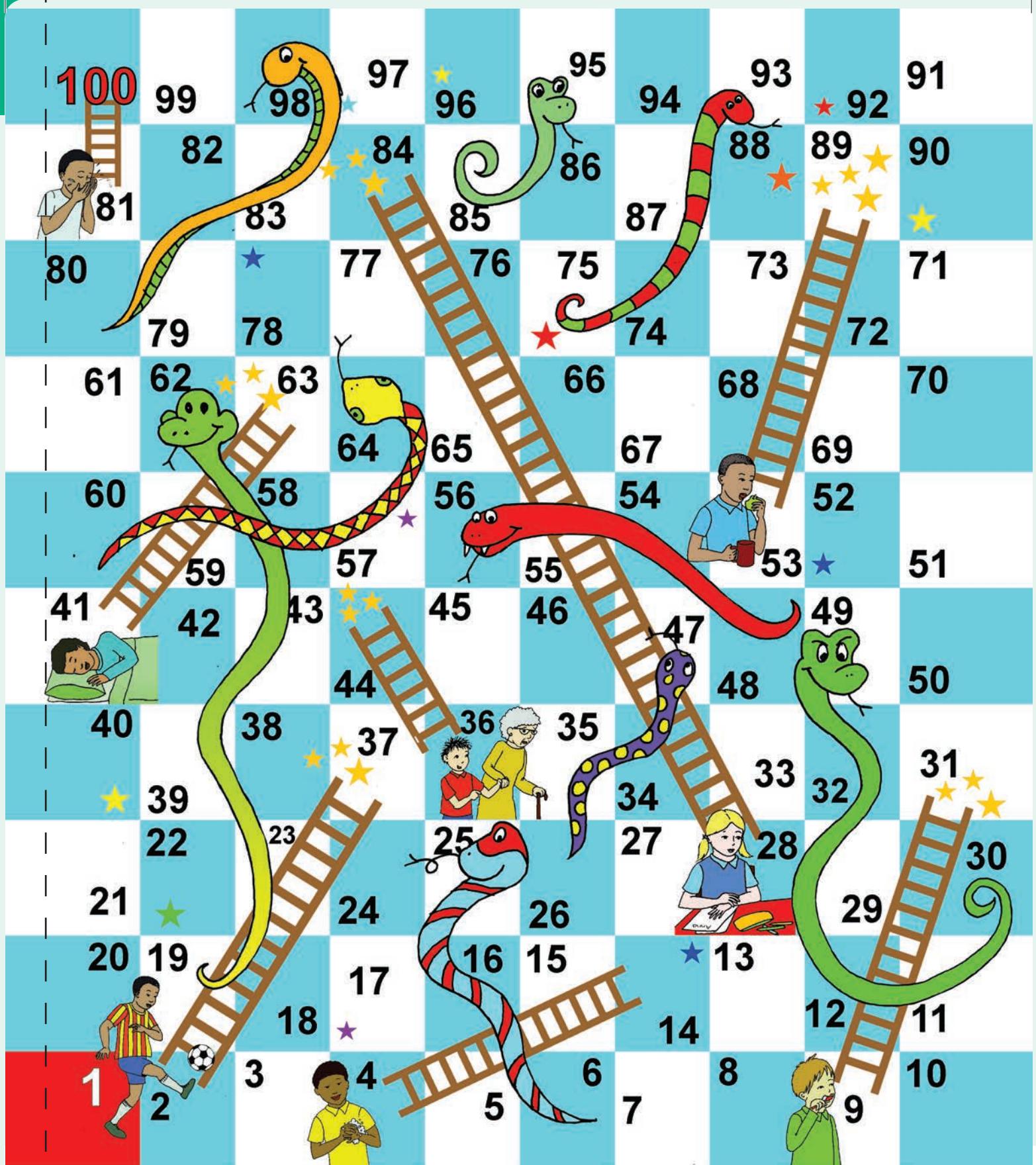
T
t

U
u

V
v

W
w

X - Z
x - z

Dinoha le Dilere
Seha dinho tsena o di sebedise
ho Dinoha le Dilere.

